WWW.ZVIAZDA.BY — на 12 гадзін раней

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

17 СНЕЖНЯ 2009 г.
ЧАЦВЕР
№ 239
(26597)

Кошт 600 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 г.

Завочная «прамая лінія»

ХІРУРГІЯ ОРГАНАЎ СТРАВАВАННЯ

Пытанні, звязаныя з хірургічнымі хваробамі органаў стрававання (у тым ліку стрававода, страўніка, жоўцевых пратокаў, кішэчніка), можна адрасаваць **доктару медыцынскіх навук, прафесару, загадчыку кафедры хірургіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі, кіраўніку Рэспубліканскага цэнтра рэканструктыўнай хірургічнай гастраэнтэралогіі і калапракталогіі Аляксандру Уладзіміравічу ВАРАБ'Ю.** Адказы на пытанні, пакінутыя ў рэдакцыі «Звязды» па нумары **8 (017) 287 18 29 да 30 снежня,** будуць надрукаваныя ў газеце на пачатку новага года.

У БЕЛАРУСІ ЗМЕНЕНЫ АСОБНЫЯ ЎМОВЫ ПРАВЯДЗЕННЯ АЎКЦЫЁНАЎ

Гэта прадугледжана ўказам Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі № 624 ад 11 снежня 2009 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у асобныя ўказы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь». Неабходнасць яго распрацоўкі выклікана прывядзеннем заканадаўчых актаў у адпаведнасць з нормамі ўказа ад 5 мая 2009 года № 232 «Аб некаторых пытаннях правядзення аўкцыёнаў (конкурсаў)».

У прыватнасці, указам уносяцца змяненні і дапаўненні ва ўказ ад 7 лютага 2005 года № 58 «Аб правядзенні паўторных таргоў у будаўніцтве і прызнанні страціўшымі сілу асобных указаў, палажэння Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь». Тут выключаецца патрабаванне аб правядзенні двойчы паўторных таргоў у выпадку, калі прызнана, што яны не адбыліся з-за адсутнасці неабходнай колькасці прэтэндэнтаў.

Акрамя таго, ва ўказе прадугледжваюцца ўмовы, на падставе якіх правядзенне таргоў пры заключэнні дагавораў на будаўніцтва жылых дамоў не з'яўляецца абавязковым. Гэта будзе садзейнічаць скарачэнню інвестыцыйнага цыкла будаўніцтва і спрашчэнню працэдуры выбару падрадчыка.

Змяненні, унесеныя ва ўказ ад 18 снежня 2007 года № 657 «Аб некаторых пытаннях рэканструкцыі жылых дамоў», закранулі прадастаўленне ўдзельніку конкурсу на прапанаваных ім умовах права на ажыццяўленне надбудовы жылых памяшканняў тыпавых спажывецкіх якасцяў у выпадку, калі да ўдзелу ў конкурсе дапушчаны толькі адзін удзельнік і прадстаўленне гэтым удзельнікам конкурснае прапанова адпавядае ўмовам конкурсу.

Кампенсацыя затрат на арганізацыю і правядзенне аўкцыёну (конкурсу), у тым ліку расходаў, звязаных са складаннем і прадастаўленнем удзельнікам дакументацыі, неабходнай для яго правядзення, ажыццяўляецца ўдзельнікам, які выйграў таргі. Памер такой кампенсацыі не павінен перавышаць сумы фактычных затрат на арганізацыю і правядзенне аўкцыёну (конкурсу), складанне дакументацыі, неабходнай для яго правядзення, а таксама затраты па раней праведзеных нерэзультатыўных аўкцыёнах (конкурсах) пры паўторным выстаўленні аб'екта на таргі.

У выпадку рэалізацыі права праектавання і надбудовы жылых памяшканняў павышанай камфортнасці і (або) нежылых памяшканняў з заказчыкам (забудоўшчыкам) заключаецца дагавор пры яго згодзе пасля кампенсацыі ім затрат на арганізацыю і правядзенне аўкцыёну, а таксама ўнясення платы за права заключэння гэтага дагавора ў памеры кадастравай вартасці зямельнага ўчастка, на якім знаходзяцца жылы дом, што падлягае рэканструкцыі, павялічанай на 5 працэнтаў.

Ва ўказ ад 27 снежня 2007 года № 667 «Аб адабранні і прадастаўленні зямельных участкаў» унесены змяненні ў частцы кампенсацыі арганізатару аўкцыёнаў фактычных затрат, звязаных з падрыхтоўкай і правядзеннем аўкцыёнаў, за права заключэння дагавора арэнды зямельных участкаў, а таксама аб'яўленых правіл адпаведна праваў на набыццё дадзенай арганізацыі (юрыдычнай асобай) права дагавора арэнды зямельнага ўчастка з унясеннем платы за гэта права ў памеры пачатковай цаны прадмета аўкцыёну, павялічанай на 5 працэнтаў. Інфармацыя аб правядзенні аўкцыёнаў па продажы права на зямельныя ўчасткі, а таксама аб'ектаў нерухомай маёмасці падлягае абавязковаму апублікаванню ў друкаваных сродках масавай інфармацыі.

Акрамя таго, з указа ад 5 мая 2009 года № 232 «Аб некаторых пытаннях правядзення аўкцыёнаў (конкурсаў)» выключана норма, якая не будзе распаўсюджвацца на конкурсы, што праводзяцца пры ажыццяўленні дзяржаўных закупак тавараў (работ, паслуг).

Рэалізацыя ўказа не запатрабуе выдзялення дадатковых сродкаў з рэспубліканскага бюджэту.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

У БЕЛАРУСІ Ў 2010 ГОДЗЕ БУДЗЕ ПРАДЗОЎЖАНЫ ЭКСПЕРЫМЕНТ ПРЫ ЗАЛІЧЭННІ Ў АКАДЭМІІ МУЗЫКІ І МАСТАЦТВАЎ

У Беларусі ў 2010 годзе будзе прадоўжана правядзенне эксперыменту пры залічэнні абітурыентаў ва ўстановы адукацыі «Беларуская дзяржаўная акадэмія музыкі» і «Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў». Адпаведны ўказ падпісаў Прэзідэнт Беларусі.

Эксперымент быў пачаты ў 2009 годзе і заключаецца ва ўліку пры паступленні агульнай сумы балаў, падлічанай на выніках правядзення этапаў уступных іспыту па прадмеце «творчасць» і сярэдняй ацэнкі па агульнаадукацыйных прадметах.

Пры гэтым ВНУ і ССНУ дазволена праводзіць першачарговае залічэнне на творчыя спецыяльнасці (на платную форму навучання) тых абітурыентаў, якія здавалі профільныя ўступныя іспыты ў гэтай навучальнай установе.

Як растлумачылі ў прэс-службе, рэалізацыя ўказа дасць магчымасць забяспечыць прыярытэт пры паступленні ў ВНУ лепшых прадстаўнікоў таленавітай моладзі, стварыць спрыяльныя ўмовы для пошуку, станаўлення і развіцця юных талентаў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

СВЯТА Ў ЛЮБОЕ НАДВОР'Е

Жыхароў Лепеля моцным марозам не спалохаць.

ПЕРАНОСІЦЦА РАБОЧЫ ДЗЕНЬ

У Беларусі рабочы дзень з пятніцы 8 студзеня 2010 года пераносіцца на суботу 23 студзеня 2010 года. Такое рашэнне прынята пастановай Савета Міністраў № 1636, паведамілі ў Апараце Савета Міністраў. Пры гэтым арганізацыям з улікам спецыфікі вытворчасці (работы) прадастаўлена права ажыццяўляць перанос рабочага дня ў іншым парадку ў адпаведнасці з заканадаўствам.

Леанід Шакавец узнагароджаны медалём Францыска Скарыны

За значны асабісты ўклад у развіццё беларускага друку за мяжой, умацаванне беларуска-латвійскіх культурна-асветных сувязяў галоўны рэдактар газеты Саюза беларусаў Латвіі «Прамень» Леанід Шакавец узнагароджаны медалём Францыска Скарыны. Адпаведны ўказ падпісаў Прэзідэнт Беларусі.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

На кантролі

«ЧАХАРДЫ» З ПРАВЕРКАМІ НЕ БУДЗЕ...

На заявы скептыкаў, якія мяркуюць, што ўваходжанне з 1 студзеня 2010 года ў сілу прэзідэнцкага Указа № 510 «Аб удасканаленні кантрольнай (нагляднай) дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь» нічога не дасць, а праверкі будуць драконаўскімі, старшыня Камітэта дзяржкантролю Зянон Ломаць кажа, што «такога не будзе». На брыфінгу для журналістаў галоўны кантралёр краіны, у прыватнасці, заявіў, што ў кантрольнай дзейнасці налета будзе наведзены парадак, а вось да тых дзяржструктур, якія парушаць указ, будуць прымяняцца жорсткія меры. Кантроль за гэтым, папярэдзіў Зянон Кузьміч, забяспечыць Камітэт, які ён узначальвае. «Мы будзем жорстка адсочваць праверкі, — запэўніў ён. — І калі ў суб'ектаў гаспадарання ўзнікнуць якіясьці пытанні, яны могуць да нас звяртацца — мы будзем наводзіць парадак у рамках дзейнага заканадаўства».

Старшыня КДК нагадаў, што прыняты дакумент накіраваны на аптымізацыю кантрольнай дзейнасці. Ім прадугледжваецца скарачэнне колькасці праверак, упарадкаванне кантрольнай і нагляднай дзейнасці ў краіне і стварэнне сістэмы гнуткага кантролю. Зрэшты, яшчэ да ўваходжання ў сілу згаданага ўказа органы КДК, напрыклад, толькі сёлета знізілі на трэць у параўнанні з леташнім годам колькасць праверак: за 11 месяцаў іх было праведзена 10 600. Затое выніковасць іх, паводле слоў Зянона Ломаця, была стапрацэнтнай, і сума спагнаных, узноўленых у бюджэт і звернутых у даход дзяржавы грашовых сродкаў узрасла ў параўнанні з 2008 годам на 16 працэнтаў да 194,5 мільярда рублёў.

СТАР. 2

Стыхія

Мароз і снег плюс моцны вецер

Да пачатку наступнага тыдня на тэрыторыі Беларусі захавацца даволі халоднае надвор'е, паведамілі рэдакцыі начальнік службы гідраметэапрагнозаў Рэспубліканскага гідраметцэнтра Дзмітрый РАБАЎ.

Сёння ўдзень тэмпература паветра 15—21 марозу, толькі ў Брэсцкай і Гродзенскай абласцях крыху цяплей — мінус 9—14. На паўднёвым захадзе краіны снег і мяцеліца. На дарогах галалёдзіца. У пятніцу з боку Украіны праз тэрыторыю краіны пачне рухацца атмасферны фронт, таму часам будзе ісці снег, месцамі завіруха. Чакаецца істотнае ўзмацненне ветру да 15—17 м/с. Тэмпература ўначы 12—19, на паўночным усходзе — да 23 марозу, удзень — мінус 10—16, а ў асобных раёнах да 18 марозу.

У суботу ўначы амаль паўсюдна, а ўдзень месцамі пройдзе кароткачасовы снег, слабая завіруха. Тэмпература ўначы мінус 12—18, пры праясненнях да 20 марозу, удзень мінус 10—17 градусаў. У нядзелю па ўсёй тэрыторыі краіны зноў чакаецца невялікі снег. Тэмпература паветра ўначы 14—20, пры праясненнях да 24 марозу, удзень — 11—18 градусаў ніжэй за нуль. Сіноптыкі адзначаюць, што на гэтым тыдні сярэднясутачная тэмпература ўсталявалася прыкладна на 7—17 градусаў ніжэй за кліматычную норму снежня. Самыя моцныя маразы ў нашай краіне былі зафіксаваныя ўначы на сераду ў Віцебскай і Магілёўскай абласцях, дзе было мінус 26—27 градусаў. Такі моцны і працяглы холад у нашай краіне адзначаецца ў снежні прыкладна раз у сем—дзесяць гадоў.

Сяргей КУРКАЧ.

ЧЫТАЦЬ «ЗВЯЗДУ» І ГЛЯДЗЕЦЬ НОВЫ ТЭЛЕВІЗАР

Будуць Марына Гіль са Смаргоні і Алена Пажога з вёскі Абруб Глыбоцкага раёна. Традыцыйна пад Новы год «Звязда» ўручае прызы падпісчыкам, якія ўдзельнічаюць у розыгрышы падарункаў ад любімай газеты. І на гэты раз традыцыя не была парушана. Два навенькія «Віцязі» адправіліся да сваіх гаспадароў.

Марозным снежным днём мы завіталі на Смаргонскую пошту. Менавіта сюды павінна прыехаць наша пераможніца. Неўзабаве ў дзверы ўвайшла невысокая ружовашчокая жанчына і сціпла стала каля дзвярэй. Так яна прастаяла хвілін пятнаццаць, пакуль да яе не звярнуліся супрацоўнікі пошты. Як высветлілася, гэта і была Марына Гіль.

— Яна вельмі хвалюецца, — папярэдзіла нас дачка Наталля. — Ніколі нічога не выйгравала. І не выступала перад публікай.

Марына ГІЛЬ і начальнік Смаргонскага раённага вузла паштовай сувязі Таццяна МАЗАЛЕЎСКАЯ.

СТАР. 2

УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ
ОАО «ЖАБИНКОВСКИЙ САХАРНЫЙ ЗАВОД»

28 декабря 2009 года состоится внеочередное общее собрание акционеров **ОАО «Жабинковский сахарный завод»,** расположенного по адресу: г. Жабинка, ул. Калинина

Собрание пройдет по адресу: г. Жабинка, ул. Калинина, зал заседаний заводоуправления.

Повестка дня собрания:

- О принципиальном согласии на увеличение доли Республики Беларусь в уставном фонде Общества на сумму средств государственной поддержки, оказанной в 2010 году;
- об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи;
- о реорганизации Общества;
- о выкупе акций Общества.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: в рабочие дни (понедельник — пятница), начиная с 21 декабря 2009 г. по 27 декабря 2009 г. по месту нахождения Общества: г. Жабинка, ул. Калинина, заводоуправление (отдел кадров) с 8.00 до 16.30, 28 декабря 2009 г. по месту проведения собрания.

Регистрация участников собрания с 12.00 до 12.45 по месту проведения собрания.

Начало работы собрания — 28 декабря 2009 года, 13.00.

Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию на 21 декабря 2009 г.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества — **паспорт,** представителю акционера — **паспорт и доверенность.**

УНП 200037600.

ПАРУШАЛЬНІК «АДЦЯГНУЎСЯ» ПА ПОЎНАЙ

Увечары работнікі Аршанскай міжрайінспекцыі разам з прадстаўнікамі Талачынскага таварыства паляўнічых і рыбаловаў каля вёскі Башарова Талачынскага раёна заўважылі легкавы аўтамабіль, які рухаўся па сельскагаспадарчым полі.

На аўтамабільнай дарозе Варанцэвічы — Бабравінне дзяржінспектары паспрабавалі спыніць легкавік. Аднак вадзіцель аб'ехаў службовы аўтамабіль па сустрэчнай, зачапіўшы пры гэтым дырэктара структуры-лесакарыстальніка. З дапамогай ДАІ «Аўдзі-80» была знойдзена ў вёсцы Варанцэвічы. Уладальнік адмовіўся прад'явіць легкавік для агляду. Знаходзячыся ў стане алкагольнага ап'янення, паводзіў сябе дзёрзка, нецэнзурна лаяўся ў адрас супрацоўнікаў міліцыі і дзяржінспектараў. Пазней буян быў дастаўлены ў райаддзел міліцыі, дзе на яго склалі пратакол за дробнае хуліганства.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЖЫВАЯ ПЕРАШКОДА

Кіроўца «Міцубісі» наехаў на лася, які нечакана выбег на праезную частку. Пасля гэтага не справіўся з кіраваннем і сутыкнуўся з прыдарожным дрэвам.

Няшчасце адбылося а палове шостай вечара на 132 кіламетры аўтадарогі Гомель — Кобрын — мяжа Расіі. Ад атрыманых раненняў 41-гадовы мужчына загінуў на месцы здарэння.

Надзея ДРЫЛА.

ВАЙСКОВЕЦ ЗАГІНУЎ НА ПАЛЯВАННІ

Каля 11 гадзін у паляўнічых угоддзях дзяржаўнай лесагаспадарчай установы «Цяцерынскае» Кіраўніцтва справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь адбыўся няшчасны выпадак пры паляванні на пушныя віды паляўнічых жывёл.

Як паведамілі ў Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету, паляванне праводзілася групай з шасці чалавек на законных падставах. Ахоўнік вадаёма ў вёсцы Грыбіна Круглянскага раёна, перададзенага для рыбаводства ПМК-266, няўмысна стрэліў дробам з адлегласці тры метры ў вайскоўца в/ч 5523. Ад атрыманага ранення ў грудзі апошні сканаў на месцы...

Сяргей РАСОЛЬКА.

НУ І НУ!

БРАКАНЬЕР СПРАБАВАЎ ЗБЕГЧЫ ПРАЗ АКНО

Гісторыя пачалася дастаткова трывіяльна: уначы работнікі Лідскай міжрайінспекцыі сумесна з супрацоўнікамі ДАІ Лідскага РАУС на аб'язной дарозе каля горада спынілі для праверкі аўтамабіль «Фальксваген-Транспарцёр» пад кіраваннем індывідуальнага прадпрымальніка. У салоне быў яшчэ пасажыр.

Падчас праверкі была знойдзена разабраная туша дзіка. Дакументы на перавозку прадукцыі палявання прад'яўлены не былі, паляўнічай зброі ў салоне машыны не было. Затрыманых даставілі напачатку ў дзяжурную частку Лідскага РАУС, а затым у Лідскую міжрайінспекцыю. Падчас складання працэсуальных дакументаў адзін з затрыманых паспрабаваў збегчы (!?) з будынка міжрайінспекцыі... праз акно, аднак быў затрыманы. А дакументы па здарэнні будуць накіраваны ў пракуратуру для разгляду завядзення крымінальнай справы, паколькі прыродным рэсурсам была нанесена шкода ў буйным памеры.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ДА ВЕДАМА ЧЛЕНАЎ САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

18 снежня 2009 г. у 10.00 у зале пасяджэнняў Савета Рэспублікі (вул. Чырвонаармейская, 4) адбудзецца заключнае пасяджэнне трэцяй сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ГЕНСЕК НАТА ПРАПАНАВАЎ МАСКВЕ АДПРАВІЦЬ РАСІЯН У АФГАНІСТАН

Генеральны сакратар НАТА Андэрс Фог Расмусэн прапанаваў Расіі больш актыўна ўдзельнічаць у аперацыях у Афганістане, а таксама аказаць альянсу дапамогу, вылучыўшы яму верталёты і паліва.

«Расія магла б забяспечыць большую колькасць верталётаў, падрыхтоўку лётчыкаў, запчасткі і паліва», — адзначыў Расмусэн.

Гэтую заяву генсек НАТА зрабіў падчас перамоваў з прэзідэнтам Расіі Дзмітрыем Мядзведзевым у Крамлі неўзабаве пасля таго, як Савет Расія — НАТА дамовіўся аб сумесным плане дзеянняў на 2010 год. Як распавёў журналістам кіраўнік МЗС РФ Сяргей Лаўроў, Мядзведзеў, у сваю чаргу, ужо даручыў ураду разгледзець прапанову Расмусэна з нагоды пашырэння супрацоўніцтва краіны з альянсам і больш актыўнага ўдзелу Расіі ў аперацыях у Афганістане.

ПАСЕ ЗОЙМЕЦЦА РАССЛЕДАВАННЕМ «СВІНСТВА ВАКОЛ ГРЫПУ»

Парламенцкая асамблея Савета Еўропы (ПАСЕ) у студзені 2010 года плануе пачаць расследаванне па фактах наўмыснага ціску з боку фармацэўтычных канцэрнаў на інфармацыйныя каналы па асвятленні сітуацыі з распаўсюджваннем птушынага і свінога грыпу.

У прыватнасці, ПАСЕ вывучыць ролю Сусветнай арганізацыі аховы здароўя (СААЗ), якая ў чэрвені абвясціла пандэмію свінога грыпу, піша Tagesspiegel. Як раней высветлілі СМІ, гэта было зроблена пад ціскам групы дарадцаў гэтай арганізацыі на чале з галандскім доктарам Альбертам Астэнхаусам.

Абвяшчэнне пандэміі прывяло да таго, што ўсе краіны свету масава закупілі не толькі прэпарат «Таміфлю», які, паводле запэўнення ўрачоў, адзіны можа дапамагчы пры лячэнні захворвання. Акрамя таго, былі закупленыя сотні мільёнаў дозаў спешна створанай і як след не пратэставанай вакцыны.

Расследаванне ініцыяваў былы дэпутат бундэстага Вольфганг Водарг, які ў ПАСЕ ўзначальвае падкамісію па ахове здароўя. Водарг лічыць нагнятанне сітуацыі высілкамі фармацэўтычных кампаній і СААЗ адным з найбуйнейшых медыцынскіх скандалаў стагоддзя. Па словах лекара-эпідэміёлага, мільёны здаровых людзей былі без неабходнасці падвергнутыя рызыцы, звязанай з выкарыстаннем недастаткова пратэставаных вакцын у сувязі з пагрозай захворвання. Між тым, ужо ўстаноўлена, што новы вірус значна больш бяскрыўдны, чым усе вірусы грыпу ў мінулыя гады.

ПАМЕРЛІ «ДЫНАМІТ» І ЯГОР ГАЙДАР

У сваім падмаскоўным доме раптоўна памёр тэлевядучы, акцёр, спявак, пісьменнік, бізнэсмен і рэкардсмен у сілавых відах спорту Уладзімір «Дынаміт» Турчынскі. Па ўсёй верагоднасці, прычынай яго смерці стаў сардэчны прыступ.

Для родных смерць Уладзіміра стала абсалютнай нечаканасцю. Аднак, як высветлілася, праблемы са здароўем у 46-гадовага спартсмена ўсё ж такі былі. Некаторыя СМІ мяркуюць, што выклікаць смерць шоумена, прама або ўскосна, магла нядаўняя амаладжальная працэдура. Літаральна напярэдадні ў адной з клінік Турчынскаму правялі ачышчэнне крыві.

А вядомы расійскі палітык і эканаміст Ягор Гайдар памёр у сераду на 54-м годзе жыцця. Медыкі канстатавалі смерць Гайдара ў яго доме ў вёсцы Дуніна Падмаскоўя. Паводле папярэдняй заявы медыкаў, Ягор Цімуравіч сканаў з-за тромба, які адарваўся.

Гайдар з'яўляўся адным з ініцыятараў расійскіх эканамічных рэформаў ва ўрадзе першага прэзідэнта Расіі Барыса Ельцына. Ён лічыцца адным з ідэолагаў рынкавых рэформаў у Расіі 90-х гадоў і аўтарам «шокавай тэрапіі». У мінулым ён займаў пасады міністра эканомікі і фінансаў, старшыні ўрада.

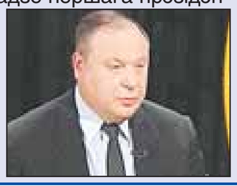

Прыродны экстрым

ПРЫ АБМАРАЖЭННІ КАНЕЧНАСЦІ ТРЭБА САГРАВАЦЬ ЗНУТРЫ!

Беларусы ўжо даўно забыліся пра сапраўдныя марозныя і снежныя зімы, таму нават 10 градусаў ніжэй за нуль падаюцца нам сур'ёзным выпрабаваннем. А калі сіноптыкі паведамляюць пра 20-градусныя маразы, многія расцэньваюць такія «выбрыкі» беларускага надвор'я як сапраўдную катастрофу. Аднак ці варта баяцца маразоў?

Па словах урачоў хуткай медыцынскай дапамогі, якім даводзіцца мець справу з абмарожанымі пацыентамі ў зімовы час пастаянна, асцярожнасць зусім не перашкодзіць. Медыкі папярэджваюць, што ў першую чаргу рызыкуюць атрымаць абмаражэнні людзі, чыя праца звязана з працяглым знаходжаннем на адкрытым паветры (вулічныя гандляры, будаўнікі, вартаўнікі, дворнікі, міліцыянеры), спартсмены, аматары падлёднай рыбалкі і людзі, якія знаходзяцца ў стане алкагольнага ап'янення. Да таго ж пры вільготным надвор'і абмаражэнне можна атрымаць нават пры плюсавой тэмпературы — дастаткова толькі пастаяць на вуліцы пэўны час без пальчатак ці ў цесным абутку.

Толькі за адны суткі ўрачамі хуткай медыцынскай дапамогі былі дастаўлены ў сталічныя бальніцы 6 пацярпелых з абмаражэннямі і 7 чалавек з дыягназам «пераахаладжэнне арганізма». Практычна ўсе пацярпелыя знаходзіліся на марозе ў стане алкагольнага ап'янення. Медыкі папярэджваюць, што пры агульным ахаладжэнні цела да 34 градусаў чалавек страчвае арыентацыю ў прасторы і часе, а пры далейшым зніжэнні тэмпературы наступае холадавы наркоз — чалавек можа заснуць проста на вуліцы.

Першае жаданне кожнага з нас — сагрэць абмарожаныя канечнасці, пагрузіўшы іх у выратавальнае цяпло. Пры лёгкім абмаражэнні, калі тканкі яшчэ не страцілі адчувальнасць, маюць ружовы колер і ў іх захоўваецца капілярны пульс, і сапраўды бывае дастаткова знешняга саграванне цёплымі рукамі ці цёплым мяккім адзеннем. Аднак пры атрыманні цяжкага абмаражэння, калі парушаецца адчувальнасць абмарожанай паверхні цела, вадкасць у тканках замярзае і яны набываюць бледны колер, знешняе саграванне чалавеку катэгарычна супрацьпаказана. Пацярпелыя ад сур'ёзнай халадавай траўмы тканкі павінны саграваецца павольна і толькі знутры паступовым аднаўленнем у іх кровазвароту: на пашкоджаную паверхню трэба тэрмінова пакласці цеплаізаляцыйную ватна-марлевую павязку, каб папярэдзіць хуткае знешняе саграванне. Для гэтых мэтаў падыходзяць таксама шарсцяны шалік ці цёплая хустка. Аднак ні ў якім разе нельга расціраць пацярпелага воўнай ці снегам, бо ў гэтым выпадку тканкам наносяцца сур'ёзныя механічныя пашкоджанні. Больш за тое, снег з крышталікамі лёду не толькі траўмуе і інфіцыруе замарожаны ўчастак, але і яшчэ больш яго ахалоджвае.

Хворага трэба ўнесці ў цёплае памяшканне ці транспартны сродак і сагрэць. Калі ён не страціў прытомнасці, абавязкова даць цёплае ці гарачае піццё, лепш за ўсё гарачы салодкі чай ці каву. Галоднага чалавека трэба накарміць. Агульнае саграванне арганізма дазволіць сагрэць абмарожаныя канечнасці цёплай крывёй знутры і паралельна адновіць кровазварот. Можна даць пацярпеламу таблетку аспірыну, які разбаўляе кроў і перашкаджае ўтварэнню тромбаў. Калі замерзлае месца пачне саграваецца, чалавек будзе пакутаваць ад нясцерпнага болю, але гэта ўжо добры сігнал — значыць, пагроза мінула. Трэба дадаць, што праз двое сутак пасля абмаражэння агульнае лячэнне, накіраванае на аднаўленне кровазвароту, ужо неэфектыўнае, запушчаныя ў тканках некратычныя працэсы спыніць немагчыма, таму ад наведвання ўрача лепш не адмаўляцца.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ISSN 1990 - 763X

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 17.12.2009 г. (для б/н разлікаў)	
▲ 1 долар ЗША	2 854,00
▲ 1 еўра	4 148,57
1 латвійскі лат	5 873,03
1 літоўскі літ	1 203,28
1 чэшская крона	158,21
1 польскі злоты	987,07
▼ 1 расійскі рубель	94,51
1 украінская грыўня	358,03

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў

Цэнтрабанк РФ	
USD	30,0678
UAH	37,6554
1000 BYR	10,5761
EUR	43,9441

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпішыцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2009 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ААТ «Агенцтва Уладзіміра Граўцова» УНП 100024047 Ліцэнзія Мінсувязі № 02140/0172806 выд. 03.05.2004 да 02.05.2009

ЗМЕНЕНЫ ПАРАДАК ФАРМІРАВАННЯ ЦЭНАЎ НА МЕДЫКАМЕНТЫ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ўказам № 621 ад 11 снежня ўнёс дапаўненні ва ўказ ад 11 жніўня 2005 года № 366 «Аб фарміраванні цэнаў на лекавыя сродкі, вырабы медыцынскага прызначэння і медыцынскую тэхніку».

Неабходнасць унясення дапаўненняў абумоўлена тым, што да гэтага часу не быў устаноўлены парадак фарміравання цэнаў на лекавыя сродкі і медыцынскія тавары ў выпадку прадастаўлення фінансавых скідак айчыннымі арганізацыямі-вытворцамі аптовым пакупнікам краіны.

Унесеныя дапаўненні ва ўказ № 366 дадуць магчымасць айчынным вытворцам прадастаўляць фінансавыя скідкі на тых жа ўмовах, што ўстаноўлены для нерэзідэнтаў Беларусі, якія імпартуюць лекавыя сродкі.

Увядзенне такога механізма павінна павысіць зацікаўленасць аптэчных структур, у першую чаргу недзяржаўных, у набыцці медыцынскіх тавараў айчыннай вытворчасці.

Атрыманне фінансавых скідак ад айчынных вытворцаў пры закупцы лекавых сродкаў дасць магчымасць прадпрыемствам сістэмы «Фармацыя» кампенсаваць страты нерэнтабельных сельскіх аптэк, а таксама страты ад прыгатавання лекавых сродкаў у аптэках.

Указ уступае ў сілу пасля яго афіцыйнага апублікавання.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Падрабязнасці

ЗАМЕЖНІКІ-БРАКАНЬЕРЫ ЗАПЛАЦІЛІ СПАЎНА. АДНАК КРОПКА ЯШЧЭ НЕ ПАСТАЎЛЕНА

У нумары за 9 снежня мы паведамлялі пра два падобныя здарэнні з замежнымі паляўнічымі, якія з розніцай у некалькі дзён і ў розных месцах незаконна здабылі разам трох зуброў.

На сёння грамадзянін Германіі, які пры правядзенні загоннага палявання ва ўгоддзях Нацыянальнага парку «Белавежская пушча» памылкова падстрэліў самку зубра, пералічыў на рахунак турыстычнай фірмы суму нанесенай шкоды і штрафныя санкцыі па кантракце агульным памерам 70 тысяч еўра.

Грамадзянін Францыі, які таксама падчас загоннага палявання незаконна здабыў самку і цяля зубра са статку страхавога генафонду на тэрыторыі Нацыянальнага парку «Прыпяцкі», добраахвотна пакрыў нанесеную прыродным рэсурсам шкоду ў памеры 19,95 мільёна рублёў. Акрамя таго, ён правёў аплату кошту здабычы самкі зубра і цяляці згодна з прэйскурантам цэнаў на арганізацыю палявання для замежных грамадзян у пяціразовым памеры — 72,9 мільёна рублёў. Тым не менш у абодвух выпадках канчатковыя кропкі яшчэ не пастаўлены: адносна грамадзяніна Германіі Свіслацкі РАУС, адносна грамадзяніна Францыі — пракуратура Жыткавіцкага раёна разглядаюць магчымасць прыцягнення іх да крымінальнай адказнасці.

Сяргей РАСОЛЬКА.

У ІМЯ НОВАГА ПАКАЛЕННЯ

Міндароўя, ЮНІСЕФ і ЕС яднаюць намаганні ў захаванні здароўя маці і дзяцей на забруджаных тэрыторыях

Кожнае наступнае пакаленне з пункту гледжання эвалюцыі — больш дасканалае, а значыць, больш каштоўнае. Таму аберагчы патомства — задача архіважная. Праект «Дзеці Чарнобыля», ініцыяваны Прадстаўніцтвам ЮНІСЕФ у Беларусі і Міністэрствам аховы здароўя, прысвечаны захаванню здароўя жанчын і дзяцей на забруджаных тэрыторыях. Фінансавую частку бярэ на сябе Еўрасаюз. Агульныя аб'ёмы падтрымкі ацэньваюцца прыблізна ў мільён долараў.

Праект, разлічаны на два гады, з'яўляецца працягам доўгатэрміновага гуманітарнага супрацоўніцтва з заходнімі партнёрамі. Асноўная яго задача — паляпшэнне якасці медыцынскага абслугоўвання дзяцей, моладзі і жанчын на тэрыторыях, якія пацярпелі ў выніку аварыі на ЧАЭС. Праект нацэлены на падрыхтоўку і павышэнне кампетэнтнасці спецыялістаў, якія аказваюць медыцынскую дапамогу на забруджаных тэрыторыях, — адзначыў **прадстаўнік ЮНІСЕФ у Беларусі Юрый АКСАМІТНЫ.** Ён зрабіў акцэнт на такіх аспектах праграмы, як фарміраванне здаровага ладу жыцця, прафілактыка шкодных звычак у падлеткаў, інфармаванне насельніцтва аб карысці ўжывання ёдаванай солі. Не менш важнае і садзейнічанне фарміраванню ўстановак пазітыўнага і ўсвядомленага бацькоўства, скіраванае на паляпшэнне ведаў і навыкаў па доглядзе дзіцяці, адносінах і гульні. Падчас рэалізацыі праекта на пацярпелых ад аварыі тэрыторыях будзе створаная сетка цэнтраў, дружалюбных моладзі. Апроч таго, будзе палепшана і аснашчанасць тамтэйшых устаноў аховы здароўя: на закупку сучаснага медыцынскага абсталявання плануецца скіраваць каля 650 тыс. долараў. Мяркуецца набыць, у прыватнасці, апараты штучнай вентыляцыі лёгкіх, інкубатары для нованароджаных, фетальныя маніторы (для дыягностыкі функцыянальнага стану плода і вызначэння жыццёва важных паказчыкаў маці). Такім абсталяваннем плануецца папоўніць 15 устаноў Брэсцкай, Гомельскай і Магілёўскай абласцей. Як патлумачыла **Алена БОГДАН, начальнік аддзела медыцынскай дапамогі маці і дзецям у структуры Міністэрства аховы здароўя,** выбіраліся тыя медыцынскія ўстановы, сярод пацыентаў якіх найбольшая колькасць пацярпелых ад аварыі на ЧАЭС. Яна запэўніла, што дзеянне праекта распаўсюджваецца на ўсе звёны ланцуга (пачынаючы ад падрыхтоўкі спецыялістаў) і ў роўнай меры прадугледжвае доступ да паслуг і сельскага, і гарадскога насельніцтва.

— Праз два гады пасля рэалізацыі гэтага праекта супрацоўніцтва не спыніцца, — запэўніў **Жазэ Мануэль Пінту ТЭЙШЭЙРА, кіраўнік Прадстаўніцтва Еўракамісіі ў Беларусі і ва Украіне,** — гэта толькі частка агульнай карціны.

Ён падкрэсліў, што з канца 2008 года Еўрасаюз настроены на пашырэнне і паглыбленне супрацоўніцтва з Беларуссю, у сувязі з тымі паляпшэннямі, якія назіраюцца ў краіне. Спадар Тэйшэйра нагадаў, што ў ЕС ёсць упаўнаважаныя структуры, што рэгулярна праводзяць пераацэнку сітуацыі ў краінах, з якімі супрацоўнічае Еўрасаюз. І дадаў: «Мы не адмаўляемся ад сваіх абавязацельстваў і настроеныя на пашырэнне супрацоўніцтва пры ўмове, што ў краіне будзе надавацца ўвага важным для нас галінам».

Зоя ВАРАНЦОВА.

Падпіска-2010

ЧЫТАЦЬ «ЗВЯЗДУ» І ГЛЯДЗЕЦЬ НОВЫ ТЭЛЕВІЗАР

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Жыву я зараз у вёсцы, — збіваючыся, расказвае Марына Уладзіміраўна. — Адпрацавала 36 гадоў на сілікатным заводзе і выйшла на пенсію. Вырасціла дзвюх дачок. Старэйшая працуе на заводзе. Ёсць і ўнукі. «Звязду» выпісваю ўсё жыццё. Калі была маладая, чытала «Знамя Юности», а пасля неяк перайшла на «Звязду». Мне тут усё падабаецца. Вунь і пра здароўе гляджу, бо ногі пабольваюць, пра сад і агарод таксама. Чытаю рубрыку, дзе Янка Крук парады дае. А ўвогуле, уся газета падабаецца. Квітанцыі дасылаю пастаянна і на гэты месяц таксама даслала. Першы раз выйграла. Там, праўда, пыталіся, ці ў добрыя рукі патрапіць тэлевізар. Дык вы не хвалюйцеся, у добрыя. Унукам аддам, хай глядзяць.

— Мама вельмі хацела выйграць, — расказвае Наталля. — Газету атрымала пазнавата, не глянулі адразу. Пасля глядзім — і праўда, ёсць наша прозвішча.

Павіншаваць Марыну Гіль прыйшоў начальнік ідэалагічнага аддзела райвыканкама Аляксей Пановіч, а таксама ўсе супрацоўнікі пошты.

Убачыўшы, што «Звязда» разыгрывае такія падарункі, падпіску афармілі Тамара Іванаўна і Анатоль Іванавіч Залескія. Нашы новыя чытачы атрымалі бейсболкі і нататнікі з лагатыпамі «Звязды».

— Мы даўно хацелі паспрабаваць вашу газету выпісаць, — расказвае Тамара Іванаўна. — А тут такая падзея. Якраз нагода. Паглядзім, пачытаем што за вы.

Тэлевізар уручылі, і зноў у дарогу праз заснежаны застылы лес. Па дарозе мы паспелі заехаць і перадаць сувеніры для сваіх чытачоў у Маладзечне, Валожыне, Вілейцы і іншых раёнах. Так што, паважаныя чытачы, заходзьце на пошту, афармляйце падпіску і атрымоўвайце падарункі ад нас!

Алена ПАЖОГА і старшыня Абрубскага сельвыканкама Васіль АРЛОЎСКІ.

Вучні школы вёскі Абруб.

У вёсцы Абруб «Звязду» чакалі ў школе. Маленькі аднапавярховы будынак з печкамі ў кожным класе і вялікай колькасцю карцін, зробленых рукамі вучняў і настаўнікаў. Старшыня Абрубскага сельвыканкама Васіль Арлоўскі, вучні, суседзі і калегі настаўніцы беларускай мовы Алены Пажога сабраліся тут, каб павіншаваць пераможніцу.

— «Звязду» я выпісваю больш за 20 гадоў, — расказвае Алена Пажога. — Мне яе параіла выпісаць Альдона Пятроўна. Я тады яшчэ загадчыцай дзіцячага садка працавала. Я, памятаю, спытала, што за газета такая? А яна мне ўсё падпішыся і падпішыся. Наша сям'я падпісалася і мы ні кропелькі не шкадуем. А я пасля падбіла падпісацца сваю суседку Антаніну Чэславаўну. Дарэчы, пра тое, што я выйграла тэлевізар, мне сказала менавіта яна. Праўда, я нацэльвалася на халадзільнік. Але залішнім і тэлевізар не будзе. У нас сям'я пераважна мужчынская, і часам густы не супадаюць. І я ўжо сказала, што адзін тэлевізар будзе ў маім пакоі, і буду глядзець, што захачу.

Дарэчы, наша пераможніца Алена Станіславаўна мае траіх дзяцей і піша вершы. Іх неаднаразова можна было ўбачыць на старонках «Звязды». А нядаўна яна стала прыёмнай мамай. У сям'і Пажогаў з'явіўся хлопчык Арцём.

— Мы без «Звязды» нікуды, — расказвае наша даўняя падпісчыца з Абруба Антаніна Чэславаўна. — Бывае, пераблытае паштальёнка, укладзе газету ў іншую скрыню. Дык муж мой бунтаваць пачынае, маўляў, як гэта мы сёння без «Звязды». Газета на ўсе пытанні адказвае. Люблю чытаць «Простую мову» Доўнар. А таксама разглядаю фотаздымкі Клешчука. Ён, напэўна, не есць і не спіць. Усё толькі здымае. (Смяецца). У нас у чацвёртым класе чатыры хлопчыкі — іх таксама прывучаем да «Звязды»...

За ўтульнай, амаль хатняй размовай, розыгрышамі маек, кепак і нататнікаў ад «Звязды» час прайшоў імгненна. Памахаўшы нам рукой, Алена Станіславаўна і яе памагатыя панеслі скрыню з тэлевізарам дамоў. А мы ізноў у дарозе. Да новага розыгрышу!

Настасся ЗАНЬКО.
Фота Уладзіміра ЗДАНОВІЧА.

ДЗЕНЬ ПАДПІСЧЫКА Ў ВАЛОЖЫНЕ

У рэспубліканскі Дзень падпісчыка наша газета, акрамя іншых населеных пунктаў, завітала і ў Валожын. Каля 600 асобнікаў «Звязды» выпісваюць тут па горадзе і раёне. У гэты марозны снежаньскі дзень мы завіталі ў галоўнае паштовае аддзяленне горада, каб сустрэцца са старымі падпісчыкамі і знайсці новых. Кожны, хто падпісаўся ў той дзень на «Звязду», атрымаў ад рэдакцыі прыемны навагодні сувенір і каляндар на два гады.

На першы квартал 2010 года афарміла падпіску Яўгенія Іванаўна Зайкоўская, якая чытае нашу газету ўжо больш за дваццаць гадоў. Як прызналася сама Яўгенія Іванаўна, у рэкламных акцыях ніколі не ўдзельнічала, але вельмі хацела б выйграць тэлевізар. Дарагая Яўгенія Іванаўна, абавязкова паспрабуйце — хто ведае, можа, у гэтым годзе пашанцуе менавіта вам. Мы з радасцю прыедзем у Валожын яшчэ раз!

Праз колькі гадоў да «Звязды» вярнулася і яшчэ адна наша падпісчыца — Зінаіда Андрэеўна Жэко. Яна жыве з унучкай, таму, атрымаўшы навагодні сувенір ад «Звязды», узрадавалася ўдвая: «Дзякуй вялікі! Будзе што ўнучачцы паказаць». У свае 65 гадоў Зінаіда Андрэеўна ўзгадала, што раней у нашай газеце вельмі любіла чытаць... пра палітыку. Таксама адна з любімых рубрык — «Хатняя энцыклапедыя», якую вельмі ўпадабала і нават рэгулярна рабіла выразкі. Спадзяёмся апраўдаць вашы спадзяванні і гэтым разам, шаноўная Зінаіда Андрэеўна. Вы таксама не прападайце, пішыце да нас у рэдакцыю. Мы заўсёды рады лістам ад чытачоў.

Далучылася да нас і Лідзія Адамаўна Медзінская, якая ўпершыню падпісалася на «Звязду». Маем надзею, што наша сяброўства будзе працягвацца доўга. Дзякуй за веру ў нас!

— Рэспубліканскі Дзень падпісчыка — заўсёды знакавая для нашага паштовага аддзялення падзея, — распавядае намеснік начальніка Валожынскага паштамта Людміла Шаўрэй. — Вітаем кліентаў і распавядаем, у якім плане будзе праходзіць Дзень падпісчыка. У канцы дня ўсе карткі, па якіх за дзень была афармленая падпіска, прымаюць удзел у розыгрышы прызоў. У «Звязды» заўсёды ёсць свой стабільны падпісчык, чытаюць газету рэгулярна.

Наперадзе новыя маршруты-сустрэчы з падпісчыкамі. Заставайцеся са «Звяздой»!

Ілья ЛАПАТО.

Валожын — Мінск.

Абзац

◢ Дэпутаты Мінгарсавета ўчора на 17-й сесіі прагаласавалі за забарону продажу прэйскурантнай гарэлкі, пладова-ягаднага віна, слабаалкагольных напояў і піва ў аб'ектах гандлю сталіцы пасля 22 гадзін, перадае БЕЛТА. Такая забарона ўводзіцца з 22.00 да 9.00 і распаўсюджваецца на ўсе аб'екты гандлю, за выключэннем продажу такіх напояў у разліў у пунктах грамадскага харчавання.

◢ Тэхналогію выкарыстання ачышчаных ад зерня кукурузных пачаткаў у якасці паліва асвоілі тры гаспадаркі Калінкавіцкага раёна. З адходаў, якія раней ішлі на арганічныя ўгнаенні, цяпер атрымліваюць цяпло для абагрэву вытворчых і бытавых памяшканняў у СВК «50 гадоў БССР», «Дружба-Аўцюкі» і КСУП «Пруднікоўскі». У найбліжэйшы час такую тэхналогію пачнуць выкарыстоўваць яшчэ ў трох гаспадарках раёна. Згодна з папярэднімі падлікамі, для працы аднаго катла на працягу ацяпляльнага перыяду патрабуецца каля 8 т пачаткаў. Кожны год у раёне іх накопліваецца каля 2 тыс. тон.

◢ Першы гэтай зімой смяротны выпадак, выкліканы пераахаладжваннем арганізма, зарэгістраваны ў Мінску. Учора мужчына без пэўнага месца жыхарства, якога медыкі выявілі ляжачым на вуліцы ў Мінску і даставілі ў бальніцу, памёр. У прыёмны пакой ён быў дастаўлены ў стане агоніі. Былі праведзеныя рэанімацыйныя мерапрыемствы, але выратаваць яго не ўдалося.

◢ Жыхар Жодзіна загінуў пад коламі пасажырскага цягніка Мінск—Віцебск. Інцыдэнт адбыўся на станцыі Жодзіна 15 снежня. Мужчына кінуўся пад цягнік, каб закончыць жыццё самагубствам. На момант гібелі яму было 44 гады. Падрабязнасці высвятляюцца.

◢ Гендырэктар Смаргонскага завода аптычнага станкабудавання затрыманы за атрыманне хабару. Ад дырэктара аднаго з камерцыйных прадпрыемстваў ён атрымаў $6 тыс. за спрыяльнае вырашэнне пытання аб зніжэнні кошту выкананых работ па вырабе абсталявання. Пракуратурай Мінска распачатая крымінальная справа.

◢ Нецвярозы мінчанін з падробленымі дакументамі на кіраванне аўтамабілем спрабаваў збегчы ад супрацоўнікаў ДАІ на чужым аўтамабілі. Ён рухаўся на БМВ у раёне стэлы «Мінск — горад-герой» на перакрыжаванні праспектаў Пераможцаў і Машэрава. Яго спрабаваў спыніць супрацоўнік ДАІ, аднак мінчанін праігнараваў патрабаванні інспектара. Так як міліцыянер знаходзіўся ў той момант на пасту без службовай машыны, ён не змог праследаваць зламысніка і паведаміў пра яго іншым падраздзяленням ДАІ. На праспекце Пераможцаў аўтамабіль паспрабавалі спыніць супрацоўнікі Ленінскага АДАІ Мінска, аднак вадзіцель зноў не падпарадкаваўся патрабаванням міліцыянераў і працягваў рух з хуткасцю 120 км/г. Спыніць яго ўдалося толькі каля мікраараёна Вяснянка. Як выявілася, ён выпіў больш як паўбутэлькі гарэлкі, да ўсяго, вадзіцельскае пасведчанне належала яго бацьку, куды затрыманы наклеіў фотаздымак. Па факце праводзіцца праверка.

Поўны абзац

◢ Удзельнікаў традыцыйнага спаборніцтва па паяданні пірагоў у брытанскім Уігане пачалі правяраць на прымяненне «допінгу». Раней удзельнікам конкурсу было дазволена мачаць пірагі ў падліву, што палягчала працэс іх паядання. Аднак сёлета выкарыстоўваць соус забаранілі. Акрамя таго, да нагляду за спаборніцтвамі прыцягнулі спецыялістаў, якія правяраюць, ці не прымаюць удзельнікі мікстуру ад кашлю. Сутнасць у тым, што мікстура памякчае горла і можа паскорыць паяданне аднаго пірага на 2 секунды — такія вынікі далі тэсты, праведзеныя ў горадзе напярэдадні спаборніцтваў. Пірагі з мясам і бульбай да конкурсу павінны адпавядаць пэўным стандартам. Іх дыяметр — 12 см, а вышыня — 3,5 см.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

29 ДЕКАБРЯ 2009 г. в 7 часов 30 минут СОСТОИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ЗАО «ВОЗВЫШЕННОСТЬ» ПО АДРЕСУ: г. МИНСК, пр-т НЕЗАВИСИМОСТИ, д. 16, КОНФЕРЕНЦ-ЗАЛ.

Повестка дня:

1. Об утверждении Регламента работы ЗАО «Возвышенность» с реестром владельцев ценных бумаг.
2. Об утверждении Положения о порядке хранения, предоставления участникам (акционерам) для ознакомления документов ЗАО «Возвышенность».

С документами Общества, относящимися к повестке дня, можно ознакомиться в приемной Генерального директора ежедневно, кроме выходных и праздничных дней, с 9.00 до 17.00.

Форма проведения собрания – очная. Форма голосования по всем вопросам повестки дня – прямая, открытая.

УНП 100088694

Ну і ну!

І ПАЙШЛІ ПАКУПНІКІ НА ГУДОК...

Маляўнічыя абвесткі пра хуткае закрыццё ў сталіцы абутковай крамы і звязаныя з гэтым зніжкі на ўвесь тавар ажно да 70 працэнтаў доўгі час прыцягвалі ўвагу пасажыраў сталічнага метрапалітэна. На распродаж абутку адводзіліся шэсць дзён — з 15 па 20 снежня. Карэспандэнту «Звязды», які хацеў сумясціць прыемнае з карысным (падрыхтаваць матэрыял на тэму зніжак, а, калі пашанцуе, то і прыдбаць нешта для сябе) на «месца дзеяння» ўдалося патрапіць на другі дзень распродажу. Якім жа было маё здзіўленне, калі яшчэ на выхадзе з метро (у 10.20) я ўперлася ў хвост чаргі — прыкладна з сотню чалавек тупалі нага аб нагу побач з крамай, каб у яе патрапіць. Між іншым, пакупнікоў запускалі ў будынак маленькімі партыямі. На вуліцы было 20 градусаў марозу, але энтузіязму ахвотных набыць абутак па смешных цэнах можна было пазайздросціць. Тыя, хто прыйшоў на «шопінг» парамі, па чарзе грэліся на прыступках увахода ў метро, хоць, шчыра кажучы, там было ніколькі не цяплей, чым на вуліцы. Усіх цікавіла, ці сапраўды крама знізіла цэны на 70 працэнтаў? Асабліва нецярплівыя спрабавалі зазірнуць у вокны, разгледзець цэннікі. «Хутчэй за ўсё, падмануць. Знізяць цэны на абяцаныя 70 працэнтаў на нейкія кеды, якія нікому не патрэбныя, — разважалі пад вокнамі крамы дзве маладыя жанчыны. — Паглядзі, усе бяруць боты ў рукі і ставяць іх на месца. Напэўна, скінулі цэны на 10, максімум — на 20 працэнтаў». Зразумела, што часу стаяць у чарзе, нават выконваючы рэдакцыйнае заданне, у мяне не было, а тым больш не было жадання атрымаць абмаражэнне. Таму патрапіць унутр гандлёвага пункта так і не ўдалося. Затое вярнуўшыся ў рэдакцыю і зазірнуўшы ў інтэрнэт, я даведалася аб тым, што рабілася ў першы дзень акцыі. Калі верыць адавочцам, то пакупнікі сабраліся задоўга да адкрыцця крамы, каб аказацца сярод першых шчаслiўцаў. І як толькі крама адчыніла свае дзверы, натоўп хлынуў у памяшканне. Але выйсці назад людзі не маглі на працягу гадзіны, паколькі вялікая чарга падпірала ўваход з вуліцы. Праз пэўны час ізаляваных у краме людзей пачалі выпускаць праз чорны ўваход, аднак і там хутка ўтварылася чарга. Кажуць, што хтосьці нават выклікаў міліцыю...

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

...У гэтай сітуацыі, падаецца, самы час задацца пытаннем, хацелася б спадзявацца, далёка не рытарычным. Зніжкі — гэта, безумоўна, добра і прыемна. Але ці сапраўды вартыя танныя боты тых ахвяраў, на якія мы гатовыя пайсці, прынамсі, не толькі ў фізічным, але і ў маральным плане... А калі б арганізатары абвясцілі, як гэта было нядаўна ў Расіі, каб пакупнікі прыйшлі па бясплатны тавар у ніжняй бялізне? Маўляў, дазволяць вынесці тавару столькі, колькі людзі змогуць вынесці у руках. Ну не ў дэфіцытныя ж савецкія часы жывём, ці я не маю рацыі?

Надзея НІКАЛАЕВА.

На кантролі

«ЧАХАРДЫ» З ПРАВЕРКАМІ НЕ БУДЗЕ...

Каментуючы пазіцыю КДК наконт правядзення праверак суб'ектаў гаспадарання, кіраўнік Камітэта падкрэсліў, што кантралёры ніякім чынам не зацікаўленыя ў знішчэнні нейкага канкрэтнага прадпрыемства. Наадварот, тыя прадпрыемствы, якія працуюць у прававым полі, могуць не баяцца прыходу кантралёраў: памылкі, дапушчаныя, напрыклад, па няведанню, атрымліваюць і адпаведныя «ацэнкі» — па іх кантралёры стараюцца накладваць мінімальныя штрафы. Зусім іншая рэч, калі выяўляюцца істотныя парушэнні, накшталт наўмыснага ўхілення ад платы падаткаў і збораў, незаконнай прадпрымальніцкай дзейнасці, — у такім разе вінаватыя, як заявіў Зянон Ломаць, адкажуць «на поўную катушку».

> **«Выяўлены факт, калі студэнты ў якасці падстаўных асобаў знялі з рахункаў аднаго з камерцыйных банкаў мільярды рублёў. За паўгода 70 падстаўнымі асобамі было знята больш як 50 мільярдаў рублёў».**

Кажучы пра новаўвядзенні, старшыня КДК, у прыватнасці, спыніўся на змяненні падыходу да планавання кантрольнай і наглядной дзейнасці. Ён зазначыў, што планавыя праверкі суб'ектаў гаспадарання будуць прызначацца толькі з улікам аднясення іх да груп рызыкі. Пры гэтым праверкі будуць праводзіцца не часцей, чым раз на год для суб'ектаў, аднесеных да высокай групы рызыкі, раз на тры гады — да сярэдняй групы рызыкі і раз на пяць гадоў — да нізкай. Акрамя таго, побач з іншымі абмежаваннямі на правядзенне праверак уводзіцца двухгадовы мараторый для праверак зноў створаных суб'ектаў гаспадарання.

Праверкі будуць праводзіцца ў адпаведнасці з паўгадавымі каардынацыйнымі планамі, якія размяшчаюцца на інтэрнэт-сайце КДК да 15 снежня і да 15 чэрвеня (www.kgk.gov.by). Такім чынам, тут «галоснасць поўная, далей ужо няма куды», — заўважыў старшыня Камітэта. Між іншым, на першае паўгоддзе налета ў каардынацыйныя планы ўжо ўключаныя ўсе запланаваныя праверкі (36,8 тысячы праверак) і ўнясенне новых суб'ектаў у іх не прадугледжваецца. Зянон Ломаць праінфармаваў, што першапачаткова кантрольнымі і наглядными органамі было прапанавана правесці больш як 59 тысяч праверак. Так, Міністэрства па падатках і зборах прапаноўвала за першае паўгоддзе правесці амаль 20 тысяч праверак, Міністэрства па надзвычайных сітуацыях — 10 тысяч, Міністэрства аховы здароўя — больш за 8 тысяч, МУС — 3,5 тысячы. «Аднак, згодна з зацверджаным планам, будзе праведзена 36,8 тысячы», — канстатаваў ён.

Значна палегчыць працу прадпрыемствам і тое, што дакументам на працягу каляндарнага года не дапускаецца правядзенне некалькіх планавых праверак аднаго і таго ж суб'екта. Планавыя праверкі аднаго суб'екта, які правяраецца, могуць ажыццяўляцца некалькімі кантрольнымі і нагляднымі органамі толькі ў форме сумеснай праверкі. Таксама не дапускаецца праверка кантрольнымі і нагляднымі органамі суб'екта па адным і тым жа пытанні за адзін і той жа перыяд. Да таго ж праводзіцца яна будзе за перыяд, які не перавышае трох каляндарных гадоў, што папярэднічаюць году, у якім прынята рашэнне аб назначэнні праверкі, а таксама за перыяд года, што закончыўся. Адметна і тое, што суб'ект, які правяраецца, прызнаецца добрасумленна выконваючым патрабаванні заканадаўства, пакуль не даказана іншае. А ў выпадку няяснасці ці недакладнасці прадпісанняў акта заканадаўства рашэнні павінны прымацца на карысць суб'екта. Дарэчы, аб прызначэнні планавай праверкі суб'ект, да якога прыйдуць з ёй, павінен пісьмова папярэджвацца не пазней як за 10 працоўных дзён да пачатку яе правядзення.

Што ж датычыцца няпланавых праверак, то вызначаны дакладныя крытэрыі, па якіх яны могуць прызначацца. У прыватнасці, падставай для іх можа стаць наяўнасць інфармацыі, якая сведчыць аб парушэнні заканадаўства ці фактах узнікнення пагрозы нанясення шкоды жыццю і здароўю людзей. Разам з тым, праверкі па ананімках праводзіцца не будуць. Яны, падкрэсліў Зянон Ломаць, не з'яўляюцца падставай для правядзення праверак, але могуць стаць падставай для правядзення аператыўных мерапрыемстваў. Такія ананімныя лісты, паводле звестак старшыні КДК, ёсць. Зрэшты, у Камітэт, па прызнанні яго кіраўніка, ананімных лістоў прыходзіць шмат, сярод якіх хапае і проста злых паведамленняў.

Каментуючы па просьбе журналістаў факт забойства касіра пункта абмену валюты ў Мінску, Зянон Ломаць лічыць недапушчальным эканомію кіраўнікоў прыватных банкаў на бяспецы сваіх супрацоўнікаў. «Трэба адзяваць наручнікі на кіраўнікоў банкаў, якія эканомяць на мерах бяспекі для сваіх супрацоўнікаў», — зазначыў ён. І дадаў, што эканомячы на бяспецы апошніх, некаторыя прыватныя банкі знаходзяць пры тым грошы на высокія зарплаты кіраўнікоў. Галоўны кантралёр таксама падзяліўся інфармацыяй наконт таго, што ў КДК ёсць звесткі аб парушэнні аднаго з банкаў, у якім вялікія сродкі здымаюцца падстаўнымі асобамі. «Выяўлены факт, — паведаміў ён, — калі студэнты ў якасці падстаўных асобаў знялі з рахункаў аднаго з камерцыйных банкаў мільярды рублёў. За паўгода 70 падстаўнымі асобамі было знята больш як 50 мільярдаў рублёў».

> **Прадпрыемствы, якія працуюць у прававым полі, могуць не баяцца праверак: памылкі, дапушчаныя, напрыклад, па няведанні, атрымліваюць і адпаведныя «ацэнкі» — па іх кантралёры стараюцца накладваць мінімальныя штрафы.**

Акрамя таго, на брыфінгу было заяўлена аб намеры КДК навесці парадак на рынку аўтазапчастак, дзе ў ходзе масавых праверак выяўляюцца значныя парушэнні. Зянон Ломаць, у прыватнасці, згадаў тое, што пры з'яўленні кантралёраў на рынку больш як дзве трэці гандлёвых пунктаў па продажы запчастак зачыняюцца, а прадаўцы знікаюць. На яго погляд, гэта і ёсць сведчанне таго, што тут таксама патрабуецца навесці парадак.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

МАРОЗ І СОНЦА САДЗЕЙНІЧАЮЦЬ ЗНІЖЭННЮ АКТЫЎНАСЦІ ЎЗБУДЖАЛЬНІКАЎ ВРВІ І ГРЫПУ

Пры сонечным і марозным надвор'і актыўнасць вірусаў, якія выклікаюць вострыя рэспіраторныя інфекцыі і грып, зніжаецца, расказаў выконваючы абавязкі дырэктара Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра эпідэміялогіі і мікрабіялогіі кандыдат медыцынскіх навук Аляксандр Пяткевіч.

Аднак, як падкрэсліў спецыяліст, адназначна сказаць, што марознае і сонечнае надвор'е, што ўстанавілася ў Беларусі, будзе садзейнічаць таму, што захварэлых на ВРВІ і грып будзе значна менш, нельга. І для гэтага ёсць сваё тлумачэнне. Холад прыводзіць да таго, што людзі менш бываюць на свежым паветры і часцей застаюцца ў памяшканнях, дзе вялікая скучанасць і шмат шанцаў заразіцца. Ды і прастудзіцца зімой значна прасцей, чым у цёплую пару года. Акрамя таго, у гэты перыяд, як правіла, арганізм чалавека зведвае недахоп вітамінаў, зніжаецца імунітэт. Гэтыя і іншыя фактары прыводзяць да таго, што падхапіць прастуду або ВРВІ значна прасцей, адзначыў субяседнік.

Аляксандр Пяткевіч даў некалькі простых і вядомых парад, якія могуць даць магчымасць засцерагчы сябе ад такой непрыемнасці, як ВРВІ або грып. У прыватнасці, трэба рэгулярна праветрываць памяшканне, часцей бываць на свежым паветры, умацоўваць імунітэт, а таксама прытрымлівацца здаровага ладу жыцця.

БЕЛТА.

Калі вы падпісаліся на газету **«Звязда» на I квартал або 1-е паўгоддзе 2010 года** — запаўняйце картку ўдзельніка, выразайце і дасылайце яе **да 8 студзеня** ў рэдакцыю на адрас: **220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А**.

Падпісчыкі могуць выйграць электрафены, пыласосы, тэлевізары, печ ЗВЧ і халадзільнік. Розыгрыш прызоў адбудзецца **11 студзеня 2010 г.**, вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» **па 21 студзеня 2010 г.**

Дастаўку тэлевізараў і халадзільніка ажыццяўляе рэдакцыя. Атрымаць прыз можна самастойна ў рэдакцыі **по 25 сакавіка 2010 г.** пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на I квартал або 1-е паўгоддзе 2010 года і пашпарта. **Пасля 25 сакавіка** выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Правілы гульні чытайце ў газеце «Звязда» за 25.11.09.
Тэрмін правядзення гульні — з 25.11.09 па 30.03.10.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 1597 ад 23.11.09, выдадзена Міністэрствам гандлю РБ.

5 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на I квартал або 1-е паўгоддзе 2010 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку ____________________

____

Падпіска афармлена і аплачана ў ____________________
(аддзяленне сувязі)
____________________ **на I кв. або 1-е паўг. 2010 года**

Хатні адрас і тэлефон [ ] ____________________
(індэкс)

____

____

Удачы ў розыгрышы!

Ф.СП-1

Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету [ ] (індэкс выдання)

ЗВЯЗДА з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАІНА ЗДАРОЎЯ», «ЖЫРАНДОЛЯ», «КУПЛЯЙ ЛЕПШАЕ!» «НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ»

Колькасць камплектаў [ ]

на 2010 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму ____________________
(прозвішча, ініцыялы)
Куды ____________________
(адрас)
(паштовы індэкс) (горад, населены пункт)

ПВ	месца	літар

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА на газету [ ] (індэкс выдання)

ЗВЯЗДА з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАІНА ЗДАРОЎЯ», «ЖЫРАНДОЛЯ», «КУПЛЯЙ ЛЕПШАЕ!» «НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ»

Кошт	падпіскі	________ руб.	Колькасць камплектаў	
	пераадрасоўкі	________ руб.		

на 2010 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму ____________________
(прозвішча, ініцыялы)
Куды ____________________
(адрас)
(паштовы індэкс) (горад, населены пункт)

Заснавальнік — установа «Рэдакцыя газеты «Звязда» і грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».
Рэгістрацыйнае пасведчанне № 12 ад 19 лютага 2009 г.

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

17 СНЕЖНЯ 2009 г. ЧАЦВЕР
№ 48 (15602)

ЗАПРАШАЕ ГАЛОЎНАЯ ЁЛКА КРАІНЫ...

Навагодняе дабрачыннае свята для дзяцей з удзелам Прэзідэнта нашай краіны адбудзецца ў сталічным Палацы Рэспублікі 28 снежня.

Яго ўдзельнікамі стануць 2379 дзяцей з усіх рэгіёнаў Беларусі: пераможцы раённых, абласных і міжнародных алімпіяд, творчых конкурсаў і спартыўных спаборніцтваў, лідары дзіцячых грамадскіх аб'яднанняў і арганізацый, дзеці-сіроты, дзеці са шматдзетных і малазабяспечаных сем'яў, жыхары тэрыторый, якія пацярпелі ад чарнобыльскай катастрофы, дзеці з сем'яў работнікаў органаў унутраных спраў і падраздзяленняў па надзвычайных сітуацыях, якія загінулі ці сталі інвалідамі падчас выканання службовых абавязкаў.

Самай шматлікай на свяце будзе дэлегацыя сталічных установ адукацыі — 1570 дзяцей. Міншчына атрымала 300 запрашэнняў. І па 100 дзяцей будуць прадстаўляць усе іншыя вобласці. Для дзяцей, якія прыедуць у сталіцу з іншых рэгіёнаў, прадугледжана таксама наведванне Нацыянальнага тэатра оперы і балета.

Надзея НІКАЛАЕВА.

«ШКОЛЬНЫЯ ХВАРОБЫ» ЗАРАБЛЯЮЦЦА... ДОМА

ХТО вінаваты ў школьных хваробах? Што мы самі можам зрабіць для сваіх дзетак, каб ім было камфортна ў школе і каб яны заставаліся вясёлымі і здаровымі? Па парады для «школьных» бацькоў я звярнулася да загадчыцы аддзялення гігіены дзяцей і падлеткаў Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Алы МАЛАХАВАЙ.

Ці правільна вы малых сабралі ў школу?

Дзякуючы беларускім вытворцам, сёння ў продажы ёсць зручнае для дзіцяці адзенне, і нават пры небагатых фінансавых магчымасцях можна падабраць дзіцяці касцюмчык пад любое надвор'е. Але ці ўсе бацькі звяртаюць увагу на этыкеткі на дзіцячых рэчах, на тое, з якога матэрыялу зроблена адзенне? Лепшымі для паўсядзённага нашэння будуць рэчы з натуральных матэрыялаў — баваўны, ільну, паўшэрсці. Да натуральных прыраўноўваецца і віскоза. У такім адзенні цела будзе дыхаць, і малыя не стануць пацець. А вось у рэчах з ненатуральных тканін дзіцяці будзе некамфортна, у сінтэтычных касцюмах у цёплае надвор'е горача, а зімой, наадварот, холадна, тканіны, якія не паглынаюць вільгаць, могуць наогул прынесці шкоду дзіцяці. Уявіце, малы набегаўся на перапынку і вымушаны потны сядзець на занятках — а пасля мы здзіўляемся, чаму дзеці прастуджваюцца. «Сінтэтычны касцюм недастаткова паветрапранікальны і гіграскапічны, ён не падыходзіць для паўсядзённага нашэння. Санітарнымі нормамі рэгламентаваны склад хімічных валокнаў для адзення школьнікаў, у касцюме гэты паказчык не павінен перавышаць 55 працэнтаў, а ў кашулі — 35. Прынамсі, на касцюмах з ненатуральных тканін пазначана, што яны святочныя», — заўважае Ала Антонаўна.

Асабіста я бачыла, як бацькі на школьных кірмашах набывалі касцюмчыкі з надпісам на этыкетцы «для ўрачыстых выпадкаў» як паўсядзённую форму для сваіх малых. І калі на другі касцюмчык вы ўжо не зможаце раскашэліцца, дык хоць паклапаціцеся пра тое, каб першы слой адзення вашых малых (кашуля ці блузкі) быў натуральным.

Другая бацькоўская памылка — набываць дзецям рэчы навырост. Ваш сынок патанае ў пінжаку, а ягоныя штонікі валочацца па зямлі? Тое, што гэта непрыгожа — не самае страшнае. Нязручна, няёмка сядзець у такім касцюмчыку. А калі дзіця ўвесь урок толькі і будзе думаць, як бы хутчэй вылезці з такога адзення, дык яму не да ведаў. Адзенне павінна быць мяккім, зручным, дазваляць дзіцяці свабодна рухацца.

Не варта набываць дзецям і абутак навырост. Калі туфлі большыя больш чым на паўпамера, гэта можа прывесці да няправільнага фарміравання дзіцячай ступні. Пажадана, каб дзіцячы абутак быў з натуральнай скуры. Калі вы не можаце сабе дазволіць дарагія пакупкі (дзіцяці мяняць абутак даводзіцца не менш чым раз у паўгода), можна абысціся больш таннымі вырабамі, а каб малому было камфортна, у такі абутак трэба ўкласці вусцілку з натуральнага матэрыялу (баваўняную ці лямцавую). Красоўкі — гэта выключна спартыўны абутак. Нельга, каб малыя сядзелі ў іх увесь дзень. Спартыўная форма абавязковая. Калі ў вашага дзіцяці заняткі па фізкультуры, не забывайцеся класці яму запасную майку, каб пасля фізічных нагрузак ён апранаў чыстую, сухую, а не нацягваў касцюм на мокрую ад поту.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

А які ранец у вашага дзіцяці? Дзе вы яго набывалі? Калі ў беларускіх крамах, дык ён адпавядае ўсім санітарна-гігіенічным нормам. Так, калі ў Расіі прынята, каб школьныя заплечнікі важылі не больш за кілаграм, беларускія ранцы для пачатковай школы не павінны важыць больш за 600 грамаў. Але ў нашых крамах можна набыць і больш лёгкую прадукцыю — часам па 400, а то і 300 грамаў. Прычым з надзейнага матэрыялу, з цвёрдымі спінкамі, часам перфараванымі, каб забяспечваць яшчэ і масаж спіны. Дарэчы, рамяні на ранцы павінны быць не вузейшыя за 4 сантыметры, з мяккімі пракладкамі, каб не націраць скуру, з рэгуляванай даўжынёй у адпаведнасці з ростам дзіцяці, раздымамі, каб зручней было надзяваць і здымаць ранец. Бацькам неабходна прасачыць, каб дзіця насіла школьны заплечнік на спіне, а не на адным плячы.

А яшчэ на такой экіпіроўцы павінны быць святлоадбівальныя элементы. На школьнай сумцы для самых юных вучняў абавязкова павінна быць маркіроўка «для малодшых класаў». Ёсць пэўныя абмежаванні па колькасці кішэняў, па памерах сумкі. Вы набылі малому больш «дарослы» ранец, больш умяшчальны? Дарэмна. «Малодшым школьнікам дастаткова ранца з двума аддзяленнямі і адной дадатковай кішэняй, каб там змяшчалася ўсё неабходнае для заняткаў, — заўважае загадчыца аддзялення гігіены дзяцей і падлеткаў Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя. — Калі ж у ранцы будзе шмат разнастайных кішэняў, дзеці абавязкова знойдуць, чым іх запоўніць. Да 40 працэнтаў таго, што знаходзіцца ў ранцах малодшых школьнікаў, — тое, што ім на занятках у гэты дзень не патрэбна. І чаго там толькі не бывае: ад цацак да ўсялякіх рэчаў, часам ранцы раздуваюцца да неверагодных памераў. Між іншым, ноша школьніка павінна складаць 10 працэнтаў, ад яго ўласнай вагі. Што датычыцца падручнікаў, то і тут нам удалося дамагчыся, каб яны адпавядалі санітарным нормам. Так, у пачатковых класах падручнік не павінен важыць больш за 300 грамаў, а ў старэйшых — больш за 600. Праблема з вагой падручнікаў ужо знятая, але цяпер вельмі шмат навучальных даведнікаў па розных прадметах. Мы так прапануем вырашаць гэту праблему: весці заняткі такім чынам, каб дапаможнікі былі патрэбнымі толькі падчас урока і таму маглі б захоўвацца ў школе. Акрамя таго, разгрузіць ранцы магчыма, калі школьнікі будуць дамаўляцца паміж сабой, хто якія кніжкі нясе ў пэўны дзень,— аднаго падручніка на парту дастаткова. Школьную форму і прылады для заняткаў творчасцю таксама пажадана захоўваць у школе». Акрамя таго, што так і ранцы разгрузяцца, дык і дзеці заўсёды будуць гатовыя да заняткаў, бо яны нічога не забыліся дома.

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

А вам СЛАБО!

Гэтыя словы ўжо некалькі дзён запар гучаць у нашым інтэрнаце. Гэта ў нас на сёння, калі казаць сучаснай мовай, новая «фішка»: гульня, якая мае на мэце самыя смелыя ўчынкі. Я першапачаткова была не ў курсе ўсіх падзей, таму ўсе гэтыя дзівацтвы не выклікалі ў мяне нічога, акрамя ўсмешкі і кропелькі здзіўлення. Ужо пасля, калі мае сябры мне патлумачылі, што ўсё гэта — гульня, якая мае свае правілы, мне стала надта цікава разабрацца, у чым сэнс гэтай студэнцкай задумы, і наогул, адкуль яна ўзялася. Няўжо, падумалася мне, студэнтам няма больш чаго рабіць падчас сесіі? Тут і залікі ўжо пачаліся, і абароны курсавых, ды і экзамены ўжо зусім на носе.

Як паведамілі мне непасрэдныя ўдзельнікі і пачынальнікі гэтай гульні ў нашым інтэрнаце **Вольга і Дзіма** (ім заўсёды нешта такое прыдумваецца), задума пачалася з прагляду кінафільма **«Закахайся, калі ёсць смеласць»**, галоўныя героі якога таксама гулялі ў нешта падобнае. Плюс-мінус некалькі адрозненняў. Нашы ж малайцы-студэнты проста нешта перапрацавалі, дапоўнілі і ўвялі свае правілы. Напрыклад, яны гуляюць на пэўную рэч, ну проста вельмі-вельмі неабходную аднаму з удзельнікаў, каб быў стымул для шчырага выканання задання. І вяртаецца яна да свайго гаспадара толькі ў выпадку гарантаванага выканання ўсіх яго ўмоў. І яшчэ — калі ты пачаў гуляць, то без дай прычыны выйсці з гульні не маеш права. Трэба ісці да канца. Вось толькі пытанне, калі ён будзе, той самы канец — а гэта невядома. Фантазія межаў не мае...

Дык якія ж правілы ў гэтай студэнцкай забавы? Усё вельмі проста. Табе кажуць «А вам слабо...?» і даюць пэўнае «вар'яцкае» заданне, якое неабходна выканаць, каб атрымаць назад сваю любімую рэч. Прычым, заданні не абмяжоўваюцца інтэрнатам: уключаюцца і вуліца, і ўніверсітэт, і нават грамадскі транспарт. А пачалося ўсё з аднаго пакоя ў інтэрнаце, да якога пасля падключыліся іншыя — яшчэ і яшчэ, такім чынам сфарміраваўся даволі значны калектыў. Вядома ж, адміністрацыя інтэрната не ў курсе ўсяго, таму і паціскае плячыма, усміхаючыся ад чарговага выбрыку жыльца-студэнта, спадзеючыся, што гэта адзінкавы выпадак.

Прычым, наколькі мне вядома, такія гульні практыкуюць не толькі ў нашым інтэрнаце. Так забаўляюцца студэнты і з БНТУ, і з БДУ, і з Медуніверсітэта. Напрыклад, мой знаёмы **Васіль (БДУ, факультэт журналістыкі)** кажа, што і ў іх таксама практыкуюцца такія гульні. Толькі яны робяць грашовыя стаўкі. Так існуе большая гарантыя таго, што чалавек выканае заданне. Гэта, мабыць, адзіная розніца ў правядзенні гульні такога тыпу. А вось узровень вар'яцтва амаль што такі ж: і ў каханні выкладчыцам прызнаваліся, і на вахту ўладкоўваліся, толькі не ў інтэрнаце, а ў самім універсітэце, і трохі змянялі спецыфіку гэтай працы: рабілі нешта тыпу фэйс-кантролю ў начным клубе. Вядома ж, і па шапцы шмат атрымлівалі, але задавальнення ад гульні атрымлівалі шмат.

Зразумела, правілы перадаюцца толькі між сабой і толькі сваім, надзейным людзям. Мне таксама прапанавалі паўдзельнічаць у гэтай забаве, але ў мяне нешта смеласці не хапіла на такія насамрэч вар'яцкія ўчынкі. Я вырашыла паназіраць збоку...

Пункт прызначэння першы — грамадскі транспарт

Задача: у аўтобусе маршруту нумар 100 (кірунак, мне падаецца, вядомы ўсім) ці нейкага іншага падысці да вадзіцеля і голасна, на ўвесь транспартны сродак, папрасіць падвезці да вуліцы Казінца, і галоўнае — каб амаль што да самай хаты, як на таксі, толькі за 600 рублёў (у студэнта больш і няма).

Вынік: першапачаткова — здзіўлены погляд кіроўцы аўтобуса, а пасля ўсмешка да вушэй; а вось пасажыры так і не зразумелі сутнасці жарту, таму толькі скоса паглядзелі ў бок смелага гульца.

Пункт другі — гарадская плошча

Задача: прахадзіць, нават прамаршыраваць вакол помніка таварышу Леніну дзесьці каля гадзіны, пры гэтым выкрыкваць які-небудзь лозунг.

Вынік: спачатку здзіўленыя погляды мінакоў, пасля пытанні міліцыянераў, якія ніяк не хацелі зразумець сутнасці гульні, а таму і абяцалі адвезці туды, дзе гуляць у што-небудзь не будзе асаблівага жадання.

Пачуццё гумару трэба яшчэ распрацоўваць!

Пункт трэці — універсітэт

Задача: *для дзяўчынкі* — прыйсці на заняткі з вялізным ружовым бантам, прычэпленым на такую ж вялікую гульку, трохі раскудлачаную, а таксама з адным нафарбаваным вокам і адной падкасанай калашынай у штанах і так пратрымацца ўвесь дзень;

для хлопчыка — з'явіцца на семінары з нафарбаванымі пазногцямі, жаночай прычоскай і жаночым адзеннем на сваё, пры гэтым умудрыцца падкласці выкладчыку-мужчыну ў партфель якую-небудзь рэч з жаночага карыстання (напрыклад, бялізну).

Вынік: напачатку — маўчанне аўдыторыі, а пасля дзікі рогат і мноства пытанняў і кпінаў, пасля якіх выкладчык прапаноўвае пайсці дадому, адпачыць і падумаць над сваімі паводзінамі, а назаўтра напісаць тлумачальную на імя дэкана.

Месца дзеянняў чацвёртае — інтэрнат

Задача: падысці да вахцёркі і спытацца ў яе туалетнай паперы, у выніку забраць увесь рулон і пасля прыйсці яшчэ, узяць газету і пры гэтым загадкава адказваць на ўсе магчымыя пытанні (тыпу «Ну, не маляваць жа ж я на ёй збіраюся!» ці «Сваёй шкада, вось і вырашыў да вас завітаць»), а таксама пасярод ночы ўзяць вядро з анучай і швабрай, надзець на сябе халат прыбіральшчыцы і выйсці на інтэрнацкі калідор, пры гэтым сварыцца на кожнага, хто пройдзе побач, а ў выніку выліць вядро вады на падлогу і забыцца яе прыбраць.

Вынік: з раніцы суровы погляд выхавальніцы, якая паслізнулася на той вадзе, якую ўчора забыліся прыбраць, і не знайшла паперы ў месцы агульнага карыстання, хоць сама ўчора павесіла туды новы рулон.

На будучае, самая шалёная думка...

Задача: заваліць экзаменацыйную сесію — усю і першы раз — і такім чынам здзівіць і прывесці ў шаленства ўсіх выкладчыкаў на факультэце.

Вынік: пераздаць усё пасля, але паралельна прыдумаць нешта новае, на што можна задаць усё тое ж пытанне **«А вам СЛАБО?»**

Што гэта — дзівацтва, якое ўзнікае ад няма чаго рабіць ці проста насамрэч умелы спосаб адпачыць і пасмяяцца? Няхай кожны сам для сябе зробіць выснову і сфарміруе стаўленне да гэтых фантазёраў з сапраўды вар'яцкімі, але такімі цікавымі задумамі. Галоўнае, каб пачуццё гумару нас не пакінула і мы яшчэ маглі і ўмелі смяяцца — шчыра, па-сапраўднаму.

За студэнтамі-дзівакамі назірала студэнтка БДПУ імя Максіма Танка Наталля БЕЛЬЧАНКА.

ДЗМІТРЫЙ І БЭЦІ НЕ ПАДВЯДУЦЬ!

У Дэпартаменце аховы няма паблажак за нявопытнасць і ўзрост. Малады супрацоўнік Ушацкага аддзялення аховы Дзмітрый Кемстач гэта добра разумее і таму заўсёды добрасумленна ставіцца да сваёй працы, да выканання пастаўленых яму задач. Пасля службы ў арміі — а служыў Дзмітрый дэсантнікам — прайшоў хлопец спецыяльную падрыхтоўку ў навучальным цэнтры Дэпартамента аховы ў Мінскай вобласці. Потым стаў працаваць ва Ушацкім аддзяленні аховы. Адразу Дзмітрый быў прызначаны на пасаду міліцыянера — кінолага групы затрымання. Было гэта пазалетась. Дзмітрый тады атрымаў шчаня нямецкай аўчаркі. Нялёгка навучыць сабаку ўсім патрэбным спецыяльным навыкам і прыёмам, падрыхтаваць да працы. Дзмітрый здолеў — дзякуючы старанню і ўпартасці. Дапамаглі і вопытныя калегі.

Нядаўна разам раскрылі злачынства. У адзін з вечароў у раённы аддзел унутраных спраў паступіла паведамленне пра тое, што ў вёсцы Павулле ўчынілі крадзеж з крамы (яна не знаходзілася пад сігналізацыяй). Дзмітрый разам з Бэці ў складзе аператыўна-следчай групы прыбылі на месца. Бэці адразу ўзяў след злачынца. І спатрэбілася нямнога часу, каб затрымаць злодзея ў лесе, дзе ён хаваўся.

Як расказаў «Звяздзе» начальнік Ушацкага аддзялення аховы маёр міліцыі Уладзімір Чумакоў, яго падначалены Дзмітрый Кемстач, акрамя таго, што старанны супрацоўнік, яшчэ і добры спартсмен. На абласным чэмпіянаце па рукапашным баі сярод падраздзяленняў аховы заняў трэцяе месца. Удзельнічае ў турнірах па міні-футболе. І каманда, дзе ён гуляў, нядаўна заняла першае месца.

Наперадзе ў маладога міліцыянера і яго надзейнага напарніка яшчэ шмат выпрабаванняў, якія трэба паспяхова пераадолець. Вядома, яны не падвядуць, бо вельмі старанна служаць.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

У ПАГОНІ ЗА КЛЯНОВЫМ ЛІСТОМ

Размова з галоўным трэнерам алімпійскай зборнай Беларусі па хакеі і мінскага «Юнацтва» Міхаілам ЗАХАРАВЫМ

Фота Людмілы МІНКЕВІЧ.

У рэестры патрэбных якасцяў спартсмена харызма знаходзіцца далёка не на апошнім месцы. Згадзіцеся, толькі на добрай форме і квітку ад спадарыні Фартуны далёка не заедзеш. І, напэўна, у такія хвіліны камусьці не хапае жывасці асобы, духоўнай моцы, вытрымкі... Наша хакейная дружына калісьці, разлічваючы на доўгую алімпійскую вандроўку, выйшла ўжо на прамежкавым прыпынку, саступіўшы ўтульнае месца ў цягніку да Турына камандзе Латвіі. На той час зборную трэніраваў таленавіты і амбіцыйны Міхаіл Захараў. Сёння ён зноў на капітанскім мосціку алімпійцаў, праўда, узышоў на яго не чарговым зменшчыкам-татыстам, а харызматычным спецыялістам, з буйнымі перамогамі роднага «Юнацтва», уласным поглядам на развіццё айчыннага спорту і ўменнем ніколі не выклікаць абыякавасці да сваёй працы. Ужо хутка лядовая дружына накіруецца ў краіну кляновых лістоў, каб у чарговы раз пазмагацца за алімпійскі трафей, балельшчыкаў і ўласны аўтарытэт. Нас сапраўды чакае цікавая хакейная зіма.

Нягледзячы на тое, што праца са зборнай займае шмат часу, спадар Міхаіл цалкам аддае сябе рабоце і ў родным «Юнацтве». Каманда ідзе ў лідарах чэмпіянату, а тут яшчэ мінскім хакеістам кінуў выклік фінал Кантынентальнага кубка. Каб паспець вырашыць усе надзённыя пытанні, вядомы трэнер праводзіць на працоўным месцы амаль увесь дзень.

— Графік у мяне досыць шчыльны. І пасля прызначэння на пасаду галоўнага трэнера алімпійскай зборнай рабочыя гадзіны толькі дадаліся, — расказвае Захараў падчас нашай размовы. — Падымаюся я прыкладна а сёмай гадзіне раніцы, пасля займаюся фізкультурай і еду ў парк Горкага (офіс і лядовая пляцоўка ХК «Юнацтва». — **Т. Ш.**). Цяпер працы ў мяне вельмі шмат: праглядаю матчы, сачу за выступленнем нашых хакеістаў, размаўляю па тэлефоне як з НХЛаўцамі, так і з тымі, хто гуляе ў КХЛ.

— Трэніроўкі «Юнацтва», зборная краіны... Ад падзеяў і пытанняў галава не ідзе кругам?

— Ідзе, і найбольш ад адной вельмі важнай праблемы: абаронцы зборнай не маюць у клубах патрэбнай гульнявой практыкі, патрэбнага часу, які яны павінны праводзіць на пляцоўцы.

— Цікава, і як вы збіраецеся вырашаць гэтую праблему?

— У нас адна надзея — мінскае «Дынама». Шмат хакеістаў каманды Аляксандра Андрыеўскага з'яўляюцца кандыдатамі ў зборную. Таму было б вельмі добра падцягнуць абаронцам гульнявы графік. Мне вельмі хочацца, каб Радзінскі і Башко часцей гулялі за каманду. Гэтыя хлопцы спадабаліся мне яшчэ ў складзе «Шахцёра» (Салігорск). Пра іх я буду размаўляць з галоўным трэнерам «Дынама». У мяне з Андрыеўскім добры кантакт, таму спадзяюся, што гэтае пытанне хутка вырашыцца.

— Са складу, які набіраў яшчэ Хэнлан на Кубак Палесся, вы выкраслілі 6-7 хакеістаў...

— Гэтыя хлопцы вельмі перспектыўныя спартсмены. Аднак на Алімпійскіх гульнях патрэбны своеасаблівы сімбіёз майстэрства і характару. Таму хакеісты і не падышлі камандзе. Я нядаўна глядзеў запіс спарынгаў зборнай Германіі. Немцы гуляюць досыць жорстка, як кажуць, плячо ў плячо...

— Падчас прэс-канферэнцыі вы адзначылі, што вам патрэбныя «мужыкі», якія будуць па-сапраўднаму змагацца на турніры.

— У нас ёсць на каго абаперціся — гэта добра правераны касцяк зборнай. Паглядзі, Андрэй Касціцын у адным з апошніх матчаў НХЛ правёў на лёдзе шаснаццаць хвілін, што, безумоўна, вельмі добры паказчык.

— Ці дакладна вядома, што беларусы, якія выступаюць у НХЛ, возьмуць удзел у Алімпійскіх гульнях у Ванкуверы?

— Бясспрэчна, я на сто працэнтаў у гэтым упэўнены. Толькі яны прыляцяць ужо ў Канаду, на апошні збор каманды напярэдадні Алімпіяды, — і пасля невялічкай паўзы, — у нас няма амаль ніякіх пытанняў, звязаных з фізічнай формай хакеістаў або з кіраўніцтвам Федэрацыі. Яшчэ раз паўтаруся, галоўная праблема хаваецца ў недахопе гульнявога часу хакеістаў абароны.

— На бліжэйшы трэніровачны збор у Славакіі былі выкліканыя тры варатары. Ці збіраецеся вы эксперыментаваць з галкіперамі?

— Зразумела, што Мезін больш дасведчаны ў такіх спаборніцтвах за Коваля і Брыкуна, аднак Коваль цяпер паказвае такую гульню, што проста любата. І тут, вядома ж, трэба будзе разлічыць сілы, ведаць, наколькі кожны падрыхтаваны да матча.

— У адным з апошніх інтэрв'ю ваш памочнік па нацыянальнай камандзе Андрэй Хамутоў адзначыў, што ехаць на Алімпіяду і не думаць пра змаганне за медалі гэта, маўляў, непатрэбная рэч...

— А як жа? Праўда, я не збіраюся крычаць, што мы едзем у Ванкувер па ўзнагароды, але на кожную сустрэчу мы будзем ставіць максімальныя задачы.

— Спадар Міхаіл, распавядзіце, калі ласка, пра вашае знаёмства з Хамутовым. Калі вы прапанавалі яму дапамагаць вам у зборнай?

— Мы разам з Андрэем гулялі яшчэ за зборную СССР і заўжды былі ў добрых стасунках, тэлефанавалі адзін аднаму. І калі Андрыеўскі адмовіўся, а гэта было пасля выканкама федэрацыі, я патэлефанаваў Хамутову, і ён згадзіўся дапамагаць мне ў зборнай Беларусі.

— Ці збіраецеся вы яшчэ запрашаць каго-небудзь у трэнерскі штаб каманды?

— Паглядзім, яшчэ ёсць адно вольнае месца. Мы, дарэчы, дамовіліся з Дэйвам Льюісам, які нядаўна дапамагаў працаваць у нашай зборнай Глену Хэнлану.

— Дык у вас атрымаўся сапраўдны інтэрнацыянальны трэнерскі склад...

— І што тут дзіўнага? Льюіс сапраўдны прафесіянал, ён — пераможца трох Кубкаў Стэнлі. Усе кажуць пра яго толькі добрае. Аднак найбольш цікава ў ім тое, што Дэйв добра разбіраецца ў гульні ў абароне.

— За апошнія пяць-шэсць гадоў вы прымусілі балельшчыкаў бачыць у сваёй асобе амбіцыйнага трэнера, які амаль заўжды вырашае задачы з добрымі вынікамі.

— Так, і магчыма таму каля «Юнацтва» ўзнікае нейкая нервовасць. Камусьці можа і не падабаецца, што за шэсць гадоў мы чатыры разы перамагалі ў чэмпіянаце краіны, валодалі Кантынентальным кубкам... За ўсе нашыя перамогі я ўдзячны кіраўніцтву горада, якое заўжды падтрымлівае нашыя ініцыятывы. Што да вынікаў, то яны насамрэч надзвычайныя. Я зараз узгадваю: які моцны тады быў «Керамін», а якім «монстрам» быў «Гомель? А якія хакеісты гулялі за гэтыя каманды? І мы ўсё адно здолелі перамагчы іх. Узгадваю і нашую перамогу ў Кантынентальным кубку над омскім «Авангардам». Гэта была каманда зорак, «хакейных мільянераў». Перамога была для нас амаль нерэальным вынікам. Аднак з лікам 2:1 па булітах перамагло «Юнацтва».

— Вы не першы год ставіце пытанне пра ўдзел вашай каманды ў КХЛ. Будзеце змагацца да апошняга?

— Ведаеш, удзел «Юнацтва» ў КХЛ патрэбны не толькі мне, але і ўсёй краіне. Проста трэба ў пэўны момант разам з федэрацыяй сесці за стол і выпрацаваць план развіцця на найбліжэйшыя чатыры гады. Трэба спрабаваць уключыць у КХЛ і «Гомель». Там наогул вельмі любяць хакей, і гораду, як мне здаецца, неабходны новы лядовы палац на сем тысяч гледачоў. Гэта датычыцца і Бабруйска. Будзе дрэнна, калі горад з такой арэнай не будзе мець прадстаўніка ў КХЛ. Беларусі неабходна мець тры-чатыры каманды ў гэтай лізе.

— Сярод балельшчыкаў існуе меркаванне, што расіяне проста не дазволяць, каб у беларусаў было столькі камандаў у сваім чэмпіянаце.

— Можа і так, толькі я думаю, што гэтым пытаннем трэба займацца цяпер, а не праз некалькі гадоў, калі магчымасць удзелу ў Кантынентальнай лізе для іншых айчынных камандаў, акрамя «Дынама», можа быць сапраўды мізэрнай.

— «Дынама» ў хуткім часе пераедзе на новы хакейны стадыён. Можа, вы збіраецеся замест іх праводзіць свае хатнія матчы ў Палацы спорту?

— Гэта пытанне разглядаецца, аднак пакуль нічога яшчэ не вырашана. Праўда, нам сапраўды хочацца пераехаць на новую, больш камфортную пляцоўку.

— За мінскае «Дынама» цяпер выступаюць вядомыя легіянеры, якія выступаюць і за зборныя сваіх краін. А як вам узровень гульні замежнікаў, якія прыязджаюць на чэмпіянат Беларусі?

— Наш чэмпіянат стаў слабейшы, чым раней. Таму вельмі добра, што да нас прыязджаюць легіянеры; напрыклад, Кулакоў і Балмачных, якія гуляюць за салігорскі «Шахцёр», дэманструюць вельмі добры хакей.

— А ў «Юнацтве» легіянеры, чамусьці, надоўга не затоюцца.

— У нас каманда, дзе ад хакеістаў заўжды патрабуюць вынікаў. Напэўна, толькі Шыткоўскага, калі ў яго быў гульнявы крызіс, мы не чапалі, бо ён шмат зрабіў для нашай дружыны. Ты называеш прозвішчы легіянераў: шведа Эрыксана, амерыканца Лоўсана... Гэта таксама добрыя хлопцы, проста нешта не склалася ў іх у нашай камандзе.

— Сёння «Юнацтва» — гэта не толькі моцная дарослая каманда, але і вельмі вядомая хакейная школа. Які ўнёсак маладых хакеістаў, выпускнікоў школы, у сённяшнюю гульню каманды?

— Яны павінны выглядаць крышачку лепш у матчах за дарослую каманду... Аднак усё роўна яны кожны год з'язджаюць у Канаду гуляць у юніёрскай хакейнай лізе. Я гэтага крышачку не разумею: навошта ехаць адразу ў Канаду, калі можна прагрэсаваць у матчах роднага першынства з ужо сталымі хакеістамі? Вось прыклад Стэфановіча і Касціцына, якія спачатку гулялі на радзіме і толькі пасля паехалі за акіян. На маю думку, гэта самы правільны варыянт.

— Як вы лічыце, на гэты момант ваша хакейная кар'ера ўжо больш-менш склалася?

— Мяркую, што так. Я нядрэнна пагуляў, шмат разоў перамагаў як трэнер. Але мне вельмі хочацца папрацаваць і на Алімпіядзе, гэтыя спаборніцтвы мяне вельмі цікавяць.

— А хто быў вашым духоўным бацькам, каб у любы час падбадзёрыць, параіць нешта, чаго вам не хапала ў дзеяннях?

— Гэта Уладзімір Васільевіч Крыкуноў. Мне пашанцавала ў знаёмстве з ім. Аднак ён не толькі мне, але і ўсяму айчыннаму хакею даў шмат карыснага. Менавіта ён, сярод іншых трэнераў, з'яўляецца для мяне добрым прыкладам настаўніка, які заўжды прыносіць сваёй працай добрыя вынікі. Ён даў мне калісьці добрую параду: нічога не палохацца і смела ісці наперад. Гэтыя словы дапамагаюць мне і цяпер. Шкада, што ў яго не атрымаецца папрацаваць на Алімпіядзе ў трэнерскім штабе Беларусі.

— А ў вас не бывае жадання пасля матча альбо трэніроўкі нешта параіць сыну Канстанціну, які таксама гуляе за «Юнацтва», паказаць на яго памылкі?

— Пра яго цяпер шмат пішуць у друку, але для мяне ў калектыве ўсе роўныя. Аднак калі хакеіст хоча нечага дасягнуць, то павінен і сам дадаткова працаваць. Мне распавёў Міша Грабоўскі, што ў канадскай камандзе «Таронта» пасля трэніроўкі маладыя гульцы яшчэ гадзіну асобна працуюць на лёдзе.

— Праўда, што з хакеістамі вы працуеце, выкарыстоўваючы метад «пугі і перніка»?

— Не, толькі пернік *(усміхаецца)*.

— А на гульцоў не зрываецеся?

— Толькі зрэдку. Бывае, што хакеіст па нейкіх прычынах гуляць не можа, і ў такі момант трэба зрабіць правільныя высновы. А хакеісты ў камандзе добрыя, я ўсіх іх паважаю.

— Я чуў, што з'явілася ідэя заснаваць кабельны канал, прысвечаны беларускаму хакею. Калі б вам прапанавалі выступіць падчас трансляцыі ў ролі эксперта, згадзіліся б?

— Ну, не ведаю. Напэўна, згадзіўся б. Толькі ў нашай краіне хапае добрых каментатараў, каментуюць не горш за расіяніна Маёрава...

— Дык Маёраў у мінулым вядомы хакеіст...

— А ты паглядзі і паслухай, як у нас каментуе Навіцкі. І пасля скажы, што ён не гуляў у хакей.

— Неяк мы заўважылі вас на выставе беларускага мастака Андрэя Смаляка...

— Ён вельмі добры мастак. Дарэчы, менавіта на той выставе мы з ім і пазнаёміліся.

— А што вам найбольш падабаецца ў выяўленчым мастацтве?

— Я люблю пейзажы, з такімі калматымі дрэвамі і старымі замкамі, — крыху задумваецца. — А яшчэ збіраюся на балет схадзіць. Памятаю, як дваццаць гадоў таму хадзіў на балет «Спартак»: ён мне вельмі спадабаўся. У ім столькі мужнасці, драматызму... А цяпер пайду на «Лебядзінае возера». Гэта таксама шэдэўр...

Тарас ШЧЫРЫ.

Рэверс з сеціва

ПЕСНЯ ПРА ШЧЫРАСЦЬ, ЦІ ЯК ЗАРАБІЦЬ У ПЕРАХОДЗЕ

3 снежня 2009 года

Калі ў вас няма грошай, ведаеце, якая самая распаўсюджаная парада — як іх зарабіць? Пайсці спяваць у пераход. Гэта ўжо нейкі штамп і жарт адначасова. Але, як высветлілася, гэта яшчэ і сур'ёзны бізнэс...

Надзея Валькоўская.

@

Чаму наогул так негатыўна ставяцца да падобнага заробку? Сапраўды, у Еўропе ці нават у Расіі, не толькі працей так зарабіць, але ж і іншым паглядзець на ўсялякіх народных майстроў прыемна. Шмат талентаў ёсць, а часам пра іх і не ведае ніхто...

інквазія.

@

Спяваць — нядрэнна... Але ёсць куды лепшыя і больш карысныя для людзей сродкі заробку. Не трэба прывіваць моладзі звычку да пошуку простых шляхоў і лёгкіх грошай, і больш за тое — жабравання і гультайства. Іншых варыянтаў хапае і, нягледзячы ні на што, падзарабіць можна. Мяркую па сваёй дачцэ: яна працуе ў краме тры дні на тыдзень, у першай палове дня...

Спадар.

@

Зусім і не лёгкія тыя грошы... Сядзець у цёплай краме, у аддзеле, куды завітае некалькі пакупнікоў у гадзіну, значна лягчэй, чым спяваць у пераходзе, асабліва калі на двары холад ці гарачыня. Да таго ж, даваць ці не даваць грошы — справа выключна добраахвотная. А калі сваё майстэрства паказвае чалавек, які мае што паказаць, то і грошы пакідаеш з задавальненнем. Я лічу, што такі спосаб заробку нічым не абражае чалавека. Ён жа не сядзіць з працягнутай рукой. Ён прадае сваю працу, свой талент. А гэта каштуе грошай. Да таго ж, наяўнасць такіх людзей робіць жыццё больш разнастайным. Няхай яны будуць.

Юрась.

@

Я таксама лічу, што гэта зусім не гультайства і жабраванне. Няўжо гультаямі ці жабракамі можна назваць вандроўных цыркачоў альбо менестрэляў? Няўжо лепш піць піва і «тусавацца»? Вельмі няправільна забараняць гэта адміністрацыйна. Тым больш, што не дапаможа — і не трэба.

Аднойчы бачыў, як нейкі юнак спявае ў пераходзе на беларускай мове. Вельмі добрая рэклама. І дадатак да новай дзяржаўнай палітыкі.

Аляксандр.

А чаму б не звярнуцца да кіраўніцтва студгарадка па інфармацыю, да прарэктара, які курыруе гэтыя пытанні? Ці інфармацыя школьнікаў больш грунтоўная, праўдзівая, аб'ектыўная? Задача журналіста такога ўзроўню — даць чытачу ўсебаковую поўную інфармацыю, а высновы чытач зробіць сам...

Вадзім Грачоў.

@

Ага, давайце, выгароджвайце сябе))))))))))) Усё гэта праўда!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Ганна.

@

Яўген, вы малайчына, што напісалі гэта!

Яна.

@

На жаль, СТАРШЫНЯ ПРАФКАМА СТУДЭНТАЎ БДПУ, гэта менавіта так, як і напісана!!! Наша загадчыца, Валянціна Іванаўна, выкінула мой халадзільнік на сметнік!!! І дзякуючы ёй, на найбліжэйшы час свайго існавання я засталася без яго, а бацькі мне яго не купяць, таму што ў мяне іх НЯМА!!!!!!!!!!!!! Для пачатку праводку памяняйце, а потым ужо «Атланты» з 2000 года прасіце!!!!!!!

Ганна.

@

Самае незразумелае ў гэтай сітуацыі тое, чаму так мала каментараў з боку кіраўніцтва ўніверсітэта. Таго ж студгарадка. Гэта неяк непрафесійна. Няма двух поглядаў на сітуацыю. І было б нядрэнна каментар юрыста ўзяць. Таму што, наколькі я ведаю, такая самая сітуацыя назіраецца і ў іншых універсітэтах. Напрыклад, у БНТУ...

Леначка.

@

Я з вамі, спадар Грачоў, не згодна. Пражыўшы ў інтэрнаце некалькі гадоў, я не чакала ад кіраўніцтва інтэрната такога стаўлення. Няўжо вы думаеце, што студэнты такія багатыя, каб набываць сабе адносна новыя халадзільнікі? Няхай завядуць сабе майстра, які будзе кантраляваць тэхнічны стан халадзільнікаў. Можа, яму ўжо 20 гадоў, але працаваў ён 4 гады. Да таго ж у інтэрнатах забараняюць усё, што можа нашкодзіць інтэрнату... Напрыклад, абагравальнікі... Чаму тады пакоі не забяспечваюць цяплом? Абагравальнікі новыя масляныя, якія па ўсіх фармулярах праходзяць гранічныя ўмовы ТБ. Пакажыце нам закон, які забараняе нам (студэнтам) карыстацца паслугамі ў памяшканні, за якое мы ПЛАЦІМ! Калі ў вас ад перанапружвання грэецца праводка — зрабіце ў будынку бяспечную электраправодку. Я не думаю, што наш будынак пройдзе сапраўдную праверку па ТБ. Усё ў такім стане, што там немагчыма жыць. Па ўсіх мерках мы павінны знаходзіцца ў памяшканні ў футрах, піць халодны чай, чытаць у цемры кнігі і набываць прадукты толькі на адно прыгатаванне. А вы самі пагадзіліся б так жыць? І якое права вы маеце выкідваць НАШЫ АСАБІСТЫЯ РЭЧЫ? Гэта парушэнне нашых правоў! Няўжо нельга было іх проста адключыць, забраць на склад (для далейшага вяртання)... Але не выкідваць жа!!! Зараз, магчыма, педагагічны савет кампенсуе кошт урону? Гэта, між іншым, адміністрацыйная адказнасць!!! Я не давала сваёй згоды на вынас МАЙГО халадзільніка! Дзе мне захоўваць прадукты? Падлічыце кошт новага халадзільніка! Мы не ў сілах дазволіць сабе такое! Жыць у халодным, сырым памяшканні, з прусакамі, харчавацца ўсухамятку, дыхаць сырасцю, мерзнуць пастаянна... А вы б адправілі сваю дачку ў такія ўмовы?

Студэнтка БДПУ.

Сайт «Звязды»: www.zviazda.by

НАШЫ ХАЛАДЗІЛЬНІКІ ВЫНЕСЛІ НА СМЕТНІЦУ, ІХ ПАРАСЦЯГВАЛІ БАМЖЫ

9 снежня 2009 года

Кіраўніцтва інтэрната БДПУ № 2 з такім імпэтам змагаецца за энергазберажэнне, што ахвярай стала асабістая бытавая тэхніка студэнтаў. Электрачайнікі і абагравальнікі канфіскавалі, а халадзільнікі проста выкінулі...

Яўген Валошын.

@

Я — старшыня прафкама студэнтаў БДПУ. Скончыў БДПУ ў 2006 годзе па спецыяльнасці «Беларуская мова і літаратура. Журналістыка» . Чытаў «вялікую працу» — «журналіста» Яўгена Валошына пра халадзільнік у інтэрнаце № 2. Яўген напісаў, як студэнт-першакурснік. Вельмі аднабока, абы штосьці смажанае ўхапіць.

@

Я ўвогуле не разумею, навошта нешта выкідваць. Як кажуць, у гаспадарцы прыдасца ўсё. Напрыклад, днямі шмат якія тэлевізійныя навіны расказалі пра ўкраінца, які з былых халадзільнікаў і мерсэдэсаўскага рухавіка зрабіў сапраўдны «лімузін».

А калі сур'ёзна, то можна толькі спачуваць тым людзям, якія ўсё выкідвалі. Гэта звычка старых (на жаль, яна передаецца і моладзі) часоў, калі ўсё забаранялася і ўсе «хадзілі строем».

Леанід.

«ШКОЛЬНЫЯ ХВАРОБЫ»...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ.)

Не грузіце!

Першакласнікам наогул ранцы не патрэбныя! Бо ім не павінны даваць хатнія заданні. Калі ж настаўніца дае пэўныя рэкамендацыі бацькам, дык мамы і таты павінны асцярожна займацца са сваімі дзецьмі. Галоўная памылка бацькоў: калі малое напісала неахайна, яны прымушаюць яго па шмат разоў перапісваць. У выніку сядзенне над хатнімі заданнямі займае шмат часу, і малыя пачынаюць баяцца вучобы. Трэба разумець, што дзіця ідзе ў школу ву-чыц-ца і гэта нармальна, калі адразу ў яго не атрымліваецца ўсё рабіць акуратна. Не трэба знясільваць малых і чытаннем. Гэта парушэнне, калі дзіця толькі пайшло ў школу, а яго ўжо ў першым класе пачынаюць правяраць і ацэньваць на хуткасць чытання. Глядзіце, каб дадатковыя заняткі з малым дома, інтэлектуальныя гурткі не прынеслі шкоды здароўю дзіцяці. Нават тое, колькі часу павінна забіраць у дзіцяці хатняе заданне, прапісана гігіенічнымі нормамі. Так, у другім класе гэта гадзіна, у 3-4-м —паўтары, 5-6-м — дзве, 7-8-м — не больш за 2,5 гадзіны, 9—11-м — 3. Прынамсі, паступовая школа будзе мяняцца, будуць уносіцца змяненні ў праграмы, змяняцца тэхналогіі навучання для таго, каб большая частка матэрыялу засвойвалася на занятках у школе, а хатняя падрыхтоўка займала менш часу.

І давайце не будзем лічыць усе падлеткавыя хваробы выключна школьным набыткам. А ці не перагружаюць самі бацькі сваіх малых дадатковай інфармацыяй, наймаючы для іх рэпетытараў і запісваючы ў дадатковыя гурткі? А ці сочаць за рэжымам дня дзіцяці? Можа, вы заганяеце яго за рабочы стол увечары, калі сцямнее, а пасля скардзіцеся на праблемы са зрокам у малога?

Калі ваш сын ці дачка займаецца ў першую змену, аптымальны час для хатніх заданняў пасля трох гадзін (малы ўжо паспее адпачыць пасля школы). У ідэале мэбля павінна расці разам з дзіцем. Але калі набыць стол-трансформер немагчыма і дзіця робіць хатнія заданні за звычайным пісьмовым, пастарайцеся хаця б, каб яго крэсла рэгулявалася, сядзенне магло падымацца ці апускацца ў залежнасці ад росту дзіцяці. У крэсла павінна быць спінка і падлакотнікі. Стол лепш паставіць ля акна. Заняткі выключна са штучным асвятленнем шкодныя. Лямпа павінна быць у дадатак да натуральнага асвятлення, пажадана, каб яна была невялікай магутнасці (у 35 ват). Святло павінна адбівацца ад рабочай паверхні, прамое ўздзеянне крыніцы святла на вочы недапушчальнае.

Сачыце за тым, каб дзіця дастаткова часу праводзіла на вуліцы, не менш за 2-2,5 гадзіны. Прычым гульні павінны быць актыўныя, рухавыя. Гэта добра, калі вашы дзеці носяцца, скачуць. Без гэтага немагчыма гарманічнае развіццё арганізма. Прычым проста спадзявацца на заняткі на ўроках фізкультуры ці ў спартыўнай секцыі мала. «Чым грашаць нашы школы? Калі малое на перапынку бегае па школе, яго спыняюць. Дзяцей увесь час абрываюць, і ў выніку ў старэйшых класах хлопцы і дзяўчаты наогул на перапынках не ўстаюць з-за парт. Часта школьныя рэкрэацыі застаўленыя — ці то кветкамі, ці там абсталяваныя нейкія куткі. Але нельга займаць плошчу, якая прадугледжана для актыўнага адпачынку дзіцяці, у нас спецыяльна ж і прыдуманы вялікія рухавыя перапынкі, каб дзеці маглі атрымаць разрадку», — кажа Ала Малахава. Дарэчы, спецыялісты заўважаюць: калі дзіця ўдосталь не набегаецца, то фізіялагічную патрэбу ў рухах яно будзе часткова «кампенсаваць» падчас урока — круціцца, «бегаць нагамі» пад партай.

Есці пададзена

Прынамсі, многія з тых хвароб, што прыпісваюць у віну школе, з'яўляюцца ў дзяцей з-за недагляду бацькоў. Напрыклад, «харчовыя». У школе дзіця харчуецца толькі адзін раз. А дома? І якія прадукты трапляюцца яму на хатнім стале? У школах жа харчаванне ашчаджальнае, прычым як па складзе прадуктаў, так і па спосабах іх прыгатавання. Так, у школах дзеці не ядуць смажаных прадуктаў, асноўныя спосабы апрацоўкі — варэнне, тушэнне. Цяпер у школы актыўна закупляецца новае абсталяванне — печы, якія дазваляць гатаваць ежу на пары, максімальна захоўваючы каштоўныя рэчывы. У меню школьнікаў — толькі здаровыя прадукты, выключаныя вострыя інгрэдыенты (кетчуп, воцат, маянэз, востры перац), газаваныя напоі, чыпсы. Тут не гатуюць на касцявым булёне (выключэнне — курыны), мясныя прадукты бяруцца толькі вышэйшага і першага гатунку, свініна толькі мясная. А чым частуюць бацькі? Выкарыстанне прадуктаў хуткага прыгатаванне ў занятых бацькоў — не на карысць дзіцячаму арганізму. Тыя ж сасіскі ў школьным меню павінны быць не часцей за 2 разы на тыдзень. Недастаткова беларусы ўжываюць садавіны, гароднiны, сокаў, малака і кісламалочных прадуктаў. Да слова, па нарматывах, прадугледжаных для дзіцячых установ з кругласутачным знаходжаннем, на дзіця прыпадае каля 500 грамаў малочных прадуктаў на дзень. Тварог у меню дзіцяці павінен быць не радзей, чым двойчы на тыдзень, гэтак жа і рыба.

Ад сям'і залежыць, ці прывіта дзіцяці наогул культура харчавання, шмат якія дзеці, пакуль бацькі на працы, жывуць толькі на перакусах.

Гастрыт таксама можа быць хатнім здабыткам. Даказана, што гэта інфекцыйнае захворванне. І калі ў сям'і ёсць людзі з такой хваробай, дык пажадана, каб у дзіцяці быў уласны посуд, які будзе старанна апрацоўвацца.

Думайце самі, рашайце самі

Безумоўна, сучасным школьнікам складаней вучыцца, чым іх папярэднікам, нагрузкі большыя. Цяпер у першым класе выкладаюцца адразу дзве мовы — руская і беларуская. Ужо да таго, як прыйсці ў школу, дзеці павінны ўмець лічыць — хаця б да дзесяці — і ведаць літары. А ў некаторых школах наогул прымаюць дзяцей, якія па ўзроўні сваёй падрыхтоўкі могуць выконваць такія камбінацыі з лічбамі, якія іх бацькі ў свой час атрымлівалі толькі ў другім класе. Адсюль узнікае пытанне, ці трэба загадзя рыхтаваць малых да школы, каб пасля на занятках яны менш напружваліся. Звяртаюся з ім да Алы Антонаўны. «Тут сітуацыя неадназначная. Усё павінна быць у разумных межах. Сёння быццам узнікла нейкая масавая істэрыя, многія бацькі плацяць за падрыхтоўку дзяцей да школы, і ёсць рызыка, што некаторыя з іх могуць трапіць туды, дзе заняткі з дашкольнікамі — гэта проста выбіванне грошай. Не думаю, што добра, калі з дашкольнікамі пачынаюць займацца напісаннем. Перавучыцца ў школе пасля будзе вельмі цяжка. З іншага боку, добра, калі ў школах ранняга развіцця з малымі займаюцца лепкай, аплікацыяй, малюнкам — развіваюць маторыку. Бесперапыннае пісанне ў школе малым даецца вельмі цяжка, кісць рукі стамляецца, калі трэба нешта выводзіць, не адрываючы руку ад аркуша. Неабходна займацца з дашкольнікамі, у якіх ёсць дэфекты мовы — хадзіць да лагапеда, інакш узнікнуць цяжкасці. І, натуральна, дзяцей трэба рыхтаваць да школы — умацоўваць здароўе. Некаторыя медыцынскія паказанні могуць быць падставай для адтэрміноўкі ад школы, напрыклад, цукровы дыябет. І калі медыкі, псіхолагі раяць вам не спяшацца аддаваць дзіця ў першы клас, трэба прыслухацца да іх парадаў».

Ды і ашчадней бацькам трэба ставіцца да сваіх малых. Само навучанне не шкодзіць здароўю дзіцяці. Але вось калі ў малога нешта не атрымліваецца ці яно не разумее матэрыял, гэта ўжо небяспечна. Асабліва калі яшчэ і бацькі насядаюць на дзіця, прычэпліваюць на яго ярлыкі «гультая» і «няўмекі». Ёсць дзеці марудлівыя ад прыроды, якім больш часу трэба для засваення матэрыялу. Не трэба іх увесь час падганяць і даводзіць да стрэсу. А лепш — дапамагаць, тлумачыць. І ўважліва сачыце за тым, з якім настроем дзіця ідзе ў школу, калі нешта не так, не лянуйцеся — пагаварыце з настаўнікам ці звярніцеся да школьнага псіхолага.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

Тусоўка!

З ІБІЦЫ Ў МІНСК! З МІНСКА — У ЛОНДАН!

Упершыню ў Беларусі прайшоў клубны фестываль Milk'n'2 Sugars

Фота Таццяны ЗЯНЬКЕВІЧ.

Гасцей і танцораў прымаў начны клуб «Тытан» — хаўз-вечарынка з унікальнымі светлавымі эфектамі і 20-кілаватнай магутнай гукавой сістэмай. Менавіта беларускую сталіцу ў якасці першай падчас прэм'ернага візіту ў СНД выбраў вядомы брытанскі хаўз-праект Milk'n'2 Sugars.

— Нашы MN2S ночы пабывалі ва ўсіх чатырох кутках свету, што дае нам магчымасць дацягнуцца да тых, хто вельмі любіць клубную музыку і не змог трапіць на нашы вялікія вечарынкі ў Лондане, Маямі і Амстэрдаме, — распавядае адзін з уладальнікаў лэйбла Milk'n'2 Шэран Эрбакас. — Кожныя выхадныя дзе-небудзь у свеце мы праводзім вечарынку. Хаўз-вечарынкі MN2S першага класа ладзім на самых лепшых сусветных танцпляцоўках з найлепшымі дыджэямі і жывымі выступленнямі. Гэта наш першы прыезд у Беларусь, але мы вельмі радыя такой магчымасці і прыехалі з фантастычным шоу разам з Bodyrox, Robert Owens і Rae.

Milk'n'2 Sugars — брэнд, якому амаль 15 гадоў. Ён бярэ пачатак з шалёных вечарынак братоў Шэрана і Дэйва Эрбакасаў, якія разам з сябрам Цімам Бернетам ускалыхнулі спачатку начное жыццё Лондана, а затым і ўсяго свету. Сёння пад маркай Milk'n'2 Sugars аб'яднаныя каля 200 найбольш вядомых у сусветнай танцавальнай культуры выканаўцаў. Штогод MN2S праводзіць больш за 100 клубных мерапрыемстваў па ўсім свеце. Пад мелодыі найлепшых хаўз-дыджэяў Milk'n'2 Sugars «запальваюць» на Ібіцы, у Лондане, Маямі, Амстэрдаме. А цяпер і ў Мінску!

Беларускую сталіцу наведалі вядомыя зоркі еўрапейскай клубнай музыкі Роберт Оўэнс, дуэт Bodyrox і спявачка Rae. Голас першага крытыкі называюць адным з найлепшых галасоў хаўз-музыкі, а Rae — не толькі выдатнай вакалісткай, але і дыджэем. Дуэт Bodyrox вядомы аматарам па ўзнагародзе MTV Video Music Awards, якую дуэт атрымаў у 2007 годзе ў намінацыі «Найлепшае танцавальнае відэа». Трэкі гэтых артыстаў пастаянна займаюць топавыя пазіцыі вядучых музычных чартаў Еўропы.

— У Беларусі мы ўпершыню, — прызналіся выканаўцы. — Пра клубную культуру вашай краіны ведаем няшмат. Клубная культура за апошнія 10 гадоў вельмі істотна выйшла наперад у сваім развіцці. У Беларусі, спадзяёмся, таксама.

Мінскі тур Milk'n'2 Sugars быў рэалізаваны пры падтрымцы ААТ «Півавараная кампанія «Балтыка». Кампанія вядомая сваёй спонсарскай дапамогай самым лепшым клубным падзеям Беларусі (фестываль электрамузыкі «Космас наш!», канцэрты жывой музыкі «ВечеGreenка», канцэрты «Банд'эрос», «Уматурман», «Каста» і інш.)

Брытанскія ж госці пабылі ў Мінску толькі адну ноч. Пасля заканчэння вечарынкі — а восьмай зранку — яны ўжо трымалі курс на Лондан.

Ілья ЛАПАТО.

ФОНД «МИНСКОБЛГОСИМУЩЕСТВО» (организатор аукциона) 29 декабря 2009 года в 11.30 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5

ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ АУКЦИОН

по продаже объекта, находящегося в республиканской собственности, с установлением начальной цены продажи объекта, равной одной базовой величине, и права заключения договора аренды земельного участка для его обслуживания, которые составляют единый предмет аукциона.

На аукционные торги выставляется: не завершенное строительством капитальное строение – здание физкультурно-оздоровительного комплекса и право заключения договора аренды земельного участка. Здание трехэтажное, общей площадью 5113,41 кв.м, стены кирпичные, готовность строения 25 % (строительство велось в период с 1989 по 1991 гг.). Объект расположен по адресу: Минская область, г. Борисов, ул. Нормандия-Неман, 167, на земельном участке площадью 0,5109 га. Срок аренды земельного участка – 25 лет.

Условия аукциона: Осуществление покупателем предпринимательской деятельности на данном объекте не менее 3-х лет; создание покупателем не менее 3-х рабочих мест; запрещение покупателю продажи, иного отчуждения объекта до выполнения им условий договора купли-продажи.

Начальная цена предмета аукциона – 22 921 627 рублей (в том числе: объект – одна базовая величина, установленная на дату проведения аукциона, право аренды земельного участка – 22 886 627).

Задаток для участия в аукционе в размере 2 200 000 рублей перечисляется в срок по **24 декабря 2009 года** включительно на расчетный счет **№ 3642900000841** в ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Минске, код 795, ул. Мясникова, 32, УНП 100128686, получатель платежа – фонд «Минскоблгосимущество».

Продавец: Государственное учреждение образования «Институт повышения квалификации и переподготовки кадров Министерства по чрезвычайным ситуациям Республики Беларусь» (Минская область, Борисовский район, пос. Светлая Роща, тел. (8 0177) 74 84 51, 76 08 21).

Арендодатель земельного участка: Борисовский районный исполнительный комитет (Минская область, г. Борисов, ул. Чапаева, 6).

Подробное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 17 марта 2009 г. № 49.

В случае изменения на дату проведения аукциона размера базовой величины начальная цена предмета аукциона корректируется с учетом изменения размера базовой величины.

Фотографии продаваемых объектов, а также информация об объявленном аукционе и предметах аукциона дополнительно размещаются на сайте Минского облисполкома: **www.minsk-region.gov.by** на странице фонда «Минскоблгосимущество» в разделах «Власть», «Управления и комитеты облисполкома».

ПОБЕДИТЕЛЬ ОБЯЗАН: Подписать протокол о результатах аукциона. В течение 10 рабочих дней со дня принятия местным исполнительным комитетом решения о предоставлении земельного участка победитель аукциона (претендент на покупку) обязан внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (рассрочка не предоставляется), возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, расходы, связанные с формированием земельного участка и изменением земельного участка в результате такого формирования, государственной регистрацией в отношении этого участка. После совершения победителем аукциона (претендентом на покупку) названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, в установленном порядке заключить с продавцом договор купли-продажи недвижимого имущества, а с местным исполнительным комитетом – договор аренды земельного участка. Представить копии платежных документов организатору аукциона в течение одного рабочего дня со дня оплаты.

Информация о затратах на организацию и проведение аукциона, в том числе расходах, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников до начала проведения аукциона по каждому объекту, выставляемому на аукцион. Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 320, тел. 224 39 76, 500 47 10.** Последний день подачи заявлений **24 декабря 2009 г. до 13.00.**

Акцыі

Кінастужкай па СНІДзе

Нацыянальная кінаакцыя, прысвечаная барацьбе са СНІДам, сабрала тысячы пераважна маладых гледачоў. У 17 гарадах Беларусі пры актыўнай падтрымцы органаў мясцовай улады прайшоў паказ тэматычных відэаролікаў і мастацкага фільма «Вірус».

Кінастужка (у галоўных ролях Рычард Гір і Філ Колінз), знятая па вядомай дакументальнай кнізе амерыканскага журналіста Рэндзі Шылтса «Аркестр працягваў іграць», была абраная не выпадкова. Кожны дзень становяцца вядомымі новыя звесткі аб маштабах эпідэміі, якая ахапіла свет у канцы 80-х. Калі на барацьбу са СНІДам выдаткоўваюцца велізарныя сродкі і аб хваробе кажуць адкрыта, фільм дапамагае ўсвядоміць, наколькі важна захаваць волю да жыцця, аб'яднацца ў барацьбе з распаўсюджваннем эпідэміі, падтрымаць людзей, якія хварэюць на СНІД.

Акцыя адбылася як у Мінску, абласных цэнтрах Брэсце, Віцебску, Гомелі, Магілёве, так і ў Жлобіне, Калінкавічах, Мазыры, Светлагорску, Бабруйску, Лідзе, Салігорску, Пінску, Рэчыцы, Рагачове і іншых невялікіх і малых населеных пунктах.

Усе кінасеансы прайшлі пры запоўненых залах і суправаджаліся розыгрышам прызоў: футболак, кепак і заплечнікаў. Іх атрымалі гледачы, якія далі лепшыя абяцанні ў барацьбе са СНІДам.

Нагадаем, што Сусветная кампанія «Спыніць СНІД. Выканаць абяцанне», якая пачалася 1 снежня 2005 года, прапаноўвае рэальную праграму дзеянняў: здаць тэст на ВІЧ, падарыць цеплыню і разуменне ВІЧ-інфіцыраваным людзям, не ўжываць наркотыкі, займацца спортам, захоўваць вернасць блізкаму чалавеку. Дэвіз акцыі: «Цяжка выратаваць увесь свет, але можна пачаць з сябе і з тых, каго вы кахаеце!».

Па звестках афіцыйнай статыстыкі, у Беларусі на 1 лістапада гэтага года зарэгістравана 10 529 выпадкаў ВІЧ-інфекцыі. Большасць ВІЧ-інфіцыраваных — маладыя людзі ва ўзросце ад 15 да 29 гадоў.

Леанід ТУГАРЫН.

БЕЛАРУСКАЯ АДУКАЦЫЯ НА АНГЛІЙСКАЙ МОВЕ

У Беларускім дзяржаўным універсітэце інфарматыкі і радыёэлектронікі група замежных грамадзян упершыню будзе атрымліваць вышэйшую адукацыю на англійскай мове. Маладыя людзі з Лівана, Пакістана, Сірыі і Нігерыі будуць навучацца на факультэце тэлекамунікацый.

Ідэя аб адкрыцці навучання ў БДУІР на англійскай мове нарадзілася яшчэ ў 2003 годзе пасля рабочай паездкі рэктара ўніверсітэта Міхаіла Батуры ў Сірыю і Ліван. Там прадстаўнікамі ліванскай асацыяцыі выпускнікоў савецкіх ВНУ была дадзена вельмі высокая ацэнка якасці беларускай вышэйшай адукацыі. Усе яны, з іх слоў, былі запатрабаваныя і мелі высокі рэйтынг у работадаўцаў. Аднак толькі праз 6 гадоў ідэя ўвасобілася ў рэальнасць.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Вакол свету

ГЛЫТОК ІНДЫЙСКАГА ПАВЕТРА

Звычайна, наведваючы іншую краіну, чалавек імкнецца не толькі прывезці з яе сувеніры і падарункі, але і пакінуць у сваёй душы часцінку таго месца, дзе пабываў, захаваць у памяці малюнак, які стане неад'емным складнікам яго жыццёвага слайд-шоу, якое хочацца пераглядаць зноў і зноў. І я таксама не выключэнне, таму ўсіх, каму цікава пакатацца на індыйскім слане, пакаштаваць індыйскай гарбаты і пабачыць сёмы цуд свету, запрашаю ў падарожжа!

Рэальная казка або казачная рэальнасць

Яшчэ да таго моманту, як я ступіла на індыйскую зямлю, мяне не пакідала адчуванне таго, што я адпраўляюся ў казку. Гэта невыпадкова і напрамую звязана з дзіцячымі ўспамінамі. Я добра памятаю, як яшчэ маленькай дзяўчынкай, з цікаўнасцю глядзела індыйскія стужкі. Прыгожыя людзі ў прыгожым адзенні, якія заўсёды спяваюць і танцуюць, і, вядома ж, безварыянтная перамога дабра над злом. Ну, ці не казка? Прайшло гадоў пятнаццаць, і ў мяне з'явілася магчымасць паглядзець гэту казку ўжо не на тэлеэкране, а ў рэальным жыцці. І хачу сказаць, што дзіцячы стэрэатып амаль не парушыўся. Індыя — дзівосная краіна, у якой жывуць вельмі прыемныя людзі, прыгожыя як знешне, так і ўнутрана. Што датычыцца песень і скокаў, то яны насамрэч займаюць важнае месца, здаецца, што індыйцы ўжо нараджаюцца танцорамі і спевакамі. Аб гэтым з энтузіязмам расказаў мой індыйскі сябра (цяпер я магу смела яго так назваць) з горада Нью-Дэлі. Я ў сваю чаргу распавяла субяседніку аб беларускіх традыцыях і звычках. Цікавая і пазнавальная атрымалася размова. Выявілася, што беларус і індыец вельмі лёгка могуць знайсці агульную мову.

Але ж вернемся да Нью-Дэлі, сталіцы Індыі, куды непасрэдна мне і пашанцавала трапіць. Кажучы пра гэты горад, не магу не прыгадаць адну народную мудрасць — не месца ўпрыгожвае чалавека, а чалавек месца. Што датычыцца індыйскай сталіцы, то яе ўпрыгажэннем з'яўляецца трынаццацімільённае насельніцтва. Падумаць толькі, у адным горадзе больш жыхароў, чым ва ўсёй нашай Беларусі. Але ж тут трэба ўлічваць і памеры паўвострава Індастан. Аднак, не так уразіла мяне колькасць насельніцтва, як лад жыцця яго большасці. Для мяне ўбачыць тое, як людзі мірна жывуць у прамым сэнсе пад нябесным купалам, было ўпершыню. Прычым, гледзячы ім у вочы, разумееш, што для іх гэта не проста нармальна — інакш нават быць не можа і не трэба. Ствараецца ўражанне, што Індыя — гэта адна велізарная хата, пад дахам якой пражывае адна велізарная сям'я.

Індыйская жамчужына Тадж Махал

Каханне творыць цуды... Гэта не проста прыгожае выказванне, і ўзгадала я яго не проста так, дзеля трапнага слоўца. Проста менавіта ў Індыі я пераканалася ў праўдзівасці гэтых слоў. І няхай кіне ў мяне камень той, хто, зірнуўшы на Тадж Махал, будзе здольны гэта адмаўляць. Бо менавіта гэта светлае і непаўторнае пачуццё Шаха Джахана да жонкі Мумтаз Махал падаравала нам у 1653 годзе сёмы цуд свету. Ёсць шмат легендаў на гэты конт, шмат інтэрпрэтацый чароўнай гісторыі кахання. Што ў іх праўда, а што — выдумка, кожны вырашае для сябе сам. Несумненна толькі адно: гэты твор мастацтва — увасабленне высокага пачуцця. Гісторыя ўзнікнення Тадж Махала асабіста мяне кранае да глыбіні душы. Джахан страціў самую дарагую жанчыну ў сваім жыцці, яна не перанесла нараджэння іх чатырнаццатага дзіцяці, але каханне назаўжды засталося ў сэрцы шаха. Ён вырашыў узвесці ў горадзе Агра такі храм, прыгажосць якога змагла б параўнацца хіба з прыгажосцю каханай. І праз 22 гады, з дапамогай рук больш чым дваццаці тысяч чалавек свет пабачыў цуд надзвычайнага хараства — сімвал вечнага кахання. Цела любай жонкі шаха было перавезена ў беламармуровы, з каштоўнымі камянямі, Тадж Махал. Для сябе ж Джахан вырашыў пабудаваць маўзалей з чорнага мармуру — дакладную копію першага. Але, на вялікі жаль, яму гэта не ўдалося. Пасля звяржэння яго ўласным сынам Аўрангзебам будаўніцтва было прыпынена. Няшчасны бацька быў пасаджаны ў вежу чырвонага Форта ў Агры. Апошнія дзевяць гадоў свайго жыцця ён правёў у пакоі, з акна якога быў бачны Тадж Махал. І толькі пасля смерці Джахан з'яднаўся са сваёй каханай назаўсёды. Па завяшчанні яго пахавалі ў тым жа склепе.

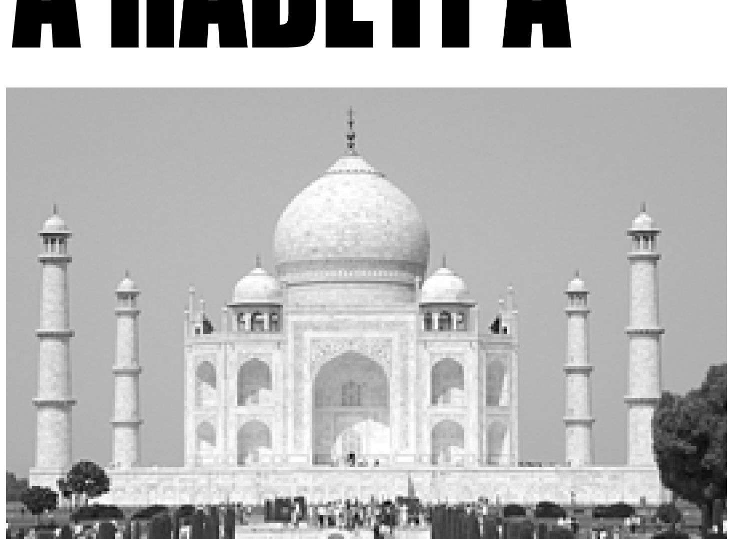

Прайшло не адно тысячагоддзе, а людзі з розных куткоў планеты прыязджаюць у Агру, каб на свае вочы ўбачыць храм надзвычайнай прыгажосці і адчуць подых кахання. Мне таксама пашчасціла апынуцца сярод іх. Не хопіць слоў, каб апісаць тыя пачуцці, якія перапаўнялі мяне ўсю ў той момант, калі я стаяла перад гэтым шэдэўрам. Можна шмат расказваць пра індыйскі цуд, але лепш адзін раз убачыць. Хочацца толькі сказаць, што, пабываць у Індыі і не наведаць Тадж Махал — гэта значыць абнуліць ваша падарожжа.

Імпрэза ручнога рамяства

Адной з самых важных падзей у Індыі ў перыяд майго там знаходжання стала 28-я выстава індыйскіх вырабаў ручнога рамяства ў Нью-Дэлі. Гэта найбуйнейшая ў Азіі спецыялізаваная выстава-кірмаш. Арганізатарамі гэтага мерапрыемства з'яўляюцца Савет па прасоўванні экспарту ручных вырабаў Індыі і Міністэрства тэкстылю ўрада Індыі. Галоўная мэта індыйскіх рамеснікаў, акрамя дэманстрацыі свайго ўмельства, — гэта пошук замежных партнёраў дзеля наладжвання ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва, якое ў сваю чаргу будзе садзейнічаць павелічэнню прысутнасці індыйскіх ручных вырабаў на сусветным рынку. У перыяд з 10 па 13 кастрычніка дзверы велізарнага Экспацэнтра ў Нойдзе былі адчыненыя для ўсіх, хто меў жаданне трапіць у свет эксклюзіўных індыйскіх вырабаў ручной працы з усіх рэгіёнаў краіны. Разнастайнасць экспанатаў насамрэч уражвала. У тым, што кожны «купец» змог знайсці свой «тавар» сумнявацца не выпадала. Направа пойдзеш — прадметы для любога інтэр'еру знойдзеш, налева пойдзеш — у царства адзення і ўпрыгажэнняў трапіш. Проста рушыш — сувеніры і падарункі на любы густ і колер. І самае галоўнае, што ўсё — ад вышытага дывана да фігуркі слана — ручная работа, прычым найвышэйшага ўзроўню. Больш за 6000 замежных гасцей з розных краін свету прыехалі на гэтае свята ручнога рамяства. Нехта з мэтай набыцця выдатных тавараў і наладжвання перспектыўнага бізнэс-супрацоўніцтва, нехта — каб проста пацешыць вока і атрымаць асалоду ад вытанчанага відовішча.

Замест пасляслоўя

Я пабыла ў Індыі ўсяго чатыры дні, але за гэты кароткі час паспела дакрануцца да культурна-гістарычнай прыгажосці, адчуць сябе на імгненне індыянкай, прымераўшы нацыянальнае адзенне — саары, пакаштаваць стравы індыйскай кухні і нават падвучыць мясцовую мову — хіндзі. А самае галоўнае — у мяне з'явіліся новыя сябры. Я сустрэла такую колькасць новых людзей, атрымала мноства станоўчых эмоцый, паклала яшчэ адзін бясцэнны досвед у жыццёвую скарбонку. Індыйскае падарожжа зноў пераканала мяне ў тым, што, дзе б ты ні знаходзіўся, у Індыі ці якой-небудзь іншай краіне, для таго, каб наладзіць кантакт з людзьмі, неабходна толькі мець адкрыты позірк і шчырую ўсмешку на твары — і ты абавязкова атрымаеш тое ж самае ў адказ. Хочацца дадаць яшчэ, што самае галоўнае і каштоўнае ўпрыгажэнне і Беларусі, і Індыі, і ўвогуле любой краіны — гэта людзі. І, знаходзячыся за межамі свайго роднага кутка, вельмі важна, на мой погляд, пакінуць добрае ўражанне не толькі пра сябе, але і пра сваю краіну. Спадзяюся, што ў мяне гэта атрымалася.

Кацярына ДАРАФЕЙЧЫК.

Муз-news

Вольга ПЛОТНІКАВА:

МЯНЯЮ ПРАВЫ НА АЎТОГРАФ

НЯГЛЕДЗЯЧЫ на атрыманае тры гады таму вадзіцельскае пасведчанне, спявачку і тэлевядучую Вольгу Плотнікаву ў сямейным аўто больш задавальняла роля пасажыра. Тым больш, што роля вадзіцеля трывала замацавалася за яе мужам і прадзюсарам Генадзем Маркевічам. Але нядаўна давялося і Вользе згуляць у «бландзінку на дарозе», выклікаўшы прыгоды на сваю галаву.

«Мне трэба было паспець на канцэрт, а ў Гены была тэрміновая работа ў студыі, — тлумачыць спявачка. — Як дзяўчына смелая, я вырашыла, што спраўлюся сама, і замест таго, каб выклікаць таксі, узяла ў мужа ключы. Але толькі-толькі асвоілася на дарозе і дабавіла газу, як супрацоўнікі ДАІ не прымусілі сябе чакаць. І хоць перавышэнне хуткасці было зусім невялікае, я вельмі спужалася».

Як высветлілася, супрацоўнік Дзяржаўтаінспекцыі адразу прыкмеціў за рулём вядучую праграмы «Вялікі сняданак», таму і вырашыў прыстрашыць нядбайную «зорку». Але парушэнне на першы раз прабачыў, абмежаваўшыся прафілактычнай гутаркай... і дыскам з аўтографам.

Вядучая рубрыкі Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Лепшыя з нас!

НЯХАЙ ЧАСЦЕЙ ГУЧЫЦЬ ГІМН НАШАЙ БЕЛАРУСІ

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Кіраўнік Прэзідэнцкага спартыўнага клуба Дзмітрый ЛУКАШЭНКА разам з паралімпійкай Алесяй МАКРЫЦКАЙ.

Акрабатыка і біятлон, цяжкая атлетыка і таэквандо, бокс, веславанне, самба — у гэтых і іншых відах спаборніцтваў беларускія маладыя перспектыўныя спартсмены і трэнеры краіны падняліся на вышэйшыя прыступкі. Менавіта гэтыя дзяўчаты і хлопцы (усяго 141 чалавек) у 2010 годзе будуць атрымліваць стыпендыю Прэзідэнцкага спартыўнага клуба. Гэты адзін з самых значных праектаў клуб рэалізоўвае на працягу чатырох гадоў. За гэты час стыпендыятамі сталі больш за 300 чалавек.

Толькі за апошні год на рахунку стыпендыятаў клуба — 186 медалёў, у тым ліку 53 залатыя, 64 сярэбраныя і 69 бронзавых узнагарод.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Дзве сястры — Дар'я і Вольга ФЕДАРОВІЧЫ — лепшыя з лепшых у шашках.

БЕЛАРУСКІЯ ВУЧОНЫЯ АТРЫМАЛІ ЎЗНАГАРОДЫ РАСКОСМАСУ

Група беларускіх вучоных узнагароджана памятнымі знакамі Федэральнага касмічнага агенцтва Расіі (Раскосмасу) «За заслугі ў арганізацыі касмічнай дзейнасці». Цырымонія ўзнагароджання прайшла ўчора ў Мінску.

Узнагароды атрымалі першы намеснік старшыні Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Пётр Віцязь, рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта Сяргей Абламейка, галоўны вучоны сакратар НАН Беларусі Сяргей Чыжык, генеральны дырэктар Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі НАН Беларусі Аляксандр Тузікаў, намеснік дырэктара Інстытута цепла- і масаабмену імя А.В. Лыкава НАН Беларусі, першы намеснік навуковага кіраўніка саюзнай праграмы «Нанатэхналогія-СД» Кірыл Дабрэга, намеснік начальніка ўпраўлення вытворчай і інавацыйнай дзейнасці НАН Беларусі Аляксандр Паноў, галоўны спецыяліст аддзялення фізікі, матэматыкі і інфарматыкі НАН Беларусі Сяргей Пісарэўскі.

БЕЛТА.

Да ведама

НЯПОЎНАГАДОВЫМ ЗАБАРОНЯЦЬ У МІНСКУ З'ЯЎЛЯЦЦА НА ВУЛІЦЫ ПАСЛЯ 23.00 БЕЗ БАЦЬКОЎ

ДЭПУТАТЫ Мінгарсавета ўчора на 17-й сесіі ўзгаднілі забарону знаходжання няпоўнагадовых да 16 гадоў на вуліцах сталіцы і ў іншых грамадскіх месцах з 23.00 да 6.00 без суправаджэння бацькоў.

У выпадку парушэння гэтай нормы супрацоўнікі міліцыі ўпаўнаважаны складаць акты. Далей іх будуць разглядаць камісіі па справах няпоўнагадовых адміністрацый раёнаў Мінска і прымаць меры грамадскага ўздзеяння ў межах сваіх паўнамоцтваў.

Начальнік ГУУС Мінгарвыканкама Леанід Фармагей, спасылаючыся на аналіз штосутачных зводак аператыўнай абстаноўкі ў Мінску, паведаміў, што 40 працэнтаў усіх злачынстваў, якія ўчыняюцца няпоўнагадовымі і з іх удзелам, адбываецца ва ўзросце 16—17 гадоў у грамадскіх месцах у перыяд з 22.00 да 6.00 гадзін. Разам з тым на сёння знаходжанне няпоўнагадовых у грамадскіх месцах сталіцы ў начны час не абмежавана.

Прыняцце гэтага пытання выклікала ў час сесіі гарсавета ажыўленыя дэбаты, тон якім задало выступленне дэпутатаў Маладзёжнай палаты (яна дзейнічае пры Мінгарсавеце ўжо другі год). Моладзь прапанавала знізіць узроставы цэнз з 18 гадоў, як планавалася першапачаткова, да 16 гадоў. Самі ж дэпутаты, выступаючы з думкамі і прапановамі, прызнавалі, што даўно сесія не прымала такіх важных рашэнняў. Адзначалася, што да гэтага пытання Мінгарвыканкам і Мінгарсавет падыходзілі ўшчыльную некалькі разоў, і цяпер настаў час прыняць канчатковае рашэнне.

Між тым канчатковую кропку паставіць Міністэрства юстыцыі, якое правядзе экспертызу праекта рашэння сесіі Мінгарсавета.

БЕЛТА.

У суседзяў

Палякі супраць экалагічнага забойства эканомікі

У найбліжэйшыя 20 гадоў Польшча павінна ўкласці ў абмежаванне выкідаў парніковых газаў 92 млрд еўра. Як паведамляюць польскія СМІ, гэтая лічба ўтрымліваецца ў дакладзе сусветна вядомай кансалтынгавай кампаніі McKinsey.

Дакумент гэты павінен стаць падставай для нацыянальнай стратэгіі па скарачэнні эмісіі газу CO_2. Аднак эксперты McKinsey ў сваім аналізе не далі ацэнкі наконт таго, ці здольная Польшча выдаткаваць такія каласальныя грошы на барацьбу з выкідамі парніковых газаў і якім чынам такія астранамічныя ўкладанні адаб'юцца на эканоміцы краіны. І сапраўды, для чаго патрэбныя такія вялізныя выдаткі? Эксперты ААН сцвярджаюць, што калі нічога не рабіць, то ў 2050 годзе эмісія цеплавых газаў у свеце падвоіцца. Таму ААН хоча, каб гэтая эмісія, наадварот, на 90 % знізілася. Для Польшчы выкананне такой задачы з'яўляецца асабліва цяжкім, таму што яна, як адзначае газета «Жэчпаспаліта», адносіцца да самых «брудных» краін у Еўрасаюзе: у яе энергетычным балансе вельмі вялікая доля належыць вугалю. І для таго, каб паменшыць эмісію CO_2 на 30 %, спатрэбяцца тыя самыя 92 млрд еўра.

— У нас няма выйсця: мы вымушаныя панесці выдаткі на скарачэнне эмісіі. Або мы пойдзем гэтым шляхам, або выйдзем з ЕС, — лічыць прафесар Кшыштаф Жміеўскі, кіраўнік Грамадскай кансультатыўнай рады Нацыянальнай праграмы скарачэння эмісіі.

Па ацэнцы экспертаў McKinsey, калі польскі ўрад нічога не распачне ў плане рэдукцыі выкідаў газаў, а эканоміка будзе развівацца такімі ж тэмпамі, то праз 20 гадоў эмісія CO_2 у Польшчы ўзрасце на 30 працэнтаў. Вось чаму краіна павінна накіроўваць штогод на абарону клімату ў сярэднім 0,9 працэнта ВУП (для параўнання — на ваенную абарону штогод накіроўваецца 1,95 % ВУП). Па меркаванні экспертаў, ужо з 2011 года Польшча павінна будзе расходаваць на рэдукцыю выкідаў цяплічных газаў 2,5 млрд еўра ў год, а з 2020 года — у два разы больш.

Даклад McKinsey не прадугледжвае шэраг змен у стылі жыцця палякаў, напрыклад, скарачэнне аўтамабільнага руху або паніжэнне тэмпературы ў дамах, да чаго заклікаюць, у прыватнасці, скандынаўскія дзяржавы. Укараненне нізкаэмісійнай стратэгіі адаб'ецца на рахунках за цяпло, энергію і камунальныя паслугі.

Як вядома, Еўрасаюз абавязаўся да 2020 года скараціць эмісію на 20 %, аднак гатовы падняць гэты паказчык да 30 %, калі дзяржавы за межамі ЕС (напрыклад, Кітай або ЗША) возьмуць на сябе падобныя абавязацельствы.

Якія ж, паводле меркавання экспертаў McKinsey, найлепшыя метады рэдукцыі эмісіі CO_2 у Польшчы ? McKinsey прапаноўвае для гэтага 125 спосабаў: ад ужывання біяпаліва, новых нормаў будаўніцтва дамоў да адпаведнага ўгнаення лугоў і ўсталявання эфектыўных сістэм кліматычнага кантролю. Аднак найбольшыя змены павінны былі б закрануць сектар, які адказвае ў Польшчы за 60 % эмісіі — энергетыку, будаўніцтва і транспарт.

Выдаткі на барацьбу з парніковымі газамі не выклікаюць энтузіязму ў польскага ўрада.

— Абарона клімату мае сэнс, калі засноўваецца на глабальнай салідарнасці. Калі мы заб'ём сваю эканоміку, а іншыя будуць пастаянна эмітаваць такую вялікую колькасць двухвокісу вугляроду, як дагэтуль, то гэта не будзе мець сэнсу, — гаварыў прэм'ер-міністр Дональд Туск на з'ездзе Еўрапейскай народнай партыі, які адбыўся ў Боне.

Міхаіл БАЦЯН.

ЁСЦЬ ТАКОЕ КІНО! А ЯКОЕ ЯНО?

Ёсць беларускае кіно!.. Ужо 85 гадоў, як ёсць. Сёння ў яго Дзень нараджэння. І гэта сапраўды свята для ўсіх, бо яно так і засталося самым важным з мастацтваў — таму што здольнае прыцягнуць вялікую аўдыторыю.

І мы хочам верыць: жыве беларускае кіно. Чакаем — так, каб здзівіцца, уразіцца і потым доўга абмяркоўваць, як звычайна гатовыя гаварыць пра падзеі з уласнага жыцця. Можа наша, глядацкая, праблема якраз у тым, што мы хочам глядзець кіно, думаючы, што яно абавязкова павінна быць пра нас? Ну, так, як раней... А свет жа вельмі змяніўся, і гэта імгненна адлюстравалася на экране. Сусветным. Бо ўзніклі тэмы, формы і жанры, якія агульныя для людзей ва ўсім свеце — універсальныя. Аднак пры гэтым кожная краіна трымаецца за тое, каб захаваць сваю адметнасць у кіно. Можа, таму апошнім часам так шмат разважанняў пра сённяшні твар беларускага кіно. Паспрабуем разабрацца: у чым ён і што яму найбольш пасуе?

ШУКАЦЬ адказ мне дапамаглі спецыялісты, якія ведаюць гісторыю беларускага кіно і сочаць за ўсімі працэсамі, якія адбываюцца ў ім сёння. І вельмі за яго хварэюць душой — таму што любяць. Пра адметнасць беларускага светапогляду і яго праявы на экране мы размаўлялі з Антанінай Карпілавай, загадчыцай аддзела экранных мастацтваў Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі.

БЕЛАРУСКІ СТЫЛЬ

— Выдатны наш майстар сказаў: няма стылю, які адрозніваў бы беларускі кінематограф, — успамінае Антаніна Аляксееўна. — Гэта сказаў чалавек з веданнем справы, праўда, гадоў 25 назад. Магчыма, з цягам часу ён пераасэнсаваў гэтыя словы, таму што цяпер мы самога Валерыя Рубінчыка ўспрымаем як класіка.

Але калі казаць не пра мінулыя дасягненні, а пра сённяшні дзень, то беларускі стыль я бачу ў неігравым кіно і ў анімацыйным. Ёсць у беларускім кіно кірункі, у якіх захоўваецца нешта запаветнае, этнічнае. Дакументальнае кіно — перліна нашага кінематографа. У ім адбываецца даследаванне этнічнага архетыпа, вобраза беларуса. Гэта фільмы Віктара Аслюка і Галіны Адамовіч. Да гэтага ж напрамку прымыкаюць фільмы Міхаіла Ждануўскага, але яго больш цікавіць духоўная сфера. Неігравое кіно — лідар у захаванні нацыянальных рысаў у кінематографе. Менавіта кінематограф «малых формаў» супрацьстаіць глабалізацыйным працэсам. Яшчэ ёсць навукова-папулярнае кіно, у ім бы я вылучыла напрамак экалагічнага кіно. Наш гонар — фільмы кандыдата біялагічных навук Ігара Бышнёва, у якіх ідзе даследаванне беларускай прыроды, яны пазначаныя пячаткай этнічнай непаўторнасці краіны, што важна для прыцягнення турыстаў.

Захоўвае этнічную непаўторнасць і наша анімацыйнае кіно. Маю на ўвазе перш за ўсё фільмы-казкі. Гэта фільмы пра Несцерку, серыял, які адноўлены праз 20 гадоў Ігарам Волчакам пасля Яўгена Ларчанкі. І, вядома ж, фільмы Міхаіла Тумелі: тое, што ён робіць з выцінанкай у фільмах «Беларускія прымаўкі», — па сутнасці захаваная народная творчасць. Унікальны праект «Аповесць мінулых гадоў», які прысвечаны гербам Беларусі, з гісторыяй гарадоў. Дзіўна, што гэтыя фільмы не знаходзяць водгук у адпаведных арганізацый: іх трэба было пускаць і ў метро, паказваць на маніторах.

У малых формах заключана вялікая магчымасць для захавання нацыянальных адметнасцяў. Бо ў вялікім кіно ідзе крэн у бок пэўнага касмапалітызму. Мы бяром не самыя лепшыя ўзоры і клануем іх у сваім кіно. А каго гэтым можна здзівіць?

ВЯЛІКАЕ КІНО

— Што датычыцца масавых жанраў, то ў нас традыцыйна найбольш развітая была меладрама. Хоць яна была схаваная пад назвамі «аповесць», псіхалагічная драма. З баевікамі ці прыгодніцкімі фільмамі таксама было ўсё ў парадку — яны хаваліся пад ваеннымі стужкамі.

Патэнцыял у нас быў вялікі. Таму што, акрамя масавых жанраў, было цудоўнае аўтарскае кіно. Тут тры прозвішчы — Тураў, Рыбараў, Рубінчык. «Дзікае паляванне караля Стаха» перамагала на конкурсах таямнічых, містычных фільмаў — цікавы гатычны раман, дзеянне якога адбываецца ў замку.

Безумоўна, каб здымаць такое кіно, патрэбны не проста рэжысёр, а асоба. Рэжысура — наша балючая кропка. Старэйшае пакаленне пайшло з жыцця, а тыя, хто ёсць, не працуюць на студыі. У Рабарава было некалькі праектаў, але яны не ажыццявіліся. І цяпер ён, на жаль, увогуле сышоў са студыі... У рэжысуру прыйшлі аператары і акцёры, а гэта трошкі іншыя прафесіі.

Вялікія надзеі былі на выпускнікоў акадэміі мастацтваў. Была майстэрня Турава і майстэрня Пташука (завяршыў яго курс Вячаслаў Нікіфараў). Прыход маладой рэжысуры не ўзбагаціў беларускае кіно.

Віталь Дудзін і Аляксандр Яфрэмаў — цяпер у абойме самых пладавітых нашых рэжысёраў. Мы бачым добрае рамяство, веданне прафесіі, але мастацкіх адкрыццяў няма. Аднак моладзь, у адрозненне ад іх на жаль, нават рамяства не засвоіла. Дзе веданне мантажу, падбору акцёраў? Няма жадання шукаць ва ўсіх сэнсах. І быццам бы розныя пакаленні цяпер працуюць, а праблемы адны і тыя ж. Калі хто валодае рамяством, то не хапае мастацкага густу, альбо імкнення да ўзбагачэння кінамовы. У кіно ўсё залежыць ад маштабу асобы. Расійскі рэжысёр Аляксандр Сакураў нават у складаныя часы здолеў шукаць свой погляд, увайшоў у гісторыю кінамастацтва. Для гэтага можна зняць і адну карціну, але якую...

КОЛЬКАСЦЬ І ЯКАСЦЬ

— Якасць — паняцце адноснае, і ўсе разумеюць яго па-рознаму. Напэўна, з пункту гледжання дырэктара кінастудыі, галоўны паказчык якасці — рэйтынгі фільмаў, наведванне. Але тут і без сацыялагічных даследаванняў зразумела, што гэты паказчык не спрацоўвае. Наступны паказчык — з'яўленне элітарных фільмаў (гэта могуць быць адзінкавыя ўзоры), якія прадстаўляюць краіну на фестывалях. І ёсць так званы мэйнстрым — кіно для сярэдняга гледача. Калі ўвесці крытэрыі якасці, то яны будуць розныя для розных фільмаў.

Зразумелае імкненне нашай кінастудыі працаваць на сярэдзіну. Але пытанне ўпіраецца ў грошы. Таму што калі для фестывальнага кіно дастаткова малога бюджэту, то для масавага і сярэдняга гледача павінны быць «прынады»: яркі відовішчны рад і медыйныя твары акцёраў.

У нас на кіно выдаткоўваюцца грошы, але невялікія (у параўнанні з бюджэтамі сярэдніх галівудскіх карцін), і іх падзяляюць на вялікую колькасць праектаў з акцэнтам на тэлевізійныя. Да тэлефільмаў некалі было стаўленне як да сур'ёзнага кіно, і беларускае тэлекіно было магутным. Але цяпер яно ўспрымаецца як другаснае: з-за серыялаў, якія прымушаюць слізгаць па паверхні тэлеэкрана поглядам. У той час, калі вялікі экран дае асобнае ўспрыманне, нават зярністасць плёнкі ўплывае на гледача, акрамя таго, прагляд у кіназале стварае атмасферу фіктыўнай адзіноты. Таму вялікае кіно ніяк не павінна сысці з нашай кінастудыі.

«КІНАБРЭНДЫ»

— Часта гучыць пытанне: ці патрэбна цяперашняму пакаленню такая колькасць фільмаў ваеннай тэматыкі? Ёсць супрацьлеглыя пункты погляду. Першы: гэтая тэма ўжо адпрацаваная ў беларускім кіно і надакучыла масаваму гледачу. А з іншага боку, ёсць такое паняцце як «брэнд». «Брэндавай» стала ваенная тэма для нашай студыі. Баевікі — жанр, які найбольш стасуецца з ваеннай тэмай. Надта дарагія і відовішчныя баевікі мы не будзем рабіць, а на ўзроўні «Снайпера» — можна прыцягнуць гледачоў. Дынаміка ў ім добрая, але спецэфектамі такімі ўжо нікога здзівіць немагчыма. Затое ёсць акцёр, які трымае фільм.

> **Сцэнарый фільма пра Ефрасінню Полацкую — адна з шасці прапаноў на «нацыянальны» праект у 2010 годзе.**
>
> *Паводле слоў Першага намесніка Міністра культуры Уладзіміра Рылаткі.*

Наш пралік, на мой погляд, у тым, што вельмі традыцыйна вырашаюцца «брэндавыя» тэмы. Ваенная тэма падаецца вельмі акадэмічна, няма новых паваротаў. Зразумела, нейкія моманты ў вайне цяжка кранаць, напэўна, час яшчэ не прыйшоў. Але можна ашчадна ставіцца да памяці і пры гэтым даваць глебу для асэнсавання новым пакаленням.

Адзін з прыкладаў паспяховай распрацоўкі ваеннай тэмы — расійскі фільм «Мы з будучыні». Сутнасць у тым, што гэты сцэнарый быў у нас на студыі, на яго не звярнулі ўвагу. А атрымаўся фільм, які цікавы моладзі. Мы былі ўражаныя, калі з'явіўся расійскі фільм «Свае» — абсалютна наша тэма, пагранічны стан чалавека, які і наш, і не наш. Таму што Беларусь гістарычна была на скрыжаванні — і тэрытарыяльным, і прасторавым, і часавым. Андрэй Кудзіненка прапанаваў свой варыянт — постмадэрнісцкі сцёб у фільме «Акупацыя. Містэрыі». Трэцяя навэла з яго закранула балючую праблему беларускага этнасу — паступовае знікненне мужчыны, бацькі.

РОДАМ З ДЗЯЦІНСТВА

— Ваенныя фільмы амаль заўсёды звязаныя з тэмай дзяцінства, — гэта наша асаблівасць. «Іван Макаравіч», лепшы фільм Дабралюбава, «Праз могілкі» Турава — падлетак галоўны герой. Яно карысталася попытам не толькі на савецкім экране, але і ў Еўропе. Фільм «Дзяўчынка шукае тату» — быў лідарам у кінапракаце некалькі гадоў. Але наша дасягненне — дзіцячае прыгодніцкае кіно. Прыклад — фільмы Льва Голуба, знятыя сумесна з еўрапейскімі вытворцамі. Потым на іншым этапе з'явіўся Леанід Нячаеў, які на «Беларусьфільме» стварыў знакамітыя першыя тэлемюзіклы ў Савецкім Саюзе. На жаль, напрыканцы 80-х рэжысёр з'ехаў у Маскву. Нячаеў праклаў сцяжынку — універсальных па тыпажы персанажаў з песенькамі на цудоўныя мелодыі, але хутчэй агульнага еўрапейскага кантэксту.

Да гэтага звярнулася на сучасным этапе Алена Турава, зняўшы «Навагоднія прыгоды ў ліпені». Дзецям фільм падабаецца, але я знаходжу там недахопы — кліпавая форма, недасканалая камп'ютарная графіка. Наступны яе фільм будзе ў жанры «фэнтэзі» — дзяўчынка з рудымі валасамі падарожнічае ў прасторы. Ёсць надзея, бо Турава — шчыры рэжысёр. Але наўрад ці ў дзіцячым кіно мы пабачым нешта роднае — напрыклад, экранізацыю беларускіх казак.

КНІЖНІКІ

— У кіно шмат ідзе ад сцэнарыя. Беларускае кіно літаратурацэнтрычнае, звязанае з вербальным тэкстам, з экранізацыямі, з тым, каб у сцэнарыі ўсё было прапісана. Хоць насамрэч кіно можа базіравацца і на палове старонкі тэксту. Дзве добрыя традыцыі цягнуць наша кіно — псіхалагізм з меладраматызмам і літаратурацэнтрызм. А трагедыйнае светаадчуванне нашаму кіно не ўласцівае, у адрозненне ад беларускай нацыі як такой. У былыя часы гэта было звязана з ідэалагічнымі падыходамі, таму карціна «Ідзі і глядзі» з цяжкасцю прабівалася да гледача. Яе падтрымаў сам Машэраў.

Трагедыя як жанр у нас увогуле не прывілася. Ад такой аблегчанасці таксама растуць ногі праблем у нашым кіно. Фільм «Кадэт», які выйшаў у гэтым годзе, Віталь Дудзін спрасціў. Таму атрымалася традыцыйная меладраматычная гісторыя, хоць расповед пра пасляваенных лясных братоў мог бы ўзняцца да ўзроўню разважанняў пра чалавечую варожасць. Нам увесь час трошкі-трошкі не хапае. Так жа з «Інсайтам». Мы, калі чыталі сцэнарый, узрадаваліся, што ўпершыню ад меладрамы перайшлі да нейкіх экзістэнцыйных матываў. Тэма і праблематыка ўзроўню антычнай трагедыі, але вырашана яна так, як дазволіла сабе рэжысёр, якая дагэтуль працавала цудоўна ў дзіцячым кіно. Але «Інсайт» я разглядаю як выпрабаванне нейкіх новых сэнсавых тэрыторый для беларускага кіно. І тут трэба адзначыць сцэнарый Алёны Калюновай, хоць ён ляжаў у яе больш за 10 гадоў...

Дарэчы, 20 гадоў адляжаў сцэнарый фільма «Ваўкі» (прэм'ера адбудзецца 17 снежня — **Аўт.**). Аляксандр Чакмянёў яго выпакутаваў. Ён пра расійскія рэаліі, якія спалучаюцца з нашай гісторыяй. Я лічу, што ён валодае этнічнай ідэнтычнасцю і самабытнасцю. Не толькі па прыродзе, пейзажы, хатах, але і па характарах людзей. Яго можна назваць трагедыяй, якая ўздымаецца да ўзроўню прытчы пра пасляваенны час. Падымаецца тэма ўлады і страху чалавека. Гэты фільм можна назваць нашым дасягненнем за апошні час, гэта кіно для гледача, які шукае сэнс і мастацкае наталенне ў стужках.

Трэба прызнаць, што шмат якія з выдатных нашых фільмаў былі зроблены з расійскімі сцэнарыстамі. Адно з нашых балючых месцаў — недахоп сваіх сцэнарыстаў, кінадраматургаў. У той жа час найбагацейшым скарбам з'яўляецца сама беларуская літаратура — таго ж Караткевіча чытаць-неперачытаць. Няўжо рэжысёры гэтага не адчуваюць?

КАДРЫ ВЫРАШАЮЦЬ

— Цяпер у нас ускладваюць надзеі на тры «К»: Колбышаў, Кудзіненка, Канановіч. Яны папрацавалі на студыях расійскіх, вярнуліся з досведам. Але могуць быць і запрошаныя рэжысёры. Адзін з варыянтаў — Аляксандр Міндадзе, які хоча здымаць сам паводле свайго ж сцэнарыя, прысвечанага чарнобыльскай трагедыі. Вельмі пачуццёвы, фактурны матэрыял. Але ці зацікавіць гэты сцэнарый Беларусь?.. Ёсць добры сцэнарый Людмілы Дуброўскай «Ефрасіння Полацкая». Вялася размова пра тое, што яе мастацкім кіраўніком на гэтым фільме будзе Валерый Рубінчык. Магчыма вяртанне майстра, які на мой погляд, цікавы менавіта ў галіне кінамовы. Гэта велічыня еўрапейскага маштабу, мастак, у якога можна павучыцца.

КІНАШКОЛА

— Для яе патрэбна некалькі складальнікаў. Традыцыі ў нас ёсць — цудоўныя майстры ў мінулым, фільмы. Але, акрамя гэтага, патрэбная навучальная ўстанова. Таму спадзяванне на адкрыццё ў 2010 годзе кінафакультэта ў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў. Там плануецца падрыхтоўка сваіх сцэнарыстаў (кінадраматургаў), якія будуць мець стасункі з калегамі — рэжысёрамі, аператарамі, бо вельмі важны прафесійны асяродак, у якім «варышся». Прадугледжваецца запрашэнне майстроў з ВГІК, з іншых краін, каб пашырыць культурную прастору. Патрэбны погляд збоку, эксперты, якія б маглі ацаніць нашу культуру з пазіцыі іншых, адчуць тое зерне, якое адрознівае менавіта беларускі светапогляд. І на падставе яго нешта ствараць, каб было зразумела, што гэта кіно нашай краіны.

Ларыса ЦІМОШЫК.

НАШ ГЛАБАЛЬНЫ ЭКШН

Фота Аляксандра ДЗМІТРЫЕВА.

Беларускі «Снайпер» цэліць у рэйтынгі з дапамогай Дзмітрыя Пяўцова.

Працэсы глабалізацыі ў сучасным экранным працэсе азначаюць імклівае расшырэнне масавай культуры, сціранне і знішчэнне нацыянальна-этнічных асаблівасцяў кіно розных краін. Гэтыя з'явы прыйшлі ў беларускае кіно. Ярчэй за ўсё яны праяўляюцца ў найбольш папулярным і масавым жанры экшн (так сёння называюць баевікі).

У жанры экшн стварыў свой апошні буйны фільм «У жніўні 44-га» Міхаіл Пташук, сталы, прызнаны майстар напоўненай моцнымі пачуццямі кінадрамы. Іншыя прадстаўнікі старэйшага рэжысёрскага пакалення — В. Нікіфараў, А. Яфрэмаў, А. Франскевіч-Лае — перакваліфікаваліся на моцна скалочаныя «мужчынскія» баевікі, многасерыйныя экшн аб снайперах і замахах.

Аляксандр Франскевіч-Лае, выхаванец беларускай ВНУ, які жыве ў Германіі, рэалізаваў «альтэрнатыўны» гістарычны экшн, у якім агульнавядомыя падзеі беларускай гісторыі развіваюцца не так, як гэта было насамрэч, а згодна з фантазійнымі пажаданнямі аўтараў.

Так званае «маладое пакаленне» (хоць ім каля 40 гадоў), выпускнікі Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў, адразу ж пачалі здымаць у жанры экшн. Андрэй Голубеў — былы каскадзёр, і персанажы вайны ў яго стужках дзейнічалі, як цыркавыя акцёры, — бегалі, скакалі, пераварочваліся, як акрабаты пад купалам цырка.

Дзяніс Скварцоў, які атрымаў за мяжой адукацыю як дызайнер, перанёс свае прыхільнасці на фільм аб рэальнай вайне, якую ён уяўляў сабе як серыю камп'ютарных місій. Героі яго кліпава-камп'ютарных стужак дзейнічалі, як персанажы шматлікіх гульняў, — яны імкліва праходзілі «місію за місіяй», стралялі, забівалі, захопліваць «жыццёвую прастору» працаўніка. Пры гэтым не важныя былі іх мэты і маральныя матывы дзеяння. Такім чынам, Андрэй Голубеў і Дзяніс Скварцоў сталі экраннымі «ідэолагамі» «гульні ў вайнушку».

Адваротны бок глабалізацыі экрана — нівеліраванне аж да знішчэння ўласнай, айчыннай нацыянальнай культуры. Гэту з'яву можна бачыць на прыкладзе лёсу Нацыянальнай кінастудыі «Беларусьфільм». Галоўныя ролі ў экшн выконваюць акцёры-«фішкі» расійскага кіно — Дзмітрый Пяўцоў (з серыяла ў серыял у Яфрэмава), Сяргей Бязрукаў у Франскевіча-Лае. Паколькі дзеянне ў гэтых экшн ніяк не звязана з гісторыяй і культурай Беларусі, а аўтарам трэба неяк згадаць аб этнічных беларусах, яны ўводзяць сімвалічныя назвы персанажаў: «беларусачка» (яна ж снайперка-ведзьма, як называюць яе акупанты). Адначасова сцвярджаецца, што Беларусь наогул — край ведзьмаў, яны тут за кожным дрэвам у лесе. Калі гаворка ідзе пра беларускага салдата, які змагаецца не ў шэрагах сваіх землякоў, яго называюць шматзначна «беларус». Адначасова ўзгадваецца, што ён з нажом хадзіў на паляванне на мядзведзя. А ў вайну з гэтым жа нажом нападае на акупанта — як паляўнічы...

Званне «Нацыянальная кінастудыя «Беларусьфільм» мае на ўвазе і абавязвае ствараць (акрамя серыйных экшн) буйныя нацыянальныя кінапраекты аб гістарычных фігурах, значных падзеях у гісторыі роднай Айчыны. Інакш гэта назва — «пусты гук». У беларускім кіно ніяк не рэалізоўваюцца нацыянальныя кінапраекты, якія маглі б быць створаныя (пры жаданні і намаганнях) як экранізацыі ўнікальных, цудоўных паэм Якуба Коласа «Новая зямля» (дзе сцвярджаюцца важныя для беларускага менталітэту каштоўнасці працы, сям'і, любові да роднай прыроды) і «Сымон-музыка», дзе таленавіта і яскрава паказаны скрыпач, музыкант-самародак, які бачыць прыроду як жывую істоту. Гэтыя нацыянальныя кінапраекты маглі б садзейнічаць сцвярджэнню пазітыўнага іміджу беларускага народа ў глабальнай экраннай прасторы. Іншыя кінематаграфіі на пасляsavецкай экраннай тэрыторыі паклапаціліся аб сваім іміджы, аб'яднаўшы ў фільмах рэальную гісторыю і міф: казахскі фільм-копрадукцыя «Качэўнік» Сяргея Бадрова аб нацыянальным асілку і краіне Казахіі. Варта ўспомніць, што «Качэўнік» ствараўся метадам копрадукцыі, і ў напісанні сцэнарыя ўдзельнічалі такія асы «кінадраматургіі», як Рустам Імбрагімбекаў, Мілаш Форман. У Расіі створаныя фільм-паэма, фільм-быліна «Тарас Бульба» паводле аповесці М. Гогаля і фільм-легенда «Аляксандр» (пра Аляксандра Неўскага). Падобныя гісторыка-міфалагічныя кінапалотны на Нацыянальнай кінастудыі «Беларусьфільм» упарта не ствараюцца.

Паказальны экранны лёс не-пастаноўкі фільма «Ефрасіння Полацкая» рэжысёра Людмілы Дуброўскай паводле яе сцэнарыя. Сцэнарый аб найбуйнейшай, знакавай фігуры беларускай гісторыі і культуры шматразова абмяркоўваўся ў вельмі кваліфікаваным асяродку — у Беларускім экзархаце, у Інстытуце гісторыі НАН Беларусі, у ІМЭФ НАН Беларусі. І ўсюды быў падтрыманы. Аднак на пастаноўку фільма не выдзяляецца бюджэтных сродкаў, паколькі яны ідуць на серыялы-«стралялкі».

Беларуская экранная культура ў цяперашні час практычна страціла плённыя гуманістычныя традыцыі айчыннага кіно мінулых дзесяцігоддзяў. Беларускае кіно можа знікнуць з сусветнага кінапрацэсу як самабытная мастацкая з'ява, а гэта можа негатыўна адбіцца на будучыні народа, які страціў важную частку сваіх мастацкіх дасягненняў і этычных каштоўнасцяў.

Вольга НЯЧАЙ, доктар мастацтвазнаўства, прафесар.

ВАШ ПРАЕКТ!..

Увайсці ў гісторыю кіно можа кожны, хто прапануе цікавую тэму фільма

Прапаноў у выглядзе сінопсісаў, анатацый альбо сцэнарных матэрыялаў чакаюць у Дэпартаменце па кінематаграфіі Міністэрства культуры. Іх можна дасылаць па электроннай пошце: dep-kino@kultura.by.

Такім чынам творчыя людзі Беларусі і розных краін (конкурс адкрыты) могуць прычыніцца да планаў нашай краіны па здымках ігравых, дакументальных і анімацыйных фільмаў.

Чаго чакаць ад конкурсу, распавёў Андрэй Мікалаевіч Бычкоў, які выконвае абавязкі кіраўніка Дэпартамента па кінематаграфіі.

— Чаму ў нас гэтую справу вырашыў узяць на сябе Дэпартамент па кінематаграфіі пры Міністэрстве культуры?

— Дэпартамент па кінематаграфіі падключаецца да пошуку тэм і прапаноў на здымкі фільма, таму што мы зацікаўлены: наша фільмапрадукцыя павінна быць запатрабаваная, гэта значыць, павінен быць альбо палітычны эфект — перамогі на прэстыжных фестывалях, альбо адпаведна з'яўляцца фільмы з фінансавай аддачай. Фільмы павінны быць даступныя для прагляду не толькі ў кінатэатрах рэспублікі, тэлеканалах, але і ў гандлёвай сетцы, асабліва наша мультыплікацыя.

— Які будзе механізм працы з прапановамі?

— Сцэнарныя матэрыялы альбо сінопсісы, якія спадабаюцца, мы будзем разглядаць на экспертным савеце, у склад якога ўваходзяць прафесіяналы кіно і крытыкі. І калі ідэя падасца перспектыўнай, то можна перайсці да стварэння гатовага сцэнарыя, які будзем прапаноўваць таленавітаму рэжысёру. Безумоўна, гэта патрабуе часу. Але прыкладна па такой схеме працуюць у «Галівудзе» — толькі яны збіраюць матэрыял з усяго свету. Прадзюсарскія цэнтры купляюць сцэнарый, дапрацоўваюць і рэалізуюць. І наш адкрыты конкурс ідзе ў гэтым жа рэчышчы.

— Якім чынам прыйшлі да гэтай думкі?

— Магчыма, прыйшоў час зразумець, што пазіцыя чакання не прывядзе да поспеху, асабліва, калі на кінастудыі «Беларусьфільм» і ў «Беларускім відэацэнтры» існуюць праблемы са сцэнарным партфелем. На жаль, кінавытворчыя прадпрыемствы прымаюць да разгляду толькі гатовыя сцэнарыі. Але цікавая тэма можа ўзнікнуць на ўзроўні ідэі, якую потым можна дапрацаваць з рэдактарам, давесці да ўзроўню сцэнарыя. Па-сутнасці кінапрадпрыемствы павінны быць зацікаўлены ў рэалізацыі кінапраектаў, яны павінны шукаць, як ва ўсім свеце робяць студыі, якія ў рынкавых умовах імкнуцца да таго, каб іх загружалі па поўнай праграме. І зарабляць на гэтым грошы.

— Ці будзеце працаваць разам з «Беларусьфільмам» у выбары тэмаў для кіно? Бо ў асноўным кінапраекты будуць рэалізоўвацца там.

— Безумоўна, мы працуем разам з кінастудыяй. І ёсць вынік: усё больш фільмаў ствараецца пры сумеснай вытворчасці з Расіяй, дзякуючы міждзяржаўным пагадненням. У планах — выйсці на еўрапейскі рынак вытворчасці, каб маглі ўдзельнічаць прадстаўнікі іншых краін, з якімі ў нас адзіная культурная прастора. Але натуральна, найперш трэба падтрымліваць сваіх кінематаграфістаў.

> **«Цяпер у краіне такое заканадаўства, што мы не маем права заказваць сцэнарыі. Мы можам працаваць толькі з гатовымі сцэнарыямі, а грошы аўтар атрымае толькі тады, калі фільм запускаецца ў вытворчасць».**
>
> *Галоўны рэдактар нацыянальнай кінастудыі Наталля СЦЯЖКО*

Ларыса ЦІМОШЫК.

І поснае бывае смачным!

Праваслаўныя вяскоўцы трымаюць Калядны пост і вучаць гатаваць посныя стравы

Поснае застолле

...Вёска **Пацяраеўка** ў Слаўгарадскім раёне засыпана снегам. Галіны дрэў белыя, нібыта ў казцы. Чырвоныя ягады каліны прыцярушаныя снегам. На вуліцы Садовай бязлюдна.

— Калісьці нашу вёску жартам называлі Кітаем: тут была сотня двароў, і ў кожным — 5-6 чалавек, — тлумачыць **70-гадовая мясцовая жыхарка Валянціна Іванаўна КАСЦЮКОВІЧ**. — Цяпер ад сілы тры дзясяткі двароў, дзе жывуць старыя. А месца ў нас гістарычнае: тут шведскі генерал страціў свой капялюш, калі збягаў ад рускіх ваяроў...

На блакітнай агароджы вісяць слоікі і каструлькі, упрыгожаныя снежнымі шапкамі. А гаспадыня цягне ў хату дровы: весткі пра пахаладанне дайшлі і да Пацяраеўкі.

Валянціна Іванаўна частуе гасцей гарбузовымі семачкамі ды яблыкамі. Пачастунак, які адпавядае посту. Традыцыя трымаць пасты засталася жанчыне ў спадчыну ад маці.

— Я аднойчы ў сне ўбачыла, што стаю ў доўгай чарзе і прашу прапусціць мяне, бо я хворая, — расказвае Валянціна Іванаўна. — А мне сказалі: тут усе аднолькавыя, стой. І я зразумела, што пост я вытрымаю. Так і здарылася.

Яна нагадвае, што сэнс посту не толькі ў гастранамічных абмежаваннях.

— Калі я трымаю пост, але разам з тым нагрубіла ці пасварылася, то гэта ўжо не пост, а звычайная дыета. Пост — гэта ачышчэнне духоўнае і цялеснае.

Посны, але вельмі смачны пірог з капустай ад Людмілы Іванаўны БОНДАРАВАЙ.

...Ва ўтульнай бібліятэцы аграгарадка Лапацічы на некалькі гадзін у чытальнай зале наладзілі поснае застолле. Клуб ветэранаў «Бяседа», створаны год таму супраць хатняй сумоты, запрасіў гасцей, каб узгадаць праваслаўную традыцыю Калядная посту, памеркаваць аб вечным і пераканаць усіх у тым, што поснае можа быць вельмі смачным!

Настаяцель Свята-Пятра-Паўлаўскага храма ў вёсцы Лясная айцец Георгій САКАЛОЎ нагадаў, што Калядны пост доўжыцца 40 дзён і завершыцца на свята Нараджэння Хрыстова, 7 студзеня.

— Чалавек — гэта не толькі цела, але і душа, — сказаў святар. — Не заўсёды цялесныя сілы чалавека ў гармоніі з душэўнымі. Здараецца, што сэнсам жыцця становіцца матэрыяльнае. Каб дасягнуць раўнавагі цялеснай і душэўнай, і ўсталяваны пост. Гэта не проста ўстрыманне ад ежы, гэта магчымасць паразважаць над тым, што ты ў жыцці робіш няправільна, і скарэктаваць свае паводзіны і думкі.

Палец у малацэ

Яркімі ўспамінамі яшчэ даваеннага жыцця дзяліліся жанчыны з клуба ветэранаў.

— З першага дня посту маці нам, дзецям, ні мяса, ні сала — нічога не пакажа! — узгадвае 70-гадовая **Надзея Васільеўна САМУСЕВА**, якая родам з Пацяраеўкі. — Але боршч ды бульбяны суп з баравіком былі вельмі смачнымі. А посных бліноў, якія маці на ноч замешвала на цёплай вадзе ды ўранні падбівала з содай, мы імкнуліся схапіць паболей. Маці трымала пост строга: вось Раство прыйдзе, тады еш хоць парвіся...

— Мой бацька працаваў старшынёй калгаса, быў камуністам, — расказала пра пост у пасляваенныя савецкія часы **Валянціна Іванаўна КАРПОВІЧ** з Лапацічаў (гэта жанчына, дарэчы, ветэран Афганістана, яна служыла там медыкам 4 гады). — Таму маці нас, дзяцей, прывучала, а бацьку было нельга трымаць пост. Не, калі не было чужых людзей, то ён еў разам з усімі поснае. Але калі начальства прыязджала, то стол маці даводзілася накрываць такі, як ім трэба.

Жанчыны расказалі, што на вясковым стале ў посныя дні звычайна стаяў чыгун з бульбай у мундзірах. Паводле традыцыі, бульбу не абіралі. Агуркі ды грыбы, фасоля і часам камса, якая прадавалася за савецкім часам у крамах.

— Бацькі нас вучылі, што есці мяса і малако ў пост — гэта грэх, — дадае Надзея Васільеўна. — За тым часам яйкі збіралі да святаў, з малака гатавалі масла і сыры. Але я, шчыра кажучы, калі бачыла дзе гарлачык з малаком, то хуценька палец у яго мачыла і аблізвала...

Многім жанчынам Калядны пост запомніўся з дзяцінства не столькі пoснымі стравамі на працягу доўгіх дзён, як чаканнем свята Нараджэння Хрыстова. Калі пасля першай зоркі на вячаровым небе на стале з'яўлялася куцця, кісель з аўсянкі і чырвоны боршч з буракоў.

Рух да лепшага

Новы год прыпадае на Калядны пост. Але ніякай супярэчнасці ў мінулым паміж гэтым святам і абмежаваннямі посту, як высветлілася, не было. Новы год у беларускіх вёсках звычайна адзначалі па старым стылі, ужо пасля Раства.

— Увогуле да 1935 года Новы год быў забаронены: савецкія ўлады лічылі гэта дурнотай, буржуйскім перажыткам, — расказаў **Фелікс Уладзіміравіч ШКІРМАНКОЎ**. — І толькі пасля артыкула Максіма Горкага ў «Правде», дзе ён расказаў, што свята Новага года не мае дачынення да, як за тым часам казалі, рэлігійнага дурману, у крамах з'явіліся ўпрыгажэнні да ялінак. Мы паехалі з бацькам у лес, ялінку нешта не знайшлі, і нашай першай навагодняй елкай стала маладая сасонка.

Цяпер усе прызнаюць, што ў посце закладзена разумная аснова. Калі шчыра, то цяпер маладыя людзі часта на першы план вылучаюць добры ўплыў устрымання ад ежы на арганізм. Ачышчэнне, абнаўленне і пахудзенне напярэдадні серыі навагодніх і калядных святаў усім дарэчы.

— Нават такі пост, які не звязаны з узвышанымі ідэямі і, так бы мовіць, прыземлены, будзе карысны для чалавека, — лічыць айцец Георгій. — Час посту — гэта рух да лепшага.

Аднак разам з тым, **пост — гэта не проста фізічнае аздараўленне, але і навядзенне парадку ў паводзінах, зносінах з людзьмі, стаўленні да жыцця**.

— Трэба памятаць пра запаветы: не судзі, і не судзімы будзеш, — раіць Фелікс Шкірманкоў. — Калі ў суседа бяда, дык не радуйся, а дапамажы, чым можаш. І калі нейкая няўдача спасцігла, не шукай вінаватых. А пачні ў сабе шукаць прычыну. Знойдзеш — усё стане на свае месцы.

Нездарма ў Калядны пост добрыя бацькі вучылі сваіх дзяцей належным паводзінам.

— Маці патрабавала ад нас ветлівасці, — узгадвае Надзея Васільеўна. — Калі цябе частуюць альбо даюць нешта, трэба абавязкова ўзяць. Пасля можаш выкінуць у сметнік, але вазьмі і падзякуй. Нельга быць сквапнымі: усяго было мала, але калі нешта трапляла ў рукі, то трэба падзяліцца. І яшчэ мы заўсёды павінны былі сустрэчным казаць не звычнае цяпер рускае «Здравствуйте!», а менавіта «Добры дзень!»

— Хочацца, каб і цяпер дзяцей вучылі найлепшаму, — лічыць **Антаніна Кірэеўна ЯНКОВА**. — А то цяпер малыя шмат зайздросцяць: у аднаго мабільнік, у іншага камп'ютар. Мяне вучылі не рабіць злога і не зайздросціць. Я так рабіла ўсё жыццё: калі да мяне прыходзіў чалавек і нешта прасіў, я імкнулася дапамагчы.

Адмысловыя прысмакі

«Нічога складанага ў прыгатаванні смачных посных страў няма!» — запэўніваюць удзельніцы Клуба ветэранаў у Лапацічах. Напрыклад, толькі з любімай беларусамі бульбы можна прыгатаваць дзясятак страў: акрамя звычных «варыць і смажыць», не забудзьцеся на піражкі, варэнікі, катлеты ды шанежкі. **Шанежкі** — гэта нешта накшталт поснай піцы, якую ў Лапацічах гатуюць у печы. Прэснае цеста з мукі, вады, дражджэй, цукру і солі раскачаць у аладкі, а наверх выкласці прыгатаванае бульбяное пюрэ са смажанай цыбуляй.

Людміла Іванаўна БОНДАРАВА прынесла на стол пірог з капустай.

— Гэта элементарна: вада, дрожджы, мука, соль, цукар. Цеста начыніць смажанай капустай, морквай і цыбуляй. Тут няма яек, масла і малака, але і без іх смачна!

Валянціна Іванаўна Карповіч прэзентавала варэнікі:

— Каб цеста без яйка не распаўзлося, трэба заліваць муку гарачай вадой. Для начынкі рэкамендуюць пасмажыць квашаную капусту і дадаць бульбяное пюрэ. Калі варэнікі згатаваліся, то трэба абмакнуць іх у смажаную цыбулю з алеем.

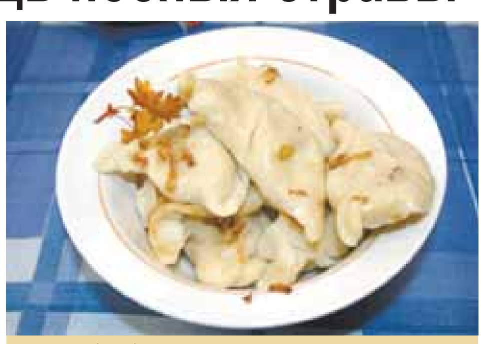

Варэнікі з бульбай па спецыяльным рэцэпце.

Гародніна і грыбы — посная і карысная ежа.

Жанчыны таксама рэкамендавалі для ўзняцца настрою праводзіць гульні з варэнікамі. Пакласці ў адзін ці два перчык альбо соль. Той, каму трапіў такі адметны варэнік, абавязкова атрымае ўдачу.

Ядуць у пост і салодкія стравы. Загадчыца бібліятэкі **Святлана Уладзіміраўна ЕФІМЕНКА** прыгатавала посны пернік. Рэцэпт яна прывезла ад сёстраў, якія жывуць у Расіі.

— Шклянка вады, шклянка цукру, палова шклянкі алею, 2 чайныя лыжкі какавы, соль, палова чайнай лыжкі гашанай соды. Усё гэта замясіць з мукой, каб цеста было падобнае на смятану. Верх перніка ўпрыгожыць арэхамі, выпякаць у духоўцы.

Пост, нагадалі вясковыя жанчыны, гэта яшчэ і магчымасць для гаспадыні зэканоміць сродкі і харчы на святы. У краму трэба хадзіць толькі па муку і алей. Гародніна ёсць у нарыхтоўках з агарода. А ці будзе смачна на посным стале — гэта залежыць ад жадання жанчыны.

Думы пра вечнае

Бацька Валянціны Васільеўны НАЙДЗЯНКОВАЙ ніколі не быў шчырым вернікам. Але ён не любіў несправядлівасці і націску на людзей. Тым больш, калі гэта сваякі і нашчадкі тых, якія прайшлі страшную вайну, перамаглі, але паляглі ў баях сотнямі тысяч і пакінулі сіротамі дзяцей. Сям'я Валянціны Васільеўны жыла ў Клінах, дзе знаходзіцца знакамітая Блакітная крыніца, святое месца Слаўгарадчыны.

— І калі забаранілі вернікам Богу маліцца ды зачынілі царкву ў Слаўгарадзе, бацька не мог гэта перажыць, — узгадвае жанчына. — Якое права маюць забараніць чалавеку, калі ён хоча маліцца і пасціцца? І ён у адказ забараніў мне ўступаць у камсамол і партыю. Я сваіх дачок у Бога не вучыла верыць, але раіла верыць людзям, не рабіць ім шкоды, дараваць усе крыўды.

— Бабуля мне ў дзяцінстве ўвесь час нагадвала пра пакору, — узгадала дырэктар сельскага Дома культуры **Ларыса Мікалаеўна КІРАЁНАК**. — Няхай лепей у цябе папросяць і ты аддасі, чым ты будзеш хадзіць і прасіць. Людзям патрэбна дапамога і ласка.

— Трэба падумаць пра сваякоў і сяброў, забыцца на сваркі, змякчыць сваё сэрца, — так раіць зрабіць Раіса Страмужэўская. — Трэба з любоўю ставіцца да людзей, якія навокал. Тады і пост будзе на радасць.

Завяршаецца 2009 год. Ён быў напоўнены і радасцямі, і клопатамі. Напэўна, гэты год застанецца ў гісторыі як складаны, крызісны. Хоць жанчыны ў той жа Пацяраеўцы смяюцца з гарадскіх размоў пра крызіс: маўляў, ці не распавесці вам, дзетачкі, пра тое, што мы елі ў вайну і пасля яе...

— Мая маці з 5 дзецьмі засталася адна пасля вайны, — расказала **Марыя Іванаўна ЛЯВОНАВА**. — Без бацькі вялікай сям'і было цяжка: у нас быў, хочаш — не хочаш, а пастаянны пост. Толькі на святы ўдавалася пад'есці...

— У людзей жа ёсць ежа! — здзіўляецца пытанню пра крызісныя жыццёвыя цяжкасці Валянціна Іванаўна Касцюковіч.

Паводле меркавання вернікаў, цяпер самы лепшы час задумацца не столькі пра крызіс і тое, што будзе далей, колькі пра стаўленне чалавека да сябе і да людзей.

— Столькі катастрофаў здарылася апошнім часам! — узгадаў айцец Георгій. — І яны, падаецца, ад таго, што нехта паводзіў сябе бязладна: нешта павінен быў зрабіць, але не зрабіў належным чынам. **Гэта ўрок: мы, людзі, усе ўзаемазвязаныя.** І цяпер, у час посту, самы час не прад'яўляць да кагосьці прэтэнзіі, а пачынаць з сябе.

Ілона ІВАНОВА.

Посны пірог спадабаўся ўсім на радасць гаспадыні.

Минский городской центр недвижимости

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 22 января 2010 г. проводит открытый аукцион № 01-А-10 на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Минске

Вид аукциона: открытый (на повышение цены продажи).
Предмет аукциона: право заключения договора аренды земельного участка.
Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.
На торги выставляется право аренды на 5 лет 5 земельных участков для строительства в г. Минске:

Лот №	Место расположения земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	S, га	Функциональное назначение предполагаемого объекта строительства	Начальная цена предмета аукциона (бел. руб.)	Сумма задатка, бел. руб	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, бел. руб.
1	Парк им. 60 лет образования СССР, ул. Матусевича, 22	500000000006005417	0,8056	Многофункциональный комплекс с объектами общественного питания, обслуживания, торговли	622 756 140	56 048 050	3 500 312
2	ул. Лобанка (между микрорайонами Сухарево-2, 3 и Сухарево-6)	500000000006005436	0,6344	Многофункциональный административно-торговый и культурно-развлекательный комплекс	467 292 980	42 056 370	5 826 065
3	ул. Пономаренко – ул. Я. Мавра	500000000006005410	0,2336	Объект административно-производственного назначения	156 033 060	14 042 980	3 287 258
4	пристройка к электрической тяговой подстанции 110/10 кВ «Немига»	500000000007005206	0,0813	Кафе	74 857 060	6 737 140	3 551 836
5	р-он ул. Инженерной – МКАД	500000000002007106	0,0949	Автомоечный комплекс на 1 пост	17 839 260	1 605 530	2 157 292

Решения Минского горисполкома об изъятии указанных земельных участков для проведения аукциона не содержат каких-либо дополнительных условий их освоения.

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится **22 января 2009 года в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Для участия в аукционе необходимо:

внести задаток в указанном выше (в таблице) размере, который составляет 9 % от начальной цены заявленного лота (лота с наибольшей стоимостью – в случае участия в торгах по нескольким лотам), перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – финансовое управление Мингорисполкома (задатки по лотам вносятся в белорусских рублях в суммах согласно настоящему извещению);

предоставить в адрес УП «Минский городской центр недвижимости» – организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе;

заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение задатка в установленном размере (без НДС);

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, в соответствии с которым участник аукциона, которому по результатам аукциона в установленном порядке предоставляется земельный участок, обязан возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения.

Дополнительно представляется:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Прием документов для участия в аукционе начинается с **11.00 17 декабря 2009 года** и заканчивается в **17.00 18 января 2010 года.**

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому выставленному лоту признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победители торгов (участники аукциона, которым земельные участки предоставляются как единственным, подавшим заявление на участие в аукционе) в течение 10 рабочих дней со дня принятия Минским горисполкомом решений о предоставлении им соответствующих земельных участков обязаны:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения);

- возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона;

- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре.**

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком заключает с победителем аукциона (в установленных законодательством случаях – с его участником) договор аренды земельного участка сроком на 5 лет.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона, Минский горисполком, может предоставить победителю аукциона рассрочку по внесению платы за предмет аукциона в установленном порядке.

После истечения срока аренды земельного участка (5 лет), предоставленного по результатам аукциона, лицо, которому он предоставлен в установленном порядке, обращается в адрес Минского горисполкома с заявлением о продлении срока аренды соответствующего участка (заключении нового договора аренды), на основании которого по решению исполкома ему предоставляется земельный участок на указанный в заявлении срок, но не более чем на 99 лет, при условии внесения этим лицом платы за право аренды земельного участка, рассчитанной на основании его кадастровой стоимости с применением коэффициентов, установленных Советом Министров Республики Беларусь исходя из сроков аренды земельных участков.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по соответствующим земельным участкам, а также приобретения лотовой документации.

В дни и время, указанные в объявлении, размещаемом на информационном стенде (фойе офиса УП «Минский городской центр недвижимости»: г. Минск, ул. К. Маркса, 39), организатором торгов предоставляется транспорт для обеспечения осмотра земельных участков желающими принять участие в аукционе.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. №№ 4, 6.

Контактные телефоны: + 375 (17) 226 16 72, + 375 (17) 227 40 22.

Дополнительная информация о выставленных на аукцион участках, а также условия участия в торгах и бланки требуемых документов размещены на официальном сайте организатора торгов **www.mgcn.by.**

Минский городской центр недвижимости

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 22 января 2010 г. проводит открытый аукцион с условиями № 01-У-10 на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений)

Вид аукциона: открытый (на повышение цены продажи).
Предмет аукциона: право проектирования и строительства капитального строения (здания и сооружения) на предоставляемом земельном участке, на котором находятся объекты, подлежащие сносу.
Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.
На торги выставляется право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) в г. Минске по 10 земельным участкам, предоставляемым в аренду сроком на 5 лет:

Лот №:	Место расположения земельного участка	Площадь земельного участка, га	Функциональное назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, бел. руб.	Наличие обременений	Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельного участка и сносом расположенных на нем объектов недвижимости, бел. руб.
1	ул. Казинца	1,3608	Многофункциональный торгово-общественный комплекс	943 225 275	84 890 270	12 723 342	малоэтажная застройка	2 702 844 960
2	ул. Толстого – ул. Дружная – ул. Вокзальная	2,9264	Многофункциональный общественно-торговый комплекс	903 354 075	81 301 870	26 268 469	1–3-этажная нежилая застройка	5 287 112 841
3	ул. Кольцова – пер. 1-й Кольцова	0,5066	Объект многофункционального общественного назначения	389 945 775	35 095 120	7 250 718	снос малоэтажной застройки	551 646 905
4	ул. 3-го Сентября – ул. Пинская	0,4359	Объект многофункционального общественно-производственного назначения	323 997 900	29 159 810	7 505 325	малоэтажные жилые дома	631 133 966
5	Парк им. Челюскинцев	0,2818	Развлекательный центр	212 592 750	19 133 350	2 637 726	снос административного здания открытого амфитеатра	132 578 600
6	пер. 5-й Брестский, пер. 1-й Южный	3,9253	Объект многофункционального общественно-производственного назначения с гараж-стоянкой	2 448 687 750	220 381 900	20 092 266	усадебные жилые дома	1 802 442 264
7	Парк им. Челюскинцев	0,0723	Павильон игровых автоматов	59 251 800	5 332 660	2 746 652	снос ветхих сооружений	42 349 280
8	пр. Дзержинского (согласно ПДП квартал 4)	4,9729	Многофункциональный комплекс общественного назначения, (административный, торгово-развлекательный и др.) квартал 4	4 560 970 575	410 487 350	26 055 415	снос производственных и административных зданий, а также промсооружений	30 860 282 796
9	пер. 4-й Кольцова	1,7124	Многофункциональный объект общественного назначения	1 318 086 150	118 627 750	5 581 133	снос открытых стоянок автотранспорта	1 207 473 656
10	ул. Антоновская, 14А	0,2315	Административно-торговый комплекс	213 150 940	19 183 590	4 600 533	снос приемного пункта стеклотары	308 646 887

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится **22 января 2009 года в 10.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Для участия в аукционе необходимо:

внести задаток в указанном выше (в таблице) размере, который составляет 9 % от начальной цены заявленного лота (лота с наибольшей стоимостью – в случае участия в торгах по нескольким лотам), перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – финансовое управление Мингорисполкома (задатки по лотам вносятся в белорусских рублях в суммах согласно настоящему извещению);

предоставить в адрес УП «Минский городской центр недвижимости» – организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе;

заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение задатка в установленном размере (без НДС);

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, в соответствии с которым участник аукциона, которому по результатам аукциона в установленном порядке предоставляется земельный участок, обязан возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения.

Дополнительно представляется:

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе представители индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Прием документов для участия в аукционе начинается **с 11.00 17 декабря 2009 года** и заканчивается **в 17.00 18 января 2010 года.**

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому выставленному лоту признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победители торгов (участники аукциона, которым земельные участки предоставляются как единственным, подавшим заявление на участие в аукционе) в течение 10 рабочих дней со дня принятия Минским горисполкомом решений о предоставлении им соответствующих земельных участков обязаны:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения);

- возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона;

- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре.**

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком заключает с победителем аукциона (в установленных законодательством случаях – с его участником) договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) и договор аренды сроком на 5 лет.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона, Минский горисполком, может предоставить победителю аукциона рассрочку по внесению платы за предмет аукциона в установленном порядке.

После истечения срока аренды земельного участка (5 лет), предоставленного по результатам аукциона, лицо, которому он предоставлен в установленном порядке, обращается в адрес Минского горисполкома с заявлением о продлении срока аренды соответствующего участка (заключении нового договора аренды), на основании которого по решению исполкома ему предоставляется земельный участок на указанный в заявлении срок, но не более чем на 99 лет, при условии внесения этим лицом платы за право аренды земельного участка, рассчитанной на основании его кадастровой стоимости с применением коэффициентов, установленных Советом Министров Республики Беларусь исходя из сроков аренды земельных участков.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по соответствующим земельным участкам, а также приобретения лотовой документации.

В дни и время, указанные в объявлении, размещаемом на информационном стенде (фойе офиса УП «Минский городской центр недвижимости»: г. Минск, ул. К. Маркса, 39), организатором торгов предоставляется транспорт для обеспечения осмотра земельных участков желающими принять участие в аукционе.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. №№ 4, 6.

Контактные телефоны: + 375 (17) 226 16 72, + 375 (17) 227 40 22.

Дополнительная информация о выставленных на аукцион участках, а также условия участия в торгах и бланки требуемых документов размещены на официальном сайте организатора торгов **www.mgcn.by.**

НА ГЭТЫ КІРМАШ ТРЭБА ІСЦІ З ДЗЕЦЬМІ

З 27 снежня па 5 студзеня ў Мінску будзе праходзіць 8-я духоўна-асветніцкая выстава-кірмаш «Нараджэнне Хрыстова». Большая частка экспазіцыі і культурнай праграмы будзе прысвечана дзецям.

У гэтым «спецыфіка» менавіта перадкалядных праваслаўных выставак-кірмашоў. Само афармленне стэндаў, майстэрняў і гасцёўняў заклікана стварыць атмасферу цуду. Для дзяцей будуць арганізаваныя канцэрты, гульні і віктарыны каля ёлкі. Штодня на выставе будзе працаваць творчая майстэрня «Віфлеемская зорка», дзе маленькія наведвальнікі змогуць маляваць, ляпіць, выраблядь калядныя сувеніры пад кіраўніцтвам дасведчаных педагогаў і мастакоў.

Цікавым, абяцаюць арганізатары, будзе кірмаш і для дарослых наведвальнікаў: семінары, прэзентацыі, канцэрты, майстар-класы... Больш падрабязна аб праграме выставы можна даведацца на сайце www.pravoslav-expo.by і па тэлефонах (017) 273 72 98, 273 73 00.

Госцем выставы стане вядомая расійская паэтэса, кампазітар і выканаўца песень матушка **Людміла КОНАНАВА**. Жонка святара Андрэя Кананава з Вяткі, маці траіх дзяцей, Людміла Кананава прэзентуе свой новы альбом «Родныя імёны» 30 снежня а 18 гадзіне.

І, вядома ж, як заўсёды, тут можна будзе набыць падарункі і сувеніры, абразы і кнігі, адзенне і пачастункі. Раздзел «Трапеза» прапануе стравы поснай кухні, якія прыгатуюць майстрыхі з праваслаўных манастыроў і прыходаў.

У выставе-кірмашы «Нараджэнне Хрыстова» возьмуць удзел каля 90 экспанентаў з Беларусі, Расіі, Украіны, Малдовы і Ізраіля. Гэта манастыры, прыходы, выдавецтвы, духоўныя навучальныя ўстановы, праваслаўныя СМІ, мастакі, народныя майстры і пчаляры.

Працаваць выстава будзе па адрасе: пр. Пераможцаў, 14 (выставачны павільён) з 10 да 19 гадзін, 31 снежня і 5 студзеня — да 15 гадзін. 1 студзеня — выхадны.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Крымінал

А ПЯРСЦЁНАК ЗНІК

Пенсіянерка з Баранавічаў заявіла ў міліцыю, што нехта з яе дома выкраў залаты пярсцёнак: адчыніў вакно і залез у хату.

У аператыўнікаў падазрэнне выклікаў унук бабулі, які ў свае 22 гады нідзе не вучыўся і не працаваў. Міліцыянеры затрымалі ўнука і не памыліліся, але пярсцёнка пры ім ужо не было.

ПІРАТЭХНІКА ПАД ПЛОТАМ

Піратэхнічнымі вырабамі гандляваць сёння складана, але невялікімі партыямі з-пад крыса збыць спрабуюць. Праўда, як толькі ўзнікае падазрэнне на праверку, то гандляры тут жа стараюцца пазбавіцца ад петардаў.

На рынку «Цэнтральны» ў Баранавічах знайшлі кінуты пакет з 414 піратэхнічнымі вырабамі, на рынку «Аляксееўскім» таксама валяўся пакет з 292 петардамі. А аднаго хлопца на гэтым жа рынку ўдалося схапіць за руку — пакет не паспеў выкінуць.

А ШТО РАБІЎ ВАРТАЎНІК?

Ноччу нехта пабываў на ферме гаспадаркі «Застарынскае» (Баранавіцкі раён) з нядобрым намерам.

Пасля яго наведвання з фермы «сышлі» восем бычкоў і цялушак. Вартаўнік нічога не бачыў, а злодзея шукае міліцыя.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Зварот у карпункт

ХТО Ж ПАВІНЕН НЕЙТРАЛІЗАВАЦЬ ШАЛЁНУЮ ЛІСУ?

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Убрэсцкі карпункт газеты патэлефанавала пенсіянерка з вёскі Дзяменічы Жабінкаўскага раёна Вера Саванеўская і расказала пра бяду сваёй вёскі. На падворкі панадзілася хадзіць няпрошаная госця з лесу. Ліса паводзіць сябе неадэкватна, таму ёсць падазрэнні, што жывёла хворая на шаленства. Сярод белага дня яна задушыла гусака ў аднаго суседа, загрызла пеўня ў другога. Вера Навумаўна прасіла высветліць, хто ж павінен у такіх выпадках хутка прыходзіць на дапамогу жыхарам вёскі. Розныя службы, куды звярталася заяўніца, спасылаюцца адна на адну, канкрэтнага адказу ніхто не дае.

Ніколі не думала, што на такое, на першы погляд, простае пытанне так складана будзе знайсці адказ. Першае, куды звярнулася аўтар гэтых радкоў, было абласное таварыства паляўнічых і рыбаловаў. Яго старшыня Уладзімір Сцепанюк патлумачыў карэспандэнту, што паляўнічыя не маюць права страляць лісу альбо іншую жывёліну ў населеным пункце, бо ёсць правы знаходзіцца з зараджанай зброяй бліжэй за 200 метраў ад крайняй пабудовы. Уладзімір Іванавіч спаслаўся на сельсаветы: яны павінны заключаць дагаворы з прадпрыемствамі ЖКГ, якія маюць спецыяльныя падраздзяленні для адлову бадзяжных жывёл. Такія падраздзяленні ёсць у Баранавічах, Брэсце і Пінску, яны аснашчаны спецсродкамі. А ў невялікіх гарадах іх няма, мясцовыя камунальнікі вырашаюць задачы толькі па адлове нічыйных хатніх жывёл, асабліва хворых і небяспечных. А наконт дзікага звера ў іх няма ні дакладных інструкцый, ні прыстасаванняў, як, дарэчы, і ў спецпрадпрыемстваў вялікіх гарадоў.

Не лічаць сваёй справай абясшкоджванне падазронага дзікага звера і ў МНС. Хоць падраздзяленні МНС фігуруюць у пераліку радкаў вельмі цікавага дакумента, які ўдалося нядаўна патрымаць у руках. План мае даволі доўгую назву, але дазволю сабе яе працытаваць, бо пры першым яе прачытанні можа падацца, што вось яно, вырашэнне пытання, ляжыць, што называецца, на паверхні. Дык вось, дакумент называны так: "План узаемадзеяння падраздзяленняў Брэсцкага абласнога ўпраўлення МНС, органаў Брэсцкага ДВЛГА, Брэсцкага абласнога УУС, Брэсцкага абласнога камітэта прыродных рэсурсаў і навакольнага асяроддзя, Брэсцкага АУП «Упраўленне жыллёва-камунальнай гаспадаркі, Брэсцкага абласнога камітэта па сельскай гаспадарцы і харчаванні пры заходзе дзікіх жывёлаў у населеныя пункты Брэсцкай вобласці». План падпісаны генеральным дырэктарам лесагаспадарчага аб'яднання Аляксандрам Тыцкім і зацверджаны намеснікам старшыні аблвыканкама Якавам Бухавецкім. У канцы аб'ёмістага дакумента ёсць прыпіска, якая паведамляе, што план распрацаваны на аснове прапаноў Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету. Варта адзначыць, што названая служба праявіла сціпласць і не знайшла месца толькі сабе ў гэтым шматстаронкавым кіраўніцтве да дзеянняў. Перад усімі астатнімі, як бачна вышэй, пастаўлены вялікія задачы. Каардынаваць работу закліканы начальнікі змены цэнтра аператыўнага кіравання МНС. Яны ж, паводле плана, мусяць накіроўваць свае падраздзяленні, «і ў выпадках пагрозы жыццю ці здароўю грамадзян абясшкоджваць дзікага звера ўсімі даступнымі сродкамі». Акрамя пажарных-выратавальнікаў, на месца павінны аператыўна прыбыць «неабходная колькасць работнікаў міліцыі», інжынер лясной гаспадаркі, начальнік райінспекцыі аховы прыроды, галоўны ветэрынарны ўрач, прадстаўнікі жыллёва-камунальнай гаспадаркі... і пачынаць нараду. Ці не замнога гонару для адной шалёнай лісы, міжволі напрошваецца пытанне?

Не ўзнікае сумненняў, што названы дакумент распрацоўваўся са шчырым жаданнем вырашыць актуальнае для шмат якіх вёсак пытанне. Толькі вось наўрад ці гэта ўдалося. Бо план хутчэй з'яўляецца нейкай дэкларацыяй — пратаколам аб намерах, юрыдычнай сілы ён не мае. У прэс-службе абласнога МНС сітуацыю пракаментавалі так: пра план мы ведаем, але ў нас няма спецыяльных сродкаў і тэхнічных прыстасаванняў для правядзення ў жыццё мерапрыемстваў па абясшкоджванні жывёл.

Паперы пішуцца, захады робяцца, а праблема, на жаль, застаецца. Асабліва яе адчуваюць у пушчанскіх раёнах, дзе кожны год ледзь не ў кожную вёску заходзіць хворая жывёліна. І найбольш лісы. Літаральна на мінулым тыдні прэзідыум Камянецкага раённага Савета дэпутатаў на сваім пасяджэнні разглядаў пытанне пра небяспеку з боку дзікіх жывёл. Паводле слоў старшыні райсавета Ніны Стасюк, даўно не было такіх бурных спрэчак на форуме савета. Бо тэма надта ж набалелая. Не смешачкі вам: летась у раёне было афіцыйна зарэгістравана 17 выпадкаў шаленства жывёлы. Сёлета трошкі менш. Але ж навокал — пушча, і ў кожную хвіліну да любога гаспадара можа завітаць лясны госць. А калі ён нездаровы — гэта рэальная пагроза для вяскоўцаў. На прэзідыуме прысутнічалі ўсе старшыні сельсаветаў раёна, і ў кожнага было што расказаць пра адзін-два выпадкі з асабістай практыкі, калі жывёліну нейтралізоўвалі ўсімі даступнымі сродкамі. І найпершы з іх — вілы. Высветлілася, што і сама старшыня райсавета брала ўдзел у падобнай «аперацыі». Правільней сказаць, Ніна Данілаўна была арганізатарам ліквідацыі. Гады два таму выхадным днём на падворак да яе маці ў вёсцы Седруж прыпаўзла ліса. Жывёліна была знясіленая, хутка рухацца не магла, але паводзіла сябе вельмі падазрона. Ніна Стасюк сабрала вясковых мужчын, разам яны нейтралізавалі лісу. Затым, як патрабуюць таго правілы, спалілі рукавіцы, халаты, якія накідвалі на верхнюю вопратку, вілы пракалілі на агні. Галава жывёлы была накіравана ў лабараторыю, якая пацвердзіла факт шаленства лісы.

У жыллёва-камунальнай службы Камянецкага раёна ёсць два прыстасаванні, якія страляюць усыпляльнымі прэпаратамі. Але гэтай зброяй можна хіба што ўсыпіць хворага ката. А, напрыклад, пры тэмпературы, ніжэйшай за дзесяць градусаў, такая зброя ўжо не дзейнічае наогул. І ў выніку вялікіх дэбатаў на прэзідыуме райсавета, паводле слоў аднаго з яго ўдзельнікаў, з вілаў пачалі — віламі і скончылі. Бо давялося канстатаваць, што няма на гэты конт канкрэтнай заканадаўчай базы. І камянецкія дэпутаты прыйшлі да высновы, што яе трэба стварыць. А для гэтага неабходна замацаваць афіцыйна асаблівыя паўнамоцтвы ўчастковых інспектараў міліцыі, мясцовых паляўнічых нават на прымяненне зброі. Бо хворых жывёлін год ад году становіцца больш, а іх з'яўленне ў населеных пунктах тоіць у сабе пагрозу для жыцця і здароўя людзей. Ніна Стасюк, старшыня райсавета, да станоўчых момантаў згаданага вышэй «Плана» аднесла наданне ролі каардынатараў падраздзяленням МНС. На яе думку, аператыўны дзяжурны заўсёды мае магчымасць хутка апавясціць неабходныя службы пры паступленні адпаведнага сігналу. Трэба толькі задачы ўсіх службаў пры ўзнікненні надзвычайнай сітуацыі, якой з'яўляецца візіт дзікай жывёліны ў населены пункт, аформіць заканадаўча.

З падобнымі ж праблемамі сутыкаюцца штогод і ў Пружанскім — яшчэ адным пушчанскім раёне. І сітуацыя там шмат у чым нагадвае камянецкую. Адзінае, на што зрабілі ўпор пружанскія спецыялісты ў размове з карэспандэнтам, — неабходнасць шырокай вакцынацыі дзікіх жывёлаў. Сапраўды, кіраўнікі лясных гаспадарак часта спасылаюцца на недахоп сродкаў. Але праблема стаіць настолькі востра, што сродкі, відавочна, трэба вышукваць нават ва ўрон іншым мерапрыемствам.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

P.S. Калі матэрыял быў падрыхтаваны да друку, я патэлефанавала Веры Данілаўне ў Дзяменічы. Яна паведаміла, што лісу забілі. Факт шаленства пацверджаны. А пазбавіў вяскоўцаў ад пагрозы «адзін добры чалавек, які мае білет паляўнічага». Натуральна, ён прасіў яго не называць, бо рызыкуе быць прыцягнутым да адказнасці. Што і патрабавалася даказаць. Надзея ў вяскоўцаў застаецца толькі на вілы ды на добрага чалавека, які не пабаіцца. А праблема застаецца.

Спажывец

НА ШТО РАЗЛІЧВАЦЬ МАЛАДОЙ СЯМ'І

МОЙ сын (сям'я 3 чал.) жыве ў інтэрнаце, стаіць на кватэрным уліку. І чарга на паляпшэнне жыллёвых умоў з выкарыстаннем ільготнага крэдыту ўжо падышла. Ці мае ён права на бязвыплатную субсідыю? Ці можна яе выкарыстаць на першы ўзнос? І наогул, якія льготы маюць маладыя сем'і?

Ганна ІВАНАЎНА, *Браслаўскі раён*

Умовы і парадак выдачы аднаразовых бязвыплатных субсідый на будаўніцтва (рэканструкцыю) або набыццё жылых памяшканняў вызначаны Палажэннем, зацверджаным пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 30 красавіка 2002 г. № 555. Такія субсідыі ў вызначаным парадку выдаюцца **малазабяспечаным працаздольным грамадзянам** Рэспублікі Беларусь з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў, якія маюць у адпаведнасці з заканадаўчымі актамі права на атрыманне дзяржаўнай падтрымкі на згаданыя мэты. Да малазабяспечаных адносяцца тыя групы насельніцтва, даходы якіх не дасягаюць вызначанай у грамадстве мяжы. У прыватнасці, малазабяспечанымі прызнаюцца тыя, чый сукупны душавы даход у разліку на аднаго члена сям'і па незалежных ад іх прычынах не дасягае вызначанага пражытковага мінімуму па адпаведных сацыяльна-дэмаграфічных групах.

У якасці крытэрыю аднясення грамадзян з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў, якія стаяць на ўліку і прэтэндуюць на атрыманне льготных крэдытаў або субсідый на набыццё жылля, да катэгорыі малазабяспечаных выкарыстоўваецца такі сацыяльны нарматыў, як мінімальны спажывецкі бюджэт (МСБ).

Згодна з пунктам 1 Палажэння, зацверджанага пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 20 снежня 2000 г. № 1955, да малазабяспечаных працаздольных грамадзян, якія маюць права на атрыманне льготных крэдытаў, субсідый і іншых формаў дзяржаўнай падтрымкі для будаўніцтва (рэканструкцыі) або набыцця жылога памяшкання, адносяцца грамадзяне з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў, якія стаяць на ўліку і валодаюць здольнасцю да ажыццяўлення працоўнай дзейнасці, у якіх сярэднямесячны сукупны даход на кожнага члена сям'і не перавышае трохразовага сярэднямесячнага сярэднедушавога мінімальнага спажывецкага бюджэту сям'і з 4 чалавек, вылічанага за 12 месяцаў, якія папярэднічаюць месяцу падачы дакументаў для ўключэння ў спісы на атрыманне льготнага крэдыту і (або) падачы дакументаў на атрыманне субсідыі, і маюць заяўленую маёмасць, агульны кошт якой не перавышае:

для атрымання льготнага крэдыту — двухразовага гранічнага памеру льготнага крэдыту для гэтай сям'і;

для атрымання субсідыі — кошту кватэры тыпавых спажывецкіх якасцяў зыходзячы з максімальнай нормы выдзялення жылой плошчы жылога памяшкання сацыяльнага карыстання для гэтай сям'і.

Пастановай Міністэрства працы і сацыяльнай абароны ад 19 кастрычніка 2009 г. № 124 адпаведны МСБ зацверджаны ў памеры 387 690 рублёў (на перыяд з 2 лістапада па 31 студзеня 2010 года).

Для аднясення грамадзяніна да катэгорыі малазабяспечаных ім падаюцца звесткі аб сукупным даходзе і маёмасным стане сям'і ў орган, у якім ён стаіць на ўліку асобаў з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў па адзінай форме, зацверджанай у вызначаным заканадаўствам парадку. Звесткі аб сукупным даходзе і маёмасным стане грамадзяніна не падлягаюць выдаванню.

Згодна з падпунктам 1.11 Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 14 красавіка 2000 г. № 185 **маладыя сем'і маюць права на сумеснае выкарыстанне льготнага крэдыту і аднаразовай бязвыплатнай субсідыі** на будаўніцтва (рэканструкцыю) або набыццё жылых памяшканняў.

Аднак неабходна мець на ўвазе, што субсідыя выдаецца ў парадку чарговасці, устаноўленай зыходзячы з часу прыняцця грамадзян на ўлік з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў. Грамадзянам, якія маюць у адпаведнасці з заканадаўчымі актамі права на пазачарговае атрыманне жылых памяшканняў сацыяльнага карыстання, субсідыі выдаюцца ў парадку чарговасці, устаноўленай для адпаведных катэгорый грамадзян зыходзячы з часу прыняцця іх на ўлік асобаў з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў.

Грамадзянам, якія маюць права на сумеснае выкарыстанне субсідыі і льготнага крэдыту, спецыяльны рахунак «Субсідыя» адкрываецца ў адасобленым падраздзяленні ААБ «Беларусбанк» па месцы іх крэдытавання.

Грамадзянам, якія рэалізуюць права на сумеснае выкарыстанне субсідыі і льготнага крэдыту на будаўніцтва (рэканструкцыю) жылога памяшкання, субсідыя выдаецца ў працэсе будаўніцтва (рэканструкцыі). Крэдытаванне ажыццяўляецца ў вызначаным парадку, у межах кошту будаўніцтва часткі, якая засталася, нармаванага памеру льготна крэдытуемай плошчы за вылікам памеру атрыманай субсідыі.

Пры звароце грамадзян, якія атрымалі льготныя банкаўскія крэдыты, субсідыя выдаецца ў памеры, налічаным у вызначаным парадку, у межах часткі, якая засталася, кошту будаўніцтва нармаванага памеру льготна крэдытуемай плошчы жылога памяшкання.

Грашовыя субсідыі, якія выдаюцца грамадзянам, выкарыстоўваюцца ў безнаяўнай форме ў выглядзе плацяжоў, якія пералічваюцца забудоўшчыку (падрадчыку) па пісьмовым даручэнні ўладальніка субсідыі адасобленым падраздзяленнем ААБ «Беларусбанк».

Субсідыя павінна быць выкарыстана яе ўладальнікам на працягу тэрміну будаўніцтва, абумоўленага ў дагаворы на будаўніцтва (рэканструкцыю) жылых памяшканняў (але які не перавышае трох гадоў з часу пералічэння яе на спецыяльны рахунак «Субсідыя» ў адасобленым падраздзяленні ААБ «Беларусбанк») строга па мэтавым прызначэнні.

Падставай для разгляду пытання аб магчымасці выдачы субсідыі грамадзяніну з'яўляецца яго заява на імя старшыні мясцовага выканаўчага і распарадчага органа, кіраўніка арганізацыі, у якіх грамадзянін стаіць на ўліку асобаў з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў. Папярэдне, у адпаведным падраздзяленні мясцовага выканаўчага і распарадчага органа (дзе сям'я стаіць на кватэрным уліку) можна ўдакладніць, ці мае гэта сям'я права на сумеснае выкарыстанне льготнага крэдыту і субсідыі, і ці падышла яе чарга на атрыманне субсідыі.

Спрэчкі, якія ўзнікаюць пры выдачы субсідыі, разглядаюцца вышэйшым мясцовым выканаўчым і распарадчым органам або судом у вызначаным заканадаўствам Рэспублікі Беларусь парадку.

Віктар САВІЦКІ.

Ну і ну

ЦІ НЕ АП'ЯНЕЛА РЫБА Ў ПІНЕ?

Пінскія міліцыянеры ўтылізавалі партыю канфіскаванага каньяку. Праваахоўнікі ўсяго толькі выканалі рашэнне суда і спецыяльнай камісіі па канфіскацы. У аднаго жыхара Пінска рабілі вобыск з нагоды зніклых будматэрыялаў і нечакана натыкнуліся на калекцыю элітных замежных каньякоў. 67 літраў напояў не мелі акцызных марак нашай краіны і былі канфіскаваныя. Каньяк утылізавалі ў прысутнасці гаспадара калекцыі.

Як паведаміла газета «Вячэрні Брэст», спіртавы напой вылілі ў ліўнёвую каналізацыю, дзе каньяк змяшаўся з дажджавой вадой і паімчаў у Піну. Незразумела толькі, чаму прамаўчалі пінскія эколагі. Калі кожны пачне ліць у рэчку каньяк ці гарэлку вёдрамі, невядома як гэта адаб'ецца на пачуванні рыбы і іншай воднай жыўнасці.

Яна СВЕТАВА.

НА СВЯТА — ДА ЗУБРОЎ У ПУШЧУ!

Цяпер ахвотным пабачыць гэтых лясных волатаў, а таксама сустрэцца з Дзедам Марозам зусім неабавязкова будзе ехаць у Белавежскую пушчу. Прадпрыемства Мінлясгаса «Белдзяржпаляванне» сумесна з лесаводамі Валожынскага доследнага лясгаса і турыстычнай фірмай падрыхтавалі арыгінальны навагодні падарунак для жыхароў Мінскай вобласці.

З Дзедам Марозам цяпер можна будзе пабачыцца ў Налібоцкай пушчы — у новай рэзідэнцыі, што пабудавалі работнікі лясной гаспадаркі. А для тутэйшых зуброў былі ўзведзены спецыяльныя вальеры, каб наведвальнікі маглі назіраць прыгажуноў зусім зблізку. Святочны настрой забяспечаць прафесійныя артысты ў вобразах казачных персанажаў. Дзецям прапануюць пабываць у казіно Бабы Ягі, у царстве Снежнай Каралевы і, безумоўна, у рэзідэнцыі Дзеда Мароза. Для гасцей запланаваныя віктарыны, атракцыёны, падарункі і пачастункі — гарачая гарбата з духмянымі блінамі. Кошт экскурсіі — ад 30 да 50 тысяч рублёў, у залежнасці ад транспартных выдаткаў. Адначасова наведаць турыстычны комплекс змогуць 80—100 чалавек. І хоць экскурсіі ў Налібоцкую пушчу толькі-толькі стартавалі, да канца года ўсе білеты ўжо распрададзеныя — столькі аказалася ахвотных сустрэцца тут з Дзедам Марозам і зубрамі. Заяўкі можна падаваць на студзень — казачныя персанажы будуць чакаць гасцей да Нараджэння Хрыстова.

Сяргей РАСОЛЬКА.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»
ИНФОРМИРУЕТ

В извещении о проведении 29 декабря 2009 г. (газета «Звязда» от 28.11.2009 г.) открытого аукциона по продаже помещения неустановленного назначения, арестованного у РУП «КБТЭМ-СО», расположенного по адресу: г. Минск, пр. Партизанский, 2, пом. 4 **следует читать:** **Оплата объекта продажи осуществляется в течение 2-х месяцев и 25 календарных дней с даты проведения аукциона.**

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»
ИНФОРМИРУЕТ

В извещении о проведении 23 декабря 2009 года 94-го открытого аукциона на право заключения договора аренды (сроком на 5 лет) нежилых неиспользуемых помещений коммунальной собственности г. Минска (газета «Звязда» от 12 декабря 2009 г.) **вносятся следующие изменения:**

- в строке 39 (лот № 39) во второй графе вместо «…(под непроизводственное – офис)» – **читать «(под склад, склад оптовой торговли)»;**

- в строке 42 (лот № 42) во второй графе вместо «…(под непроизводственное – офис)» – **читать «(под непроизводственное – офис, склад, склад оптовой торговли, требуется ремонт)»;**

- в строке 43 (лот № 43) во второй графе вместо «…помещение в административно-хозяйственном корпусе (под непроизводственное – офис)» – **читать «помещение в засолочном цехе (под склад, склад оптовой торговли, требуется ремонт)»;**

- снять с торгов лот № 69 (строка 69).

Телефон для справок 227 40 22.

«Правільная» зубная паста — супраць грыпознай вакцыны

ПРЫШЧАПЛЯЦЬ беларусаў ад свінога грыпу будуць «жывой» інтраназальнай расійскай вакцынай, якая зараз праходзіць рэгістрацыю ў нашай краіне. З чатырох вакцын супраць новага грыпу, распрацаваных расійскімі вытворцамі, «жывой» з'яўляецца толькі адна — гэта прэпарат у выглядзе назальнага спрэя «Інфлювір», які ўтрымлівае жывы, хоць і аслаблены, узбуджальнік. Імунітэт з'яўляецца праз 14 дзён пасля вакцынацыі і дзейнічае ад 6 да 12 месяцаў.

Усяго за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту будзе закуплены 1 мільён дозаў вакцыны, якіх хопіць для вакцынацыі 500 тысяч чалавек. Гэта звязана з тым, што прышчэпка супраць пандэмічнага віруса робіцца кожнаму двойчы. На бясплатную прышчэпку змогуць разлічваць медыцынскія работнікі, ад якіх залежыць стабільнасць функцыянавання арганізацый аховы здароўя ў час эпідэмічнага пад'ёму захваральнасці на грып, супрацоўнікі падраздзяленняў Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, органаў унутраных спраў і работнікі жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Усім іншым грамадзянам, якія пажадаюць абараніцца ад свінога грыпу, давядзецца прышчапляцца за ўласныя сродкі. Закупляць вакцыну супраць вірусу A/H1N1 плануюць таксама РУП «Белфармацыя» і прыватныя медыцынскія цэнтры.

Паколькі правядзенне маштабных даследаванняў у цяперашняй эпідэміялагічнай сітуацыі было немагчымым, клінічныя даследаванні пацвердзілі толькі бяспечнасць новых вакцын. Меркаваць, якая з чатырох расійскіх вакцын будзе больш эфектыўнай, пакуль заўчасна. Дарэчы, у трох расійскіх рэгіёнах (Алтайскім краі, Варонежскай і Цюменскай абласцях) вакцынацыя насельніцтва ўжо завяршылася. Да канца першага квартала 2010 года вакцынацыяй супраць пандэмічнага віруса плануецца ахапіць амаль 29 мільёнаў расіян. У Расіі ў першую чаргу прышчапляюцца работнікі сістэмы аховы здароўя і сацыяльных службаў, а таксама працаўнікі адукацыйных устаноў і прадстаўнікі сілавых ведамстваў.

Напэўна, сёння вельмі цяжка застацца ўбаку ад ажыятажу вакол пандэміі грыпу і ўтрымацца ад жадання падзарабіць на панічных настроях. Напрыклад, можна выпусціць «першую лячэбна-прафілактычную зубную пасту для комплекснага догляду зубоў і дзёснаў з даказаным эфектам прафілактыкі прастуды і грыпу» (цытата). Гэта зусім не жарт. Як сцвярджае расійскі вытворца зубной пасты «Новы жэмчуг. Хвойны бальзам», паста з'яўляецца «проста неабходным сродкам для барацьбы з прастуднымі захворваннямі ў перыяд павышанай віруснай актыўнасці». Рэгулярнае выкарыстанне пасты дазваляе знізіць інфекцыйную актыўнасць вірусаў грыпу і герпесу ў 4 разы, а адэнавірусаў — у тры разы. Названы прафілактычны эфект быў даказаны ў НДІ грыпу Расійскай акадэміі медыцынскіх навук на мадэлях клетачных культур. Выходзіць, што і без прышчэпкі можна абысціся???

Надзея НІКАЛАЕВА.

ФИЛИАЛ «ЦЕНТР «БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ: 24 декабря 2009 г. в 14.30 по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 состоится АУКЦИОН по продаже имущества, принадлежащего на праве собственности ОАО «Бобруйскагромаш», в составе следующих лотов:

Номер лота	Лот № 1	Лот № 2
Наименование имущества, входящего в состав лота:	**Незавершенное капитальное строение с инв. № 710/U-5535 (крытая стоянка испытательной техники) общ. пл. 364,0 кв.м**	**Незавершенное капитальное строение с инв. № 710/U-5536 (экспериментально-производственный корпус) общ. пл. 3775,0 кв.м**
Адрес имущества	г. Бобруйск, ул. Шинная, д. 13в	г. Бобруйск, ул. Шинная, д. 13б
Организатор торгов	Филиал «Центр «Белтехинвентаризация», г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54, УНП 102353509	
Начальная цена продажи, рублей с учетом НДС	113 822 412	1 116 760 374
Размер задатка, рублей	5 691 120	55 838 020
Номер расчетного счета для перечисления задатка	Получатель платежа ОАО «Бобруйскагромаш» – р/с 3012000360025 в Первомайском отд. ОАО «БелПСБ» г. Бобруйска, код 329, УНН 700067572, ОКПО 00238776	
Площадь земельного участка	0,2069 га – кадастровый № 741000000007001138, правовой режим – пост. пользование	0,7153 га – кадастровый № 741000000007001139, правовой режим – пост. пользование
Условия продажи	Аукцион без условий	
Срок заключения договора купли-продажи	В течение 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона	
Условия оплаты	Определяются по согласованию Победителя торгов с Собственником имущества при заключении договора купли-продажи	
Срок подачи документов, осмотра объектов и внесения задатка	**по 23 декабря 2009 г. включительно**	

*Более подробная информация об условиях участия в аукционе, характеристиках продаваемого имущества, перечне документов, прилагаемых к заявлению на участие в аукционе, опубликована в газете «Звязда» № 197 от 17 октября 2009 г.

Получить дополнительную информацию о продаже имущества можно по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 или связавшись с нами по телефонам: 8 (0225) 52 08 45, 52 70 32, 8 (029) 654 79 06 в рабочие дни с 8.30 до 17.30.

ФИЛИАЛ «ЦЕНТР «БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ: 24 декабря 2009 г. в 12.00 по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 состоится ПОВТОРНЫЙ АУКЦИОН по продаже имущества, принадлежащего на праве собственности ОАО «ФанДОК», в составе Лота № 1:

Наименование имущества	**Капитальное строение с инвентарным номером 714/С-21096 (здание магазина) общей площадью 185,3 кв.м**
Адрес	Могилевская обл., Осиповичский р-н, Гродзянский с/с, д. Гродзянка, ул. Хатько, д. 23
Организатор торгов	Филиал «Центр «Белтехинвентаризация» (р/с 3012035310012 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской обл., код 331, УНН 102353509), г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54
Начальная цена продажи, рублей без учета НДС	38 349 000
Размер задатка, руб.	1 917 450
Номер р/с для перечисления задатка	Получатель платежа ОАО «ФанДОК» – р/с 3012000000377 в ОАО «Беларусбанк» г. Бобруйска, филиал 703, код 760, УНП 700060473
Площадь зем. участка, га	0,0552 га. Кадастровый номер 724880601601000347. Правовой режим – право постоянного пользования
Условия продажи	Аукцион без условий
Срок заключения договора купли-продажи	В течение 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Условия оплаты	По договоренности Победителя торгов с Собственником имущества при заключении договора купли-продажи
Срок подачи документов, осмотра объектов и внесения задатка	**по 23 декабря 2009 г. с 8.30 до 17.30**

*Более подробная информация об условиях участия в аукционе, характеристиках продаваемого имущества, перечне документов, прилагаемых к заявлению на участие в аукционе, опубликована в газете «Звязда» № 169 от 09 сентября 2009 г.

Получить дополнительную информацию о продаже имущества можно по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 или связавшись с нами по телефонам: 8 (0225) 52 08 45, 52 70 32, 8 (029) 654 79 06 в рабочие дни с 8.30 до 17.30.

«КАЛЯДНАЯ КАЗКА» ДЛЯ ПАКУПНІКОЎ АД БЕЛКААПСАЮЗА

ПАД такой назвай у гандлёвых арганізацыях Беларускага рэспубліканскага саюза спажывецкіх таварыстваў стартавала акцыя па перадсвяточным распродажы харчовых і нехарчовых тавараў па зніжаных — за кошт як зменшаных самімі вытворцамі аптовых цэнаў, так і дзякуючы зменшанай ужо крамамі гандлёвай надбаўкі — цэнах. Агульны памер зніжкі для пакупніка падчас акцыі складзе ад 10 да 20 працэнтаў. А агульны дадатковы тавараварот гандлёвых арганізацый, як мяркуецца, складзе больш за 3 мільярды рублёў.

Як паведаміла карэспандэнту «Звязды» **начальнік аддзела арганізацыі гандлю і грамадскага харчавання Белкаапсаюза Раіса ТРУСАВА**, на зніжэнне адпускных цэнаў прыкладна да 15 працэнтаў ужо пайшлі, скажам, Барысаўскі, Глыбоцкі, Брэсцкі мясакамбінаты, прадпрыемствы «Віцязь», «Палессе» і іншыя. У сваю чаргу крамы таксама знізілі гандлёвую надбаўку на прадукцыю гэтых вытворцаў — таксама да 15 працэнтаў.

— Напрыклад, Глыбоцкі мясакамбінат зараз знізіў для гандлёвых арганізацый мясцовага раённага спажывецкага таварыства адпускныя цэны на сваю прадукцыю на 10 працэнтаў, у выніку чаго рэалізацыя харчовых тавараў ад гэтага вытворцы тут павялічылася ў 1,5 раза. Мінскі завод вінаградных вінаў знізіў адпускныя цэны на 15 працэнтаў, мы, у сваю чаргу, пайшлі на змяншэнне гандлёвай надбаўкі. Як вынік — продаж прадукцыі завода павялічыўся ў два разы, — зазначыла Раіса Трусава.

У рамках агульнай акцыі «Шчодрая зіма», напрыклад, Столінскае раённае спажывецкае таварыства праводзіць акцыю «Выхадных дзён». Гэта азначае, што цягам усяго снежня па ўсіх выхадных гандлёвая надбаўка на ўвесь абутак у гандлёвых арганізацыях таварыства зніжана на 23 працэнты. Гомельскі аблспажыўсаюз прыняў рашэнне: на ўсе тавары лёгкай прамысловасці даваць крэдыт на льготных умовах — без першапачатковага ўзносу і без выплаты спажыўцом працэнтаў па ім.

— Толькі з 1 снежня ў нас ужо адбылося 220 перадсвяточных кірмашоў, падчас якіх дадаткова атрымана каля паўмільярда рублёў, — распавяла далей Раіса Анатольеўна. — Праведзена 140 розных перадсвяточных акцый, 730 выстаў-распродажаў, больш за 150 акцый з розыгрышам прызоў. У цэлым па краіне арганізавана праца больш чым 600 аддзелаў ва ўнівермагах і крамах прамтавараў на цэнтральных сядзібах і ў райцэнтрах. У іх ужо прададзена тавараў лёгкай прамысловасці — і сезонных, і не, са зніжанай гандлёвай надбаўкай — больш чым на 200 мільёнаў рублёў. Увогуле ў снежні запланавана больш за 5 тысяч перадсвяточных мерапрыемстваў, эканамічны эфект ад правядзення якіх, як мяркуем, складзе больш за 11 мільярдаў рублёў. Гэтыя мерапрыемствы пройдуць на працягу снежня — студзеня наступнага года. Асноўная частка іх «стартуе» з 24 снежня. Нагадаю, што амаль 100 працэнтаў тавараў, якія мы прапануем пакупнікам, гэта прадукцыя айчынных вытворцаў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

БУДУЧЫНЯ — ЗА ТЭЛЕМЕДЫЦЫНАЙ

ДЗВЕ новыя тэлемедыцынскія сістэмы ўведзены ў доследна-прамысловую эксплуатацыю ў снежні: «Аўтаматызаваная рэспубліканская тэлемедыцынская сістэма ўніфікаванага электроннага кансультавання (РС ТЭК) і «Аўтаматызаваная рэспубліканская інфармацыйна-аналітычная сістэма «Траўма» (РІАС «Траўма»).

Тэлемедыцынская сістэма электроннага кансультавання — глабальная камп'ютарная сетка з камп'ютарызаванымі працоўнымі месцамі для ўрачоў-дыягностаў і ўрачоў-кансультантаў, з тэлемедыцынскімі кабінетамі, тэлемедыцынскімі серверамі, якія будуць забяспечваць узаемадзеянне ўдзельнікаў кансультацый, і тэлекамунікацыйнымі каналамі рознай магутнасці. Галоўнае яе прызначэнне — аказанне дыстанцыйнай кансультатыўнай дапамогі ўрачам перыферыйных медустаноў спецыялістамі цэнтральных медыцынскіх устаноў, размешчаных у сталіцы і ў абласных цэнтрах. Доследны ўзор тэлемедыцынскай сістэмы ўсталяваны ў РНПЦ радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, РНПЦ дзіцячай анкалогіі і гематалогіі, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, РНПЦ «Кардыялогія», РНПЦ медыцынскіх тэхналогій, інфарматызацыі, кіравання і эканомікі аховы здароўя, у Рэспубліканскім цэнтры пухлін шчытападобнай залозы, Жлобінскай цэнтральнай раённай бальніцы, Рэчыцкай ЦРБ, Магілёўскай дзіцячай абласной бальніцы і ў 9-й мінскай клінічнай бальніцы. Пасля апрабацыі доследнага ўзору тэхналогія дыстанцыйнага кансультавання распаўсюдзіцца і на іншыя ўстановы аховы здароўя.

Другая навінка — РІАС «Траўма». Гэта адзіная тэлекамунікацыйная сетка РНПЦ траўматалогіі і артапедыі і інфармацыйных падсістэм уліку траўматычнай паталогіі, звязаная з прыёмнымі пакоямі профільных медыцынскіх устаноў і з інфармацыйнай сістэмай «Бюро рэгістрацыі няшчасных выпадкаў» ГУУС Мінгарвыканкама. Яна дазваляе збіраць інфармацыю на адлегласці, арганізоўваць дыстанцыйныя кансультацыі і электронныя кансіліумы. Яе ўкараненне, як чакаецца, забяспечыць павышэнне эфектыўнасці лячэння хворых з косна-сустаўнай паталогіяй за кошт пераемнасці ў лячэнні і назіранні за імі на ўсіх этапах аказання дапамогі: ад моманту паступлення ў прыёмнае аддзяленне ці паліклініку да рэабілітацыі і поўнага вылячэння. Да таго ж яна дазволіць зменшыць і фінансавыя выдаткі на арганізацыю высокакваліфікаванай траўматалагічнай дапамогі жыхарам нашай краіны. На сёння доследны ўзор Рэспубліканскай інфармацыйна-аналітычнай сістэмы «Траўма» ўсталяваны ў РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, у 6-й мінскай клінічнай бальніцы, у Мінскай абласной клінічнай бальніцы, Мінскай бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі і ў Гомельскай абласной клінічнай бальніцы.

Надзея НІКАЛАЕВА.

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

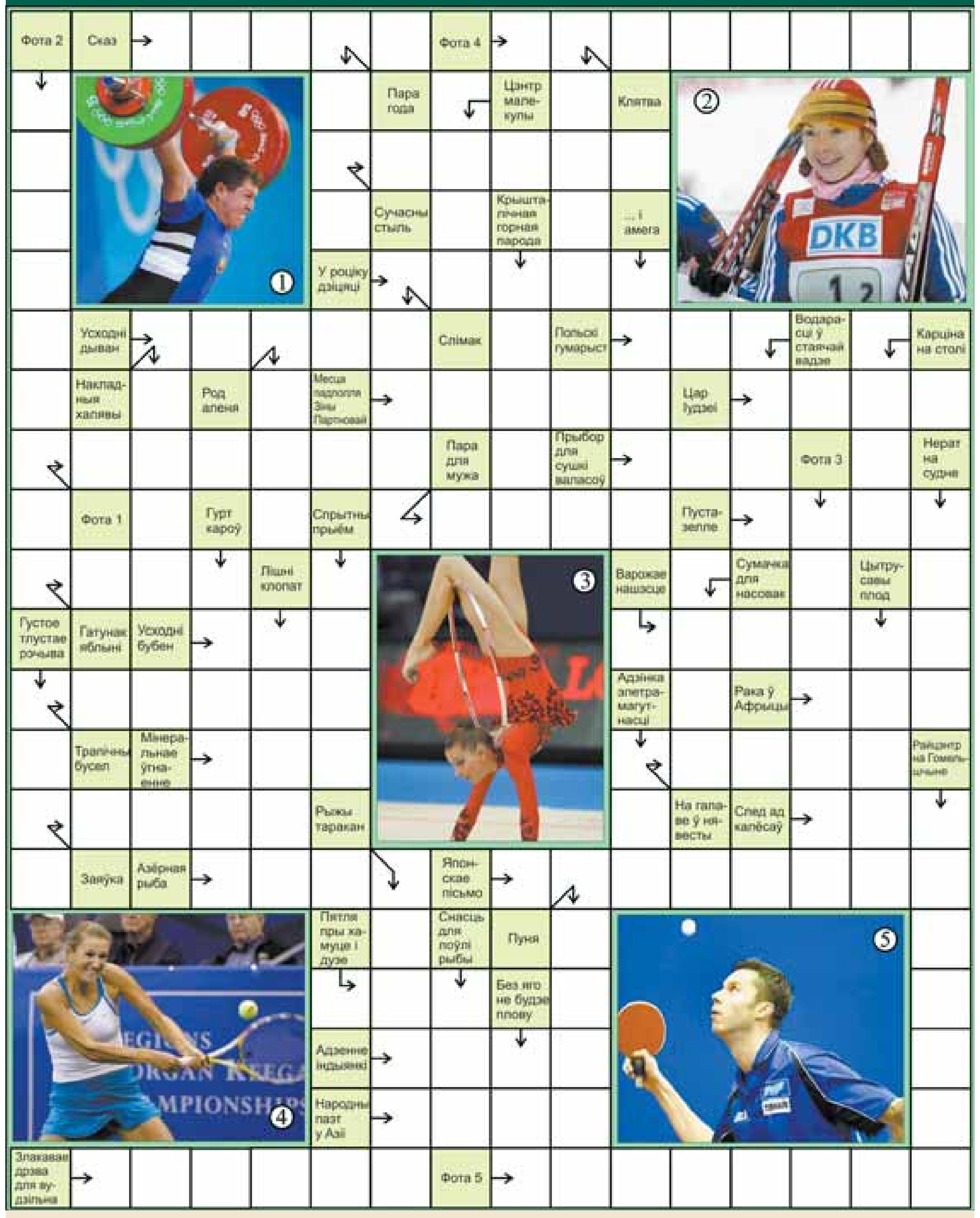

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд (9 снежня). Па гарызанталі: Пацук. Пярсцёнак. Лірыка. Кутас. Банту. Меч. Кальє. Амур. Найгрыш. Рык. Абруч. Альт. Крап. Рак. Лаянка. Пашана. Гул. Нут. Кабул. Куліч. Сіп. Кант. Банкетка. Чуб. Бора. Абоз. Таўкач. Мамалыга. **Па вертыкалі:** Абаранак. Пакт. Байка. Пранік. Нара. Ануча. Кола. Скат. Кукша. Трубач. Пярну. Боб. Талер. Ром. Рыкша. Абраза. Смерч. Кон. Сава. Чака. Лангуст. Руль. Кулік. Трап. Пантэра.

Сканворд (10 снежня). Па гарызанталі: Вэлюм. Кенгуру. Агат. Крос. Рад. Азон. Бабка. Клык. Яхта. Код. Ранак. Рагнеда. Рад. Аса. Корд. Кашамір. Тэнар. Гамак. Дэфо. Ацэнка. Кола. Дан. Калач. Купа. Яхідна. Куст. Прах. Аўтобус. **Па вертыкалі:** Букмекер. Катэт. Дынга. Шэф. Анод. Кельма. Арыя. Згода. Іран. Муар. Дазор. Кліка. Горн. Эму. Дух. Краса. Пенс. Дах. Ікра. Ата. Барсук. Осака. Бондар. Мол. Страла. Каала. Кая. Качканос.

Сканворд (11 снежня). Па гарызанталі: Прафілактыка. Шырма. Вядро. Чарапанаў. Атам. Аркан. Рала. Талія. Ерась. Плед. Кішлак. Бронза. Аладаў. Ком. Марш. Гітара. Ара. Спін. Вус. Штаг. Наіна. «Агні». Пост. Арэс. Атара. Аляксееў. **Па вертыкалі:** Лучанок. Алоўнікаў. Рэтуш. Амаці. Лідар. Палка. Арава. Шына. Коўш. Ная. Салата. Кашавар. Гара. Яўка. Пантэра. Род. Сал. Кум. Ранет. Гну. Акот. Арлі. Арап. Туш. Маслёнка. Льє. Зорка. Ява. Драма. Глебаў.

Галоўны атрыбут

ЁЛКА Ў ЗАЛАТЫМ І ГІРЛЯНДЫ КОЛЕРУ ТАПЛЁНАГА МАЛАКА

Гэта ўжо блізкае свята пачынаецца з выбару «адзення» для райскага дрэва. Разглядзім модныя тэндэнцыі.

У дахрысціянскія часы звычай упрыгожваць дрэвы, асабліва вечназялёныя, атаясамліваўся ў еўрапейцаў з ураджаемасцю, урадлівасцю. Акрамя таго, лічылася, што іголкі елак адпужваюць злых духаў. З прыходам хрысціянства вечназялёныя дрэвы сталі абавязковым атрыбутам Калядаў. У Германіі нават з'явілася прыгожая хрысціянская легенда, паводле якой германскі святы Вініфрэд, які праславіўся сваёй барацьбой з язычніцкімі багамі, ссек старажытны свяшчэнны дуб друідаў, а на тым месцы вырасла калядная ёлка з іскрыстымі галінамі і тварам Хрыста на вершавіне. Зззянне ёлкі сімвалізавала святло вечнага жыцця. Таму свечкі і электрычныя лямпачкі сталі абавязковай часткай упрыгажэння. Ёлка ж, упрыгожаная пладамі — у асноўным яблыкамі, сімвалізавала райскае дрэва.

Пасля рэвалюцыі 1917 года пачалася актыўная барацьба з калядными традыцыямі, і ў 20-я ёлка была забаронена, аднак у 30-я яе вырашылі зрабіць сімвалам Новага года.

Сёння абсалютная большасць нашага насельніцтва абавязкова ўпрыгожвае елку. Іншая справа якую — жывую ці штучную? Плюсы жывога дрэва відавочныя — усё ж такі натурпрадукт, з цудоўным пахам. Аднак мінус у тым, што праз некалькі дзён ёлкі пачынаюць сыпацца і дрэўца гіне. Дарэчы, у Еўропе жывыя елкі прадаюцца ў вазонах. Пасля зімовых свят людзі вяртаюць такія дрэвы ў пітомнікі. У нас пакуль падобнай практыкі няма. У вазоне можна купіць невялікую елачку, а шмат хто дагэтуль лічыць, што менавіта памер мае значэнне.

Спецыялісты аддзела грамадскага здароўя Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя дзеляцца некалькімі парадамі.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

КАЛІ ВЫ ВЫБІРАЕЦЕ ЖЫВУЮ ЕЛКУ:

1. Звярніце ўвагу на тое, каб галінкі не былі сухімі, лёгка гнуліся.
2. Калі зрэзаная елка прастаіць на марозе пры тэмпературы ніжэй за 20 градусаў, то хутка асыплецца. Таму лепш патрымаць дрэва нейкі час у цёплым памяшканні, а потым паставіць у ваду.
3. Перад тым, як паставіць у ваду, трэба падсекчы ніз, ачысціць яго ад галін, дадаць у ваду аспірын, лімонную кіслату і цукар. У продажы можна знайсці і спецыяльныя сродкі, якія дазваляюць падсілкаваць елку.
4. Па меры неабходнасці трэба падліваць ваду ў вядро.
5. Можна паставіць елку ў пясок, які варта пастаянна паліваць, падтрымліваць у вільготным стане.

КАЛІ ВЫ ВЫБІРАЕЦЕ ШТУЧНУЮ ЕЛКУ:

1. Правільна робіце, паколькі такія дрэўцы не засмечваюць памяшканне і іх не трэба набываць штогод.
2. Знешне такія елкі часам нават больш прывабныя за натуральныя.

Сёння штучныя прыгажунь вырабляюць з шышкамі, «свежымі» галінкамі, прысыпанымі шэранню, са шклянымі лядком на галінках. Ёсць залатыя, серабраныя, белыя, зялёныя з залатым напыленнем... З саломкі, сухацвету, сплеценыя са святлодыёдаў, якія свецяцца на кончыках галін каляровымі ці аднатоннымі агеньчыкамі (між іншым, апошні піск!), з паперы, мішуры, пер'я... Для невялічкага памяшкання вельмі модныя штучныя яловыя веткі або кампазіцыі з такіх галін, упрыгожаныя шышкамі, яблыкамі, галінкамі рабіны, ядлоўцу, вастраліста з яркімі чырвонымі ці залатымі ягадкамі.

3. Памацайце галіны: «хвоя» не павінна адлятаць.
4. Лёгкім працэс зборкі будзе ў тым выпадку, калі елка будзе раскладвацца накшталт парасона. Астатнія збіраюцца па галінах або колцамі з нізу.
5. Пажадана, каб дрэва было выраблена з агняўстойлівага матэрыялу.

Шмат хто думае, што прыгожая ёлка тая, на якой няма «жывога месца» ад цацак. Аднак дызайнеры лічаць, што такім чынам утвараецца хаос і дэманструецца адсутнасць густу. Для стыльнай ёлкі характэрнае спалучэнне літаральна аднаго-двух колераў. Шыкоўна выглядаюць ёлкі, упрыгожаныя толькі золатам ці серабром. Класічнае калядное спалучэнне — чырвоныя і залаты. Добра выглядаюць цацкі і гірлянды колеру тапленага малака ў спалучэнні з залатым. Або сіні з серабраным. Праўда, многія спецыялісты лічаць, што «ёлка ў сінім» больш падыходзіць для офісных памяшканняў, чым для дома.

Стыльна выглядае ёлка, упрыгожаная, напрыклад, толькі аднымі стужкамі або набліжаная да натуральнай — з ягадамі, галінамі, сухім лісцем, штучнымі фруктамі. Вельмі модныя рэтра-ёлкі, ці, як цяпер кажуць, вінтажныя. Як гаварылася вышэй, доўгі час ёлкі ўпрыгожвалі пладамі — яблыкамі, мандарынамі, грэцкімі арэхамі, загорнутымі ў фольгу. Пазней да такіх упрыгажэнняў далучыліся фігурнае пячэнне, ледзяшы, шакаладныя фігуркі.

У ёлачным салоне можна набыць высушаныя плады і сухія кветкі. Распісаныя залатым фламастарам, упрыгожаныя залатым ці белым пылам, яны выглядаюць надзвычай святочна.

Можна выканаць упрыгажэнні і сваімі рукамі. Напрыклад, выразаць фігуркі з кардону і развесіць іх з дапамогай каляровай паперы пацерак. Самім можна зрабіць гірлянды, дожджык, серпанцін, канфеці.

Святлана БАРЫСЕНКА.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	8.24	15.48	7.24
Віцебск —	8.21	15.30	7.09
Магілёў —	8.14	15.38	7.24
Гомель —	8.02	15.43	7.41
Гродна —	8.38	16.04	7.26
Брэст —	8.30	16.14	7.44

Месяц

Маладзік 16 снежня. Месяц у сузор'і Казярога.

Імяніны

Пр. Варвары, Ульяны, Генадзя, Мікалая.

К. Алены, Лявона, Мацея, Яна.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

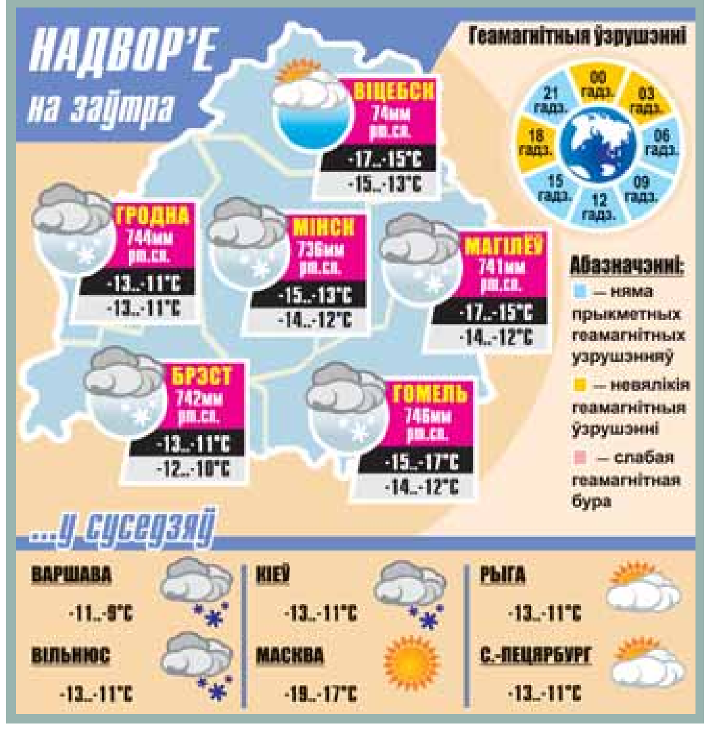

17 снежня

1886 год — нарадзіўся Мікалай Якаўлевіч Равенскі, вядомы беларускі кампазітар. Аўтар апрацовак беларускіх народных песень, твораў на вершы М. Багдановіча, Я. Купалы, музыкі на тэксты царкоўных малітваў, у тым ліку «Магутны Божа». Аўтар працы «Характэрныя рысы беларускай народнай песні».

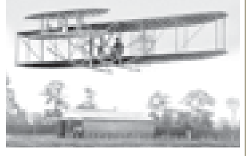

1903 год — амерыканскі пілот Орвіл Райт зрабіў першы ў свеце палёт на самалёце. Машына братоў Райт узнялася ў паветра на вышыню 25 метраў і ляцела 59 секунд.

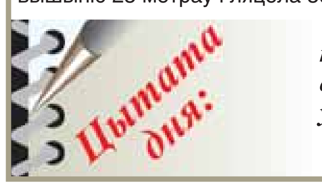

«Дайце чалавеку ўсё, чаго ён толькі жадае, і ў тую ж хвіліну ён адчуе, што гэтае ўсё не ёсць усё!».

Імануіл Кант (1724—1804), нямецкі філосаф.

КАСМІЧНЫЯ АСНОВЫ ПАБУДОВЫ КАЛЕНДАРА

Гісторыкі культуры небеспадстаўна сцвярджаюць, што практычна ўсе цывілізацыі, якія некалі жылі на Зямлі, пакланяліся Сонцу, Месяцу і іншым касмічным свяцілам або зоркам (Венера, Сірыус) і нават цэлым сузор'ям, асабліва тым, што ўваходзілі ў склад Млечнага шляху.

● Найважнейшым структураўтваральным элементам традыцыйнага народнага календара быў рух Сонца. Вядома, што ў сваім гадавым колазвароце яно праходзіць чатыры асноўныя прамежкавыя фазы, кожнай з якіх у народным жыцці адпавядала шматдзённае, разгорнутае і ў часе, і ў прасторы святкаванне.

● **Зімовае сонцастаянне.** Пасля заканчэння зімовага сонцастаяння (яно доўжыцца з 18 па 23 снежня) у прыродзе адбывалася прыкметная падзея — заканчваўся перыяд скарачэння светлавой часткі сутак (дня). Сонца на некалькі дзён быццам спатыкаецца, прыпыняецца. І усё ж канчаткова разрывае путы цемры і пачынае новы адлік часу. Менавіта ў ноч з 24 на 25 снежня наша галоўнае свяціла паверне на новае гадавое кола. Безумоўна, гэта знакамітая прыродная падзея не магла застацца па-за ўвагай чалавека. У традыцыйнай культуры славянскіх народаў да яе быў прымеркаваны ўрачысты пачатак святкавання двухтыднёвых Калядаў.

● **Летняе сонцастаянне.** Дыяметральна супрацьлеглай зімоваму сонцастаянню з'яўляецца сітуацыя, калі наша свяціла знаходзіцца ў найвышэйшай кропцы свайго росквіту. Сонца адорвае зямлю самымі працяглымі днямі, самымі моцнымі патокамі святла і цяпла. З часам найвышэйшага прыроднага красавання супадала святкаванне яшчэ аднаго найцікавейшага і найскладанейшага рытуальна-абрадавага комплесу пад назвай Купалле. У старажытнасці і сярэднявеччы гэта было адно з самых звонкагалосых святаў, напоўненае абрадавымі дзеяннямі, магічнымі рытуаламі і ўрачыстымі спевамі.

● **Веснавое раўнадзенства.** Разам з тым, у адпаведнасці з надыходам доўгачаканага перыяду пацяплення і падрыхтоўкі да пачатку палявых работ, асаблівай пашанай карыстаўся той момант руху сонца, калі дзень выраўноўваўся з ноччу. Менавіта да дня веснавога раўнадзенства нашы старажытныя продкі прымяркоўвалі пачатак новага года.

● **Асенняе раўнадзенства.** Супрацьлеглым дню веснавога раўнадзенства быў дзень асенняга раўнадзенства, пасля якога пачыналася, здавалася, бясконцае панаванне ночы. Да гэтай прыкметнай мяжы было прымеркавана свята ў гонар заканчэння збору ўраджаю — Багач. Як і на ўсе вышэйзгаданыя святы, на Багача рабіўся абход двароў, у якім удзельнічала ўся вёска.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Віншуем з юбілеем паважаную **Людмілу Ільінічну КЛЮЦКУЮ**, дырэктара 83-й сярэдняй школы г. Мінска.

Ад усёй душы жадаем веры ў свае сілы, яркіх падзей у жыцці. Няхай шчасцем поўніцца дом, а родныя і блізкія акружаюць цяплом і павагай. Будзьце любімай, здаровай і маладой.

Калегі па працы, г. Мінск.

Крынічка

«Цякла тут з лесу невялічка Травой заросшая крынічка». Якуб КОЛАС.

Рубрыку вядзе Валянціна ШПІЛЕЎСКАЯ, тэл. 285 88 81 — № 15 (331)

І лякарства, і прыправа — сельдэрэй

«Чым карысная такая агародная расліна, як сельдэрэй».

С.І. Жукаў, *г. Мінск.*

Гэта расліна таксама, як і многія іншыя, якія мы ўжываем у ежу цяпер, вядома са старажытнасці. Сельдэрэй змяшчае вялікую колькасць соляў калію, магнію, кальцыю, жалеза, цынку, фосфару. Расліна таксама змяшчае карацін, фоліевую кіслату, значную колькасць фітанцыдаў, гліказідаў, бялкоў. Толькі араматычных і смакавых уласцівасцяў у лістах выяўлена больш як 40. Спецыялісты, якія займаюцца выяўленнем хімічнага складу сельдэрэя, лічаць, што ён займае першае месца сярод агародных культур па ўтрыманні пажыўных рэчываў. Пажыўныя і лекавыя ўласцівасці абумоўлены не толькі багатым хімічным складам, але і спрыяльным для арганізма яго спалучэннем.

Сельдэрэй станоўча ўплывае на стан сардэчна-сасудзістай сістэмы, органаў стрававання, нырак, печані, супакойвае нервовую сістэму, паляпшае крывятварэнне і абмен рэчываў.

Калі сельдэрэй пастаянна ўжываць у ежу, павышаецца жыццёвы тонус, арганізм амаладжваецца, што асабліва важна для людзей пажылога ўзросту. Сельдэрэй аказвае ўзбуджальнае дзеянне, ён здымае стомленасць, карысны пры палавой слабасці.

Вызначана, што сельдэрэй з'яўляецца моцным мачагонным сродкам, таму садзейнічае зніжэнню вагі, дапамагае пазбавіцца ад неўрозаў, запораў, папярэджвае адкладанне соляў у суставах, нырках, печані, на сценках сасудаў. Ён папярэджвае высыпкі пры алергіях, дэрматытах, паляпшае стан арганізма пры рэўматызме, падагры, вадзянцы.

Сок сельдэрэю карысны аматарам кандытарскіх вырабаў, людзям, якія кураць. Ён станоўча дзейнічае пры авітамінозах, нервовых расстройствах, астме, наталяе смагу, танізуе ў спёку.

А вось што можна нарыхтаваць з сельдэрэю ў запас.

СЕЛЬДЭРЭЙ (КАРАНІ) МАРЫНАВАНЫ

4 шклянкі вады, 1 шклянка 9-працэнтнага воцату, 3-4 бутончыкі гваздзікі або 3-4 гарошыны чорнага перцу. Падрыхтаваць свежыя спелыя караняплоды сельдэрэю: абскрэбці корань, старанна вымыць і парэзаць на кубікі. Нарэзаны сельдэрэй на 2-3 хвіліны пусціць у падсолены кіпень (30 г солі і 3 г лімоннай кіслаты), затым адразу перанесці ў халодную ваду, дастаць, даць сцячы вадзе і напоўніць слоікі да плечыкаў. Заліць гарачым марынадам і пастэрызаваць пры 95 градусах: паўлітровыя слоікі — 20 хвілін, літровыя — 25.

СЕЛЬДЭРЭЙ (КАРАНІ) СУШАНЫ

Спелыя караняплоды вымыць, абрэзаць, абскрэбці, зноў вымыць. Нарэзаць на скрылёчкі альбо саломку таўшчынёй не больш як 5 мм. Апусціць на 1-2 хвіліны ў кіпень, каб пры сушцы не пацямнелі, адразу ж астудзіць у халоднай вадзе, даць сцячы вадзе і раскласці на блясе для сушкі тонкім слоем. Сушыць спачатку 2 гадзіны пры тэмпературы 50 градусаў, а затым пры 70. Калі скрылёчкі стануць крохкімі, перакласці для захоўвання ў добра закрытую тару.

СЕЛЬДЭРЭЙ СУХІМ ПАСОЛАМ

1 кг лістоў, 200—250 г солі. Свежыя здаровыя лісты добра вымыць, прасушыць, нарэзаць, потым перамяшаць з соллю і выкласці ў слоікі. Калі на паверхні выступіць сок, закатваць накрыўкамі. Захоўваць у цёмным месцы.

НЕ ЗАБУДЗЬЦЕСЯ Ў СНЕЖНІ...

Пасля першага снегу праверце і дадаткова ўкрыйце пасадкі клубніц, праверце, ці надзейна вы абвязалі дрэвы ад зайцоў, перыядычна ўтоптвайце снег каля ствалоў, каб да дрэў не дабраліся мышы. Пасля моцных маразоў і пацяплення да мінус 5—мінус 10 нарыхтуйце чаранкі для прышчэпкі і перапрышчэпкі дрэў, звяжыце ў пучкі, прымацуйце этыкеткі з назвай гатунку. Рыхтуйце садова-агародны інвентар да наступнага сезона.

САРДЭЧНАЯ РАСЛІНА

«Кажуць, што глог (боярышнік) дапамагае пры хваробе сэрца. Чым увогуле карысна гэтая расліна? Чым размнажаецца такая расліна, як санберы, пра якую даведалася з артыкула ў вашай газеце?

Краснова А.К, *пас. Жарнасекі, Полацкі раён.*

Глог (боярышнік) — старажытная культура. У свеце вядома каля 1500 відаў глогу. Мы спынімся на тых відах, якія ў нас часцей сустракаюцца і з якіх робіцца лякарства: крывава-чырвоным і калючым глогу. Першыя ўпамінанні аб гэтай расліне знойдзены ў работах старажытных урачоў, якія адносяцца да 372 г. да нашай эры. Урачы Старажытнай Грэцыі і Рыма лячылі розныя хваробы настоем і адварамі з пладоў і кветак глогу. На Усходзе глог называлі «дзікай яблыняй»: дрэва глогу сапраўды падобна на яблыню, асабліва сваімі лістамі і каранямі.

Сушаныя плады і кветкі глогу — эфектыўны сродак пры захворванні сэрца. Глог уваходзіць у склад вядомага прэпарата кардыявален, які прымяняюць пры тахікардыі, арытміі, ішэмічнай хваробе сэрца. Спіртавыя настойкі і экстракты з пладоў расліны (у склад «сардэчных кропель» акрамя валяр'яны і сардэчніку ўваходзіць і глог) выпускаюцца фармацэўтычнымі заводамі Беларусі і выкарыстоўваюцца для лячэння нервовай сістэмы, бяссонніцы, парушэнняў кровазвароту, сардэчных хвароб, гіпертаніі, адышкі, галаўнога болю, шуму ў галаве. Прэпараты з яго выкарыстоўваюць пры розных захворваннях сардэчна-сасудзістай сістэмы ў людзей пажылога ўзросту, асабліва пры хваробах клімактэрычнага перыяду, атэрасклерозе, сардэчных неўрозах.

Пры гэтым адсутнасць якога-небудзь таксічнага ўздзеяння, адзначаюць спецыялісты, пры працяглым прыёме прэпаратаў глогу дазваляе назначаць іх нават пацыентам з парушэннем ныркавай функцыі. Прыём прэпаратаў глогу дае станоўчыя вынікі пры ранняй стадыі гіпертанічнай хваробы, дзе ролю адыгрываюць сасударасшыральныя, спазмалітычныя дзеянні глогу. Прэпараты глогу асабліва часта выкарыстоўваюцца пры стамленні сардэчнай мышцы, паніжаюць узбуджальнасць нервовай сістэмы, узмацняюць забеспячэнне сэрца і мозга кіслародам, нармалізуюць сон і агульны стан, садзейнічаюць зніжэнню ўзроўню халестэрыну ў крыві.

Народныя рэцэпты

Сталовую лыжку здробненых пладоў глогу заліць шклянкай кіпеню, паставіць на слабы агонь і без бурнага кіпення ўварыць да паловы аб'ёму. Прымаць па няпоўнай чайнай лыжцы 3 разы на дзень да яды, курсамі па 3—4 месяцы. Для лячэння арытміі, стэнакардыі, зніжэння ўзроўню халестэрыну пры атэрасклерозе.

Сталовую лыжку сухіх пладоў крывавачырвонага глогу заварыць шклянкай кіпеню, пакінуць настойвацца 2 гадзіны ў цёплым месцы, працадзіць. Настой прымаць па 1-2 сталовай лыжкі 3-4 разы на дзень да яды пры гіпертанічнай хваробе, і каб зняць нервовае перанапружанне.

Пры бяссонніцы прымяняць кветкі і плады глогу крывава-чырвонага. 40 г кветак заліць 200 мл кіпеню, прымаць па 1 ст. лыжцы 3-4 разы на дзень, або 20 г спелых пладоў заліць 200 кіпеню, піць як гарбату.

Пры сардэчнай недастатковасці людзям пажылога ўзросту: карані глогу капаюць позна ўвосень, мыюць і сушаць. Для лячэння гатуюць водныя адвары з разліку 1:10. Карані вараць на працягу 10 хвілін, астуджваюць і працэджваюць. Адвар п'юць па 1 ст. лыжцы 3 разы на дзень.

Хуткага эфекту пры лячэнні толькі глогам чакаць нельга, толькі вытрымка і цярпенне прывядуць да поспеху. Ёсць мноства іншых гатовых прэпаратаў, якія змяшчаюць дзейсныя рэчывы глогу, аднак гарбата з яго кветак не горшая.

Гарбата з глогу: 2 чайныя лыжкі кветак ці кветак з лістамі заліць 1/4 л кіпеню і пакінуць настойвацца 20 хвілін, прымаць па 1 шклянцы 2-3 разы на дзень. Смак гарбаты можна палепшыць, калі ўжываць мёд ці сок абляпіхі з цукрам.

Глог не проста вельмі дэкаратыўны, яго кусты можна выкарыстоўваць у якасці жывой агароджы. Ён расце і як куст, і як дрэва з шарападобнай ці яйкападобнай кронай. Прыродны глог нескладана ператварыць з дрэва ў куст, паколькі пры абрэзцы ён дае мноства парасткаў ад пня.

У чым перавагі куста перад дрэвам? Папершае, ён не баіцца моцнага ветру, па-другое, служыць надзейнай аховай і добрым прытулкам для птушак, якія ўюць гнёзды на яго галінах, не баючыся дробных драпежнікаў, бо тых адпуджваюць доўгія, часам да 10 см, калючкі.

Санберы — расліна аднагадовая, размнажаецца праз расаду. Сеюць насенне і высаджваць расаду ў адны тэрміны з памідорнымі раслінамі.

Елка

Чароўны лес

Паводле легенды, елка схавала Багародзіцу, калі тая ўцякала з Хрыстом у Егіпет, за што атрамала блаславенне і была ўзнагароджана, застаўшыся назаўсёды зялёнай.

Калючасць елкі, а таксама моцны смалісты пах абумоўліваюць прымяненне яе ў якасці абярэгу. Старажытныя людзі гаварылі, што ад шуму ветру ў галінах елкі глохне лясун.

Елка — дрэва жаночае. Напэўна з «жаночай» сімволікай звязана забарона саджаць і наогул мець каля дома елку, матывуючы гэта тым, што яна нібыта «выжывае» з дому мужчын. Асабліва апасаліся садзіць елку каля дома маладажонаў, каб не засталіся бяздзетнымі, каб не выкаранялася сям'я.

Яловыя галінкі разам з галінкамі шыпшыны і крапівой утыркалі напярэдадні купальскай ночы перад варотамі, у страху, у гаспадарчыя пабудовы, каб зберагчы сябе і жывёлу ад ведзьмакоў і хваробаў.

Галінкі, якія былі ўтыркнуты ў лёд абапал палонкі на Вадохрышча, прыносілі дамоў, клалі за абразы і прымацоўвалі да даху дома — ад ветру і грому. Іх прывязвалі да яблыняў у садзе, каб засцерагчы дрэва ў час навальніцы.

Паводле славянскіх павер'яў, чорт у час навальніцы хаваецца пад галінкамі елкі, прыцягваючы на сябе гром і маланку. Гэтым тлумачыцца забарона знаходзіцца пад елкай у час навальніцы, выкарыстоўваць яе для будаўніцтва і для распальвання лазні.

Елка выконвала таксама функцыю абрадавага дрэўца, галоўным чынам у калядна-навагодніх, масленічных, купальскіх святах.

Кампазіцыя для навагодняга стала

Навагоднія кветкавыя аранжыроўкі зробяць гэта цудоўнае свята яшчэ больш прыгожым.

Можна падабраць кампазіцыю з галінак хвоі не толькі з кветкамі, але і са свечкамі, пладамі, фруктамі, ёлачнымі ўпрыгажэннямі, стужкамі, мішурой. Праўда, стужкамі і мішурой вельмі захапляцца не варта, каб не пазбавіць кампазіцыю прыгажосці і прапарцыянальнасці. У еўрапейскіх краінах вельмі папулярныя ўпрыгожаныя ёлачкі ў гаршчочках.

Акрамя ваз і вялікіх фужэраў для аранжыроўкі падыдуць карчагі, пянькі, карзіны і іншыя нетрадыцыйныя прадметы. А на дзвярах і сценах можна развесіць вянкі і і гірлянды з хвоі, пераплеценыя яркімі стужкамі.

Самая горкая з траў

Вучоныя мяркуюць, што назва «палын» паходзіць ад грэчаскага слова «артэмэс» — здаровы. Нездарма ў Старажытным Рыме пераможцаў конных спаборніцтваў частавалі сокам гэтай лекавай травы, якая вяртала атлетам страчаныя сілы.

У Беларусі нашы продкі лічылі, што некалькі каліўцаў палыну, падвешаныя над уваходам у хату, захоўвалі сям'ю ад злых духаў. Лісце і карані расліны — цудоўная лекавая сыравіна, у іх знойдзены эфірны алей, аскарбінавая кіслата, карацін, дубільныя, цукрыстыя і смалістыя рэчывы. Медыцынскія прэпараты з палыну выкарыстоўваюць пры атручэнні, запаленнях, для паляпшэння апетыту, а таксама пры лячэнні экзэмы, апёкаў, бранхіяльнай астмы.

Ідучы ў лазню, разам з бярозавым венікам прыхапіце сцяблінку-другую палыну. Паддаўшы пары, залезьце на палок і крыху папарцеся. Праз некалькі хвілін вы адчуеце прыемны палынова-бярозавы водар. Пара, насычаная ім, вельмі карысная. Сутнасць у тым, што глюказіды палыну ў добра напаленай лазні ўзаемадзейнічаюць з флаваноідамі бярозавага лісця і спрыяюць ачышчэнню органаў дыхання.

Усміхнемся!

Юныя натуралісты сцвярджаюць, што калі паспрабаваць, то ў голуба можа ўвайсці вядро семачак.

☺

Гаспадыня — госцю:

— Вам чарку каньяку або шклянку чаю?

— Шклянку каньяку.

☺

Невялікі дэтэктыўчык — гэта прыкладна шэсць туалета-гадзін...

☺

— Вы любіце вадзіць машыну?

— Люблю...

— Дык чаму не навучыцеся?

☺

Сямейнае жыццё — гэта калі ты імкнешся напаіць жанчыну не для таго, каб зацягнуць яе ў ложак, а каб спакойна пагуляць на камп'ютары.

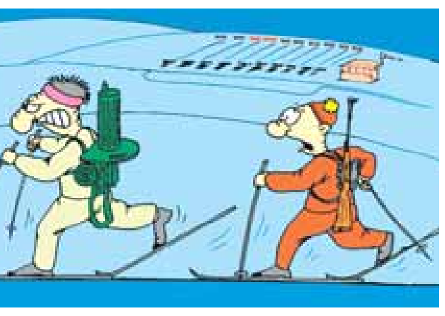

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by
ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 32.345. Індэкс 63850. Зак. № 6902. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12